

SKIEN KOMMUNE

ÅRSMELDING 2018

INNHALDSFORTEGNELSE

RÅDMANNENS FORORD	3
SAMFUNNSUTVIKLING	4
ØKONOMISK ANALYSE 2018	11
FINANSOMRÅDET	27
KLIMA OG MILJØ	33
LIKESTILLING	35
KONTROLL OG ETISK STANDARD I VIRKSOMHETEN	39
SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP	40
RÅDMANN	42
ASSISTERENDE RÅDMANN	46
HR (HUMAN RESOURCES)	56
OPPVEKST	62
HELSE OG VELFERD	73
NAV SKIEN	84
BYUTVIKLING, DRIFT OG KULTUR	93
SKIEN KOMMUNE EIERSKAP	113
OVERSIKT OVER ÅRSVERK	128
POLITISK LEDELSE 2018	128

RÅDMANNENS FORORD

Den nye regionhovedstaden

Skien er på vei inn i en ny rolle. Fra å være størst i Telemark blir vi regionhovedstad for Vestfold og Telemark i året som kommer. Når dette leses, jobber vi for fullt for å gjøre oss den nye rollen verdig. Det blir ikke vanskelig. Få byer har mer variasjon mellom by og land, sjø og fjell, et mer sammensatt næringsliv - og tilhørighet til Østlandet, som har godt over 50 prosent av landets innbyggere. Veien til Larvik har blitt kortere med både bil og bane. E18 mot sør utbedres. Skien framstår som et mulighetenes område for alle som vil satse, som vil bo rimelig, som vil ha gode skoler og et yrende kulturliv og mange muligheter på arbeidsmarkedet.

Skien er fortsatt over landsgjennomsnittet gode på skole. Vi scorer høyt på tilfredshet hos innbyggerne våre, kan vi lese ut i fra tallene fra Borgerundersøkelsen, som ble foretatt i mars i år. Sammenligninger viser nok en gang at Skien kommune har gode tjenester til en lav kostnad. Likevel er Skien en lavinntektskommune, noe vi må ta hensyn til når vi planlegger videre. Skatteinngangen er lav, svak befolkningsvekst, det blir flere eldre og hjelpetrengende. Der har vi fortsatt en stor og viktig jobb å gjøre. Flere arbeidsplasser må skapes og kommunen må bidra med det vi kan med tilrettelegging for vårt næringsliv.

På miljøsidan når Grenland nullvekstmålet på biltrafikk, som er satt for de ni største byområdene i landet. Biltrafikken har gått ned. Kollektivtrafikken har økt. Togbruken har også økt. Det er gode tall for oss med målene vi har for å bli miljøvennlige og bærekraftige.

Skien kommune går med overskudd for femte år på rad. Hvorfor skal det spares så mye inn da, spør mange. Penger er da penger? Overskuddet blir satt av til fond som kan brukes til investeringer og gir oss et handlingsrom de kommende år.

Arbeidet med etableringen av Ibsenbibliotek, sykehjem i Kverndalen, ny barnehage, utbedringer av sentrum – ikke minst Landmannstorget – har gått sin gang i 2018, og vil fortsette for fullt i år. På den måten ruster vi kommunen vår til å bli stadig bedre - og klar for alt som kommer.

*Ole Magnus Stensrud
Rådmann i Skien
Skien, april 2019*

SAMFUNNSUTVIKLING

UTVIKLINGSTREKK OG UTFORDRINGER

Norge er blant de 30 landene i verden med høyest brutto nasjonalprodukt, som skapes av innbyggerne og kommunene de bor i. De fleste av oss evaluerer nok kommunen utfra kapasiteten til å levere gode kjernetjenester. Kommunen har imidlertid flere roller:

- Myndighetsutøver
- Demokratisk arena
- Samfunnsutvikler
- Tjenesteleverandør

Hvordan vi ivaretar disse rollene er viktig for utviklingen av lokalsamfunnet over tid. I tillegg har kommunen en sentral rolle i norsk økonomi. Sektoren står for mer enn 14 prosent av verdiskapningen i fastlandsøkonomien. Det kjøpes i tillegg store mengder varer og tjenester. Nær 20 prosent av alle sysselsatte jobber i kommunesektoren. Summen av kommunenes evne til å legge til rette for vekst i befolkning og næringsliv, er en viktig variabel i forhold til nasjonens konkurransekraft.

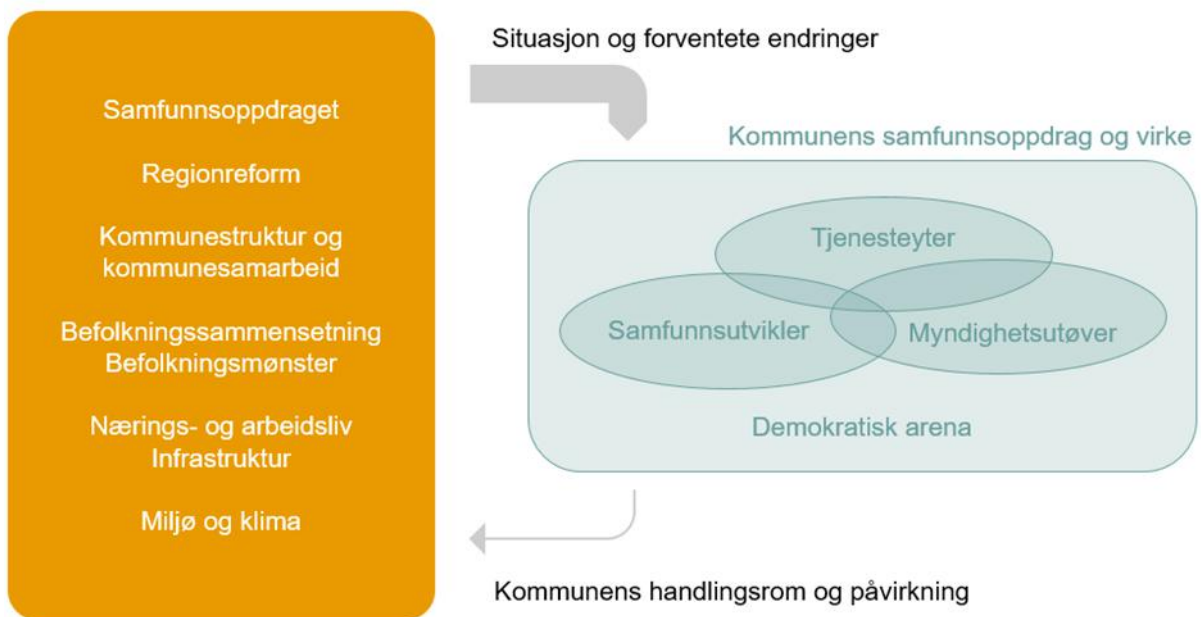
Regjeringens perspektivmelding fastslår at Norge har et godt utgangspunkt for å møte fremtidens utfordringer. Meldingen fokuserer spesielt på fire områder som vil prege utviklingen i Norge i fremtiden;

- Migrasjon
- Klima
- Demografi
- Digitalisering

I tillegg er de overordnede styringssignalene tydelige. Produktiviteten i offentlig sektor må forbedres i fremtiden. Vi må løse flere oppgaver med mindre menneskelig innsats. I en stadig mer globalisert verden blir omgivelsesfaktorene for kommunene mer komplekse. De endrer seg hurtigere og gir større innvirkning på kommunene. Dette er krevende både for folkevalgte og ansatte. Kommunen må ha riktig og tilstrekkelig kompetanse innen endring og utvikling for å lykkes med omstillingen den står overfor.

Utviklingen vil påvirke alle kommunens tjenesteområder. Skien kommune står overfor store utfordringer med økte kostnader. Lav befolkningsvekst, kombinert med en økende andel eldre, vil føre til behov for nye måter å organisere arbeidet på. Innovasjon og nytenkning, etablering av heltidskultur og tilrettelegging for samhandling og samskaping vil være vesentlige bidrag i denne sammenheng.

Omgivelsenes påvirkning av Skien, og Skien sin påvirkning av omgivelsene (se figur under):

Til tross for at vår påvirkning av omgivelsene i den store sammenheng er relativt liten, er det likevel viktig å ha med seg det overordnede utfordringsbildet i små og store tiltak i den kommunale virksomheten. Vi må som kommune være bevisst hvordan vi bruker vår innflytelse, slik at vi mest mulig effektivt kan påvirke omgivelsene. Som innkjøper og regulant har vi over tid god mulighet til å forme omgivelsene rundt oss. I tillegg må Skien som lavinntektskommune ha gode analyser og beslutningsprosesser slik at vi leverer gode tjenester til en lav kostnad.

Effekten av vår aktivitet:

I 2016 utviklet Rådmannen syv overordnede indikatorer. Meningen med disse er å måle om vår samlede kommunale aktivitet over tid har effekt på utviklingen av lokalsamfunnet.

Dette er indikatorene:

- Skatteinntang, mål 87 % av landet
- Befolkningsvekst, mål som kommunegruppe 13
- Sysselsettingsgrad, mål som landet
- Grunnskolepoeng, mål som landet
- Forventet levealder, mål som landet
- Andelen over 80 som er hjemmeboende, mål 92 %
- Andelen bilfrie personreiser, mål 35 %

Indikator	Mål	Faktisk	Trend
Skatteinngang	87% landet	83,4%	
Befolkningsvekst	Som K grp 13 1,3%	0,2%	
Sysselsettingsgrad	Som landet: 67 %	62,5 %	
Grunnskolepoeng	Som landet: 41,8	40,4	
Forventet levealder	Som landet Menn: 79,1 Kvinner: 83,3	Menn: 78,5 Kvinner: 82,9	
Andelen over 80 som er hjemmeboende	92%	90,5%	
Andelen bilfrie personreiser	35%	29,9%	

Fargekodene:

Rødt viser at vi ligger under måltallet og med en negativ trend. Gult at vi ligger under måltallet, men med en positiv trend. Grønt viser om vi ligger på eller over målet.

Dette betyr indikatorene:

Indikatorer beskriver kvalitet, tilstand eller prestasjon i et område. Skiensamfunnets prestasjon, eller kvalitet, er av størst interesse, men vanskelig å måle, siden det er såpass sammensatt.

Indikatorer innebærer alltid forenkling og utvalg.

De er allikevel nyttige og helt nødvendige for styring. De gir styringsinformasjon for beslutningstakere på alle nivåer i organisasjonen. Beslutninger forutsetter også kunnskap om tilstand og trender og, ikke minst, effekten av satsinger og tiltak.

Indikatorer spiller også en rolle i kommunikasjonen med omverdenen og internt i egen organisasjon. I begge tilfeller er presentasjon, formidling og tolkning vesentlig. Det målte får gjerne stor oppmerksomhet. Premisser og praksis for måling og sammenligning må alltid vurderes i bruken av indikatorer.

Gode indikatorer som uttrykker nøkkelegenskaper er viktige, men kan aldri makte å måle alt. Målt over tid gir indikatorer også en pekepinn på utvikling og trender. Målene som er angitt for disse syv overordnede indikatorene er å forstå som midlertidige, oppnåelige mål, ikke som en optimal tilstand. For indikatorene gjelder "jo høyere, jo bedre", også forbi angitte mål: Jo høyere sysselsettingsgrad, levealder, skatteinngang også videre, jo bedre.

SKATTEINNGANG

Skien har en lav skatteinngang i forhold til sammenliknbare byer. Selv om skatteveksten i 2018 ble høyere enn lagt til grunn i budsjettet, så viser Skien kommunes skatteinntekter per innbygger en liten nedgang sammenliknet med gjennomsnittlig skatteinngang per innbygger for landet.

BEFOLKNINGSUTVIKLING

Kommunesektoren står for en betydelig del av det offentlige tjenestetilbudet for alle aldersgrupper. De fleste av sektorens kostnader øker med antall innbyggere. Mange kommunale tjenester er knyttet til innbyggere i spesielle aldersgrupper blant annet for barnehage, skole og eldreomsorg. Endringer i befolkningens størrelse og alderssammensetning påvirker dermed isolert sett kommunesektorens utgifter.

Befolkningsveksten i Norge var i 2018 den laveste siden 2004, og endte på 0,6% vekst fra 2017. Nedgangen i befolkningsveksten i landet skyldes både en nedgang i netto innvandring og en nedgang i fødselsoverskuddet.

Selv om vi blir flere, så er veksten lav og befolkningen blir stadig eldre. Gjennomsnittsalderen har økt for hvert år, men den årlige økningen i gjennomsnittsalder har gått raskere de siste årene. Utviklingen vil påvirke alle kommunens tjenesteområder.

Skien befolkningsvekst var 0,2% i 2018, lavere enn målsettingen og vesentlig lavere enn i kommunegruppe 13, som var på 1,3%. Avstanden til kommunegruppe 13 er derimot lavere enn den var for 2017.

Antall innbyggere i Skien fordelt etter aldersgrupper har utviklet seg slik:

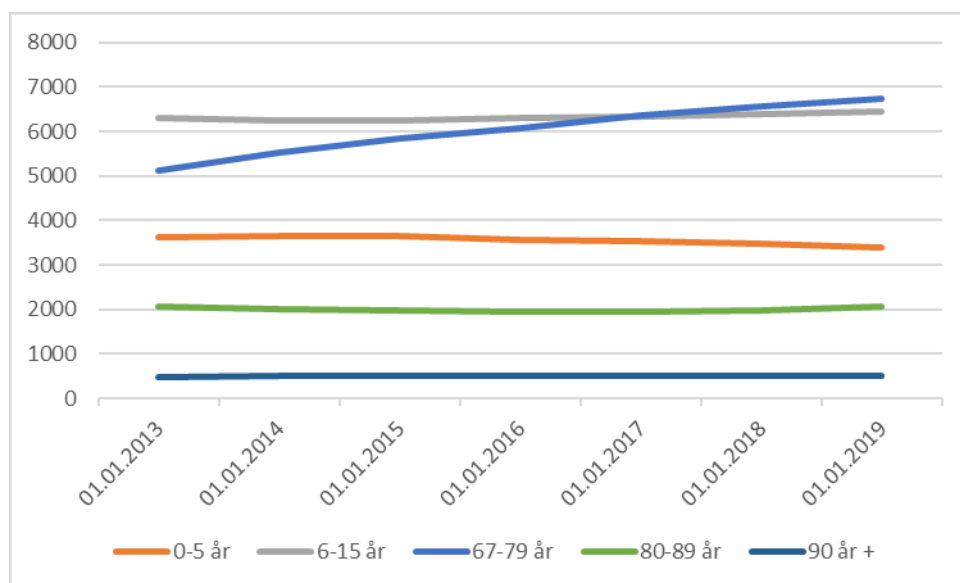
SKIEN	Innbyggere						
	Sum	0-5 år	6-15 år	16-66 år	67-79 år	80-89 år	90 år +
Endring 18-19	135	-69	55	-85	150	78	6
01.01.2019	54 645	3 399	6 455	35 491	6 727	2 065	508
01.01.2018	54 510	3 468	6 400	35 576	6 577	1 987	502
01.01.2017	54 316	3 527	6 328	35 654	6 368	1 939	500
01.01.2016	53 952	3 570	6 298	35 558	6 081	1 944	501
01.01.2015	53 745	3 639	6 258	35 520	5 829	1 989	510
01.01.2014	53 439	3 658	6 252	35 503	5 511	2 018	497
01.01.2013	53 015	3 612	6 301	35 417	5 134	2 060	491

Tabellen viser nedgang i aldersgruppen 0-5 år og 16-66 år, ellers en økning.

Foto: Per Åge Eriksen

Endring i antall i de gruppene som i hovedsak mottar kommunale tjenester:

Historisk sett har Skien hatt en lavere vekst i antall innbyggere enn landsgjennomsnittet:

Innbyggertall 31/12	2016	2017	2018	Endring 2018	
				Personer	%
0 Hele landet	5 258 317	5 295 619	5 328 212	32 593	0,6
08 Telemark	173 307	173 391	173 318	-73	0,0
0805 Porsgrunn	36 198	36 091	36 224	133	0,4
0806 Skien	54 316	54 510	54 645	135	0,2
0807 Notodden	12 757	12 664	12 682	18	0,1
0811 Siljan	2 357	2 351	2 329	-22	-0,9
0814 Bamble	14 138	14 183	14 089	-94	-0,7
0815 Kragerø	10 586	10 506	10 406	-100	-1,0
0817 Drangedal	4 148	4 105	4 080	-25	-0,6
0819 Nome	6 585	6 609	6 538	-71	-1,1
0821 Bø (Telemark)	6 262	6 460	6 630	170	2,6

Telemark har en liten nedgang i befolkningen, Bø har størst vekst av kommunen i fylket.

Utviklingen i demografi bekymrer. Skien har en relativt lav vekst, og det er en liten nedgang i antall innbyggere fra 16-66 år. Det er denne andelen av befolkningen som skal skape grunnlaget for velferdsgodene framover.

Prognoser for befolkningsutviklinger viser også at andelen eldre over 80 år det neste tiåret vil øke betraktelig.

SYSSELSETTINGSGRAD

Arbeidsledighet innebærer utnyttede ressurser for samfunnet. For noen grupper innebærer manglende deltakelse i arbeidslivet også at en faller utenfor en viktig arena for sosialt fellesskap og integrering, og for inntektstap. Derfor er sysselsettingsgrad valgt som en indikator som har betydning for Skiens-samfunnet.

For Norge var det en topp i ledigheten på litt over 5 prosent i begynnelsen av 2016, mens man forventer at ledigheten vil bli 3,9 prosent i 2018. Yrkesandelen ventes å bli på om lag 70 prosent.

Sysselsettingsgraden i Skien er per 4. kvartal 2018 på 62,5 %. Dette er en liten bedring fra 4. kvartal 2017 (61,9%).

For landet er graden 67 %, som er en økning fra 66 %, med andre ord er avstanden fra landsgjennomsnittet litt større.

De mest synlige forklaringene på at Skien (Telemark) ligger under landet er større andel arbeidssøkere under oppfølging, større andel sosialhjelpsmottagere uten rettigheter i folketrygden, større andel uførepensjonister og noe flere alderspensjonister enn landet for øvrig.

GRUNNSKOLEPOENG

Grunnskolepoeng beregnes for avgangselever i grunnskolen.

Tallet på det gjennomsnittlige grunnskolepoenget for elevene på 10.trinn er fremdeles noe lavere enn landssnittet. 2018-kullet hadde en tilbakegang på grunnskolepoeng i forhold til 2017-kullet. Skien kommune har siden 2013 hatt økende grunnskolepoeng, men hadde i 2018 en tilbakegang. Med alle igangsatte tiltak har vi stor tro på at vi innen 2023 vil nå målsetningen om å være på landsnivå slik målet er i Strategisk plan for Oppvekst 2013-2023.

FORVENTET LEVEALDER

Forskning viser at sosiale ulikheter i helse bygger på forhold ved samfunnet som er bestemmende for hva slags gjennomsnittlig helse vi finner. Skien har valgt levealder som måltall for levekårsutfordringer. Forventet levealder er en viktig pekepinn på hvordan det står til med folkehelsen i kommunen.

Selv om forventet levealder ved fødselen har økt for både menn og kvinner i Skien ved siste måling, har økningen ligget om lag som økningen for landet, og kommunen ligger fortsatt signifikant dårligere an enn landet som helhet.

ANDEL HJEMMEBOENDE

Andel hjemmeboende over 80 år har holdt seg ganske stabilt de siste årene og viser en liten vekst fra 2017 til 2018, men vi ligger fortsatt noe under målet på 92%.

ANDEL BILFRIE PERSONREISER

Andelen bilfrie reiser har økt med 5% siden 2013.

Resultater fra den statlige reisevaneundersøkelsen for 2017 foreligger nå. Denne viser at 29,9 prosent (målet er 35%) av personreisene i Grenland er med kollektiv, gange eller sykkel. Sammenlignet med forrige reisevaneundersøkelse fra 2013/2014 er dette en økning på 4,9 prosentpoeng.

Fordelingen er følgende:

- Kollektivtransport: 6,9 % (opp 2,9 prosentpoeng)
- Sykkel: 4,5 % (opp 0,5 prosentpoeng)
- Gange 18,5 % (opp 1,5 prosentpoeng)

Måloppnåelse:

Ser man helhetlig på vår måloppnåelse i forhold til indikatorene, er det tydelig at det for Skien blir svært viktig å legge forholdene til rette for vekst i næringslivet. På denne måten vil vi kunne påvirke flere av indikatorene i positiv retning. Ved heving av skatteinngang vil både sysselsettingsgrad, forventet levealder, befolkningsvekst og sannsynligvis grunnskolepoeng bli løftet i riktig retning.

Fokus på bærekraftig næringsutvikling i den fremtidige regionhovedstaden er derfor meget viktig. Kommunen bør derfor prioritere de økonomiske disposisjoner i fremtiden mot tiltak som kan ha dokumentert effekt for å styrke denne posisjonen og fremme næringsutvikling.

Foto: Per-Åge Eriksen

ØKONOMISK ANALYSE 2018

INNLEDNING

Det økonomiske resultatet for norske kommuner er gjennomgående positivt for 2018, så også for Skien kommune.

Økte faglige krav og større etterspørsel har satt tjenestene under ytterligere press, og etter en styrking av budsjettene på slutten av året har driftsområdene i sum gått i balanse. Det er vist god styring, og i tillegg har vi fått god hjelp av gode nasjonale konjunkturer for kommunesektoren i 2018. Begge deler har bidratt til det gode regnskapsresultatet.

Økonomisk handlingsrom er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til kommunens innbyggere.

MÅL/ØKONOMIINDIKATORER

Nøkkeltallene for sunn økonomi skal indikere hvordan kommunens økonomi utvikler seg, og si noe om kommunens økonomiske handlefrihet framover.

Bystyret i Skien har vedtatt følgende økonomimål/handlingsregler:

Indikator	Mål	Faktisk	Trend
Netto driftsresultat	2% - 3%	2,0%	
Driftsfond	5%	10,2 %	
Netto lånegjeld	60% - 65%	64,6%	
Løpende utbytter fra Skagerak settes av til fond *)	27,1 mill.	0 mill.	

*) regnskapsresultatet viser at fondsavsetning kan øke med mer enn utbytte, men vedtatt avsetning var null

Netto driftsresultat på mellom 2-3% av driftsinntekter:

Hensikten med måltallet er at kommunen skal ha handlefrihet for å takle endringer i driftsvilkår og at kommunen skal ha mulighet til å finansiere deler av investeringene med egenkapital. Et netto driftsresultat med 2-3% vil over tid gi en mer robust og bærekraftig kommuneøkonomi. Netto driftsresultat ble på 2% og er innenfor målet, men noe lavere enn for 2017.

Driftsfond skal over tid utgjøre 5% av driftsinntektene:

Fondene viser hvor mye kommunen har avsatt til senere års drifts- og investeringsformål. Kommunen bør til enhver tid ha en «buffer» for å møte uforutsette hendelser, som svikt i inntekter eller økte utgifter og til eventuelt å ha en egenfinansieringsdel i investeringer.

Driftsfondet er ved utgangen av 2018 på 10,2% av netto driftsinntekter – og vil øke om man setter av hele eller deler av regnskapsresultatet.

Driftsfondene har utviklet seg slik:

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
	2,4 %	1,0 %	1,2 %	1,3 %	1,5 %	3,6 %	5,8 %	8,7 %	10,2 %

Netto lånegjeld (minus lånegjeld til VAR¹ og formidlingslån) skal over tid utgjøre maks 60-65% av driftsinntektene:

Generasjonsprinsippet tilsier at investeringer i dag må tilpasses et nivå slik at framtidig nedbetaling ikke blir urimelig belastende for kommende generasjoner.

Brutto lånegjeld er ved utgangen av 2018 på 4,3 mrd. Trekket VAR- og formidlingslån ut er netto gjeld på 2,8 mrd. Det gir en netto lånegjeld på 64,6 % av driftsinntektene, omtrent uendret fra i fjor. I vår modell tar man ikke hensyn til at noen av rentekostnadene dekkes av rentetilskuddsordninger fra staten (skole og omsorgsbygg). Tas dette med i beregningen, ville tallet vært enda noe lavere og godt innenfor målet.

Kommunens løpende framtidige utbytter settes av på fond:

Målet er koplet opp mot de årlige utbyttene fra Skagerak.

For 2018 ble det ikke vedtatt satt av midler til utbyttefond. Det står ved utgangen av året 5,7 millioner på utbyttefond.

Etter flere år med et godt regnskapsmessig resultat er de økonomiske måltallene i økonomien innenfor de vedtatte handlingsreglene. I ny kommunelov ligger det inne krav til overordnede økonomisk finansielle måltall for kommunens økonomi. Vi er derfor tilfreds med at vi siden 2014 har innarbeidet denne styringskulturen i Skien kommune.

KOSTRA – OG EFFEKTIVITETSANALYSE

Telemarksforskning har utarbeidet en kostra- og effektivitetsanalyse for 2018, som presenteres her. Analysen skal illustrere hvordan kommunens ressursbruk på sentrale tjenesteområder harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser.

Beregningene viser at Skien kommune samlet sett hadde merutgifter på om lag 23,7 mill. kr i forhold til kommunens «normerte og inntektsjusterte utgiftsnivå» i 2018.

¹ Vann, Avløp, Renovasjon

Fordelt på tjenesteområder vises dette slik:

Tjenesteområde	Mer-/mindreutgift 2018 (mill. kr) sammenlignet med		
	Lands- gjennoms- nittet	«Normert og utgiftsnivå»	«Normert og inntektsjustert nivå»
Barnehage	-57,7	-20,7	10,2
Administrasjon	-50,6	-31,1	-15,8
Landbruk	-2,3	1,1	1,4
Grunnskole	-77,3	-35,8	12,4
Pleie og omsorg	4,8	-26,8	36,3
Kommunehelse	-25,1	-18,0	-8,8
Barnevern	5,7	-11,2	-4,0
Sosialtjeneste	19,0	-18,5	-8,1
Sum	-183,5	-161,0	23,7

Kilde: Telemarksforskning

Dette viser tabellen:

Tabellen over viser i første kolonne at innenfor de sentrale tjenesteområdene som inngår i inntektssystemet hadde Skien kommune et forbruk som var 183 millioner lavere enn landsgjennomsnittet i 2018.

I andre kolonne er det hensyntatt at Skien kommune har et lavere beregnet utgiftsbehov² enn landsgjennomsnittet, noe som gir et korrigert mindreforbruk i forhold til landsgjennomsnittet på 161 millioner.

Skien kommune har inntekter som ligger ca. 6 prosent under landsgjennomsnittet (ca. 185 mill. kr.). Tas det hensyn til at vi har mindre penger å «rutte med», så bruker Skien kommune 23,7 millioner **mer** enn kommunens «normerte og inntektsjusterte utgiftsnivå» i 2018.

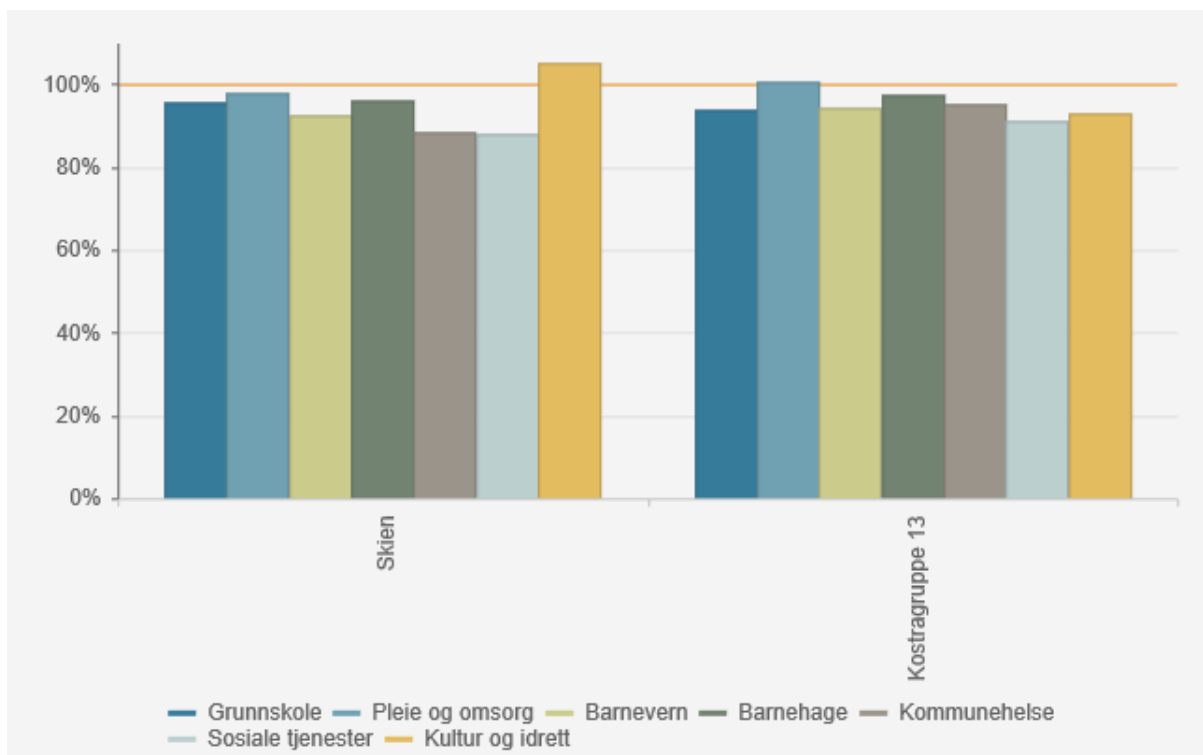
Dette er en teknisk beregning som ikke gir en fasit, men det illustrerer at Skien kommune prioriterer de «tunge» tjenesteområdene som grunnskole, barnehage, pleie og omsorg, og at kommunen bruker mer av sine inntekter enn det utgiftsbehovet og de reelle frie inntektene skulle tilsi.

I inntektene over er det ikke hensyntatt utbytteinntekter og annen finansavkastning.

En annen måte å vise ressursbruk på, er å sammenlikne egen kommune med kommunegruppe³. Landsgjennomsnittet vises som 100%. Her er ikke visningen korrigert for inntektsnivå som i tabellen over, kun utgiftsnivå.

² Utgiftsbehov er statens beregning av kommunens utfordringer på det aktuelle tjenesteområdet i forhold til landsgjennomsnittet. Utgiftsbehov defineres i statsbudsjettet hvert år (grønt hefte)

³ Kommunegruppe. Statistisk sentralbyrå har gruppert kommuner etter folkemengde og økonomiske rammebetingelser. Skien kommune er i kommunegruppe 13, totalt 49 kommuner er i denne gruppen.

Kilde: Framsikt, foreløpige kostratall 15.mars 2019

Ressursbruk er forholdet mellom kommunens egne utgifter på tjenesteområdet og gjennomsnittet for kommunegruppe 13 korrigert for kommunens eget utgiftsbehov. Er ressursbruk lavere enn 100%, så bruker kommunen mindre penger enn kommunegruppe 13 korrigert for kommunens utgiftsbehov. Er ressursbruk over 100%, så bruker den mer.

Figuren over viser at Skien bruker mer i kroner pr innbygger for områdene grunnskole, kultur og idrett, men mindre enn kommunegruppe 13 på de øvrige områdene, men under gjennomsnitt for landet på alle området med unntak av kultur og idrett.

Det er tidligere vist at Skien kommune har lave frie inntekter og at man dermed må forvente å holde driftsnivået nær/litt under kommunegruppe 13.

Tabellen viser utviklingen over tid i frie inntekter og sammenlikning med kostragruppe 13 i 2018:

	Skien 2015	Skien 2016	Skien 2017	Skien 2018	Kostragruppe 13 i 2018
Frie inntekter i kroner per innbygger	46 537	48 956	50 932	52 358	53 207
Frie inntekter ⁴ i kroner per innbygger, justert for utgiftsbehov og inflasjon (alt i 2018 priser)	50 705	51 598	52 576	52 504	54 246

Skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd er det som defineres som frie inntekter.

Oppsummert:

Tabellene og figurene over viser at Skien kommune driver sine tjenester med lave enhetskostnader. For ytterligere utdyping vises det for øvrig til kommunalområdenes analyser.

⁴ Skatteinntekter og rammetilskudd fra staten regnes som frie inntekter.

RESULTAT

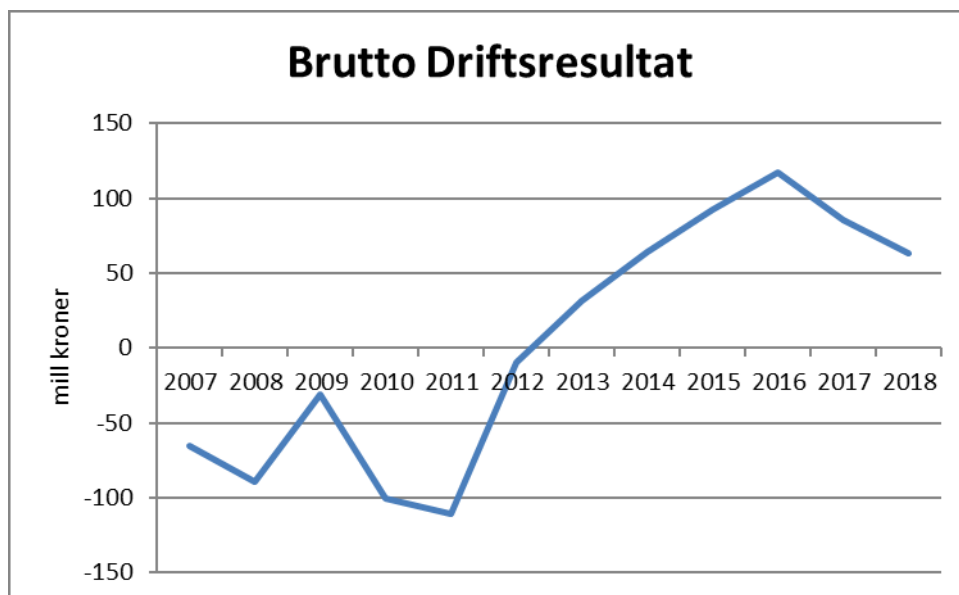
Hovedtall fra driftsregnskapet:

Regnskapsmessig årsresultat er på 99,07 millioner kroner. Hovedårsakene til det positive resultatet er høyere skatteinntekter, lavere renter, lavere bokførte pensjonsutgifter og driftsområder i tilnærmet balanse.

Driftsregnskapet <i>Tall i mill. kroner</i>	Regn	Regn	Regn	Regn	Regn	Regn	Regn	Regn	Regn	Avvik
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2018	Budsj	bud- regn
+ Driftsinntekter	-3 495	-3 624	-3 711	-3 790	-3 949	-4 154	-4 321	-4 174		-148
- Driftsutgifter (inkl. kalk.avskr.)	3 504	3 593	3 647	3 697	3 832	4 068	4 258	4 209		49
= Brutto Driftsresultat	9	-31	-64	-93	-117	-86	-64	35		-99
+ Finansinntekter	-103	-58	-77	-58	-70	-49	-68	-59		-9
- Finansutgifter	196	202	228	222	211	223	242	257		-14
+ kalkulatoriske avskrivninger	-145	-164	-168	-176	-178	-192	-197	-192		-5
= Netto Driftsresultat	-43	-51	-82	-105	-155	-103	-86	42		-127
Brukt slik:										
+ Sum bruk av avsetninger	-57	-43	-30	-110	-119	-173	-150	-147		-4
- finans. av utgifter i inv.sregnsk.	40	60	7	5	10	9	2	3		0
- avsetning til fond	60	33	21	116	115	154	135	103		32
Ikke disponert oversk.(-)/undersk. (+)	0	-2	-84	-93	-149	-113	-99	0		-99

Brutto driftsresultat:

Brutto driftsresultat viser resultat før dekning av kommunens rente- og avdragsutgifter, inntekter i form av utbytte og annen finansavkastning, samt eventuelle avsetninger og egenfinansiering av investeringer. Under vises figur på utviklingen i brutto driftsresultat for perioden 2007-2018:

Brutto driftsresultat for 2018 viser at de løpende driftsinntektene fortsatt har vært høyere enn de løpende driftsutgiftene, og viser derfor et positivt brutto driftsresultat.

Fra 2017 til 2018 har sum driftsinntekter økt med 4%, mens sum driftsutgifter har økt med 4,7%.

Tidligere år (før 2012) har det vært mulig å drive med underskudd i brutto driftsresultat fordi kommunen tidvis har mottatt store utbytter, hatt god avkastning på plasseringer og brukt fond i driften.

Etter 2012 har de løpende driftsutgiftene årlig vært lavere enn de løpende driftsinntektene, noe som er en forutsetning for en bærekraftig økonomi.

Finansområdet:

Finansområdet har tidligere bidratt positivt til resultatet (se 2007 i tabellen under). Da var de årlige utbyttene fra Skagerrak store, og vi hadde høye renteinntekter på grunn av store fond (uttak fra Skagerrak). Som tabellen under viser har den situasjonen endret seg:

(tall i hele mill, - er inntekt/overskudd)	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sum finansinntekter	-201	-128	-112	-63	-130	-103	-58	-77	-58	-70	-49	-68
sum finanutgifter	140	210	170	185	202	196	202	228	222	211	223	242
Resultat finanstransaksjoner	-61	81	59	122	72	93	144	151	164	141	174	174

Vi har nå historisk lave renter på både refinansiering og nye låneopptak, og den forsiktige forventede renteoppgangen har blitt lavere enn budsjettert. Dette, i tillegg til noe forsinkelse i budsjettert framdrift på investeringsprosjekter, har bidratt med lavere rentekostnader enn budsjettert. Se for øvrig ytterligere analyse av finansområdet i eget kapittel, side 27.

Netto driftsresultat:

Den mest brukte indikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren er netto driftsresultat. Netto driftsresultat viser hvor mye som kan disponeres til avsetninger og investeringer etter at driftsutgifter, renter og avdrag er betalt.

I de siste årene er det også innført en ny indikator; «korrigert netto driftsresultat». Det korrigerede netto driftsresultatet er justert for forhold man mener «forstyrrer» det økonomiske bildet, deriblant premieavvik. Fordi korrigert netto driftsresultat ikke er et innarbeidet og entydig begrep, bruker vi fortsatt netto driftsresultat som et viktig måltall, men supplerer analysen med korrigert netto driftsresultat.

Tabell under viser utvikling av netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter:

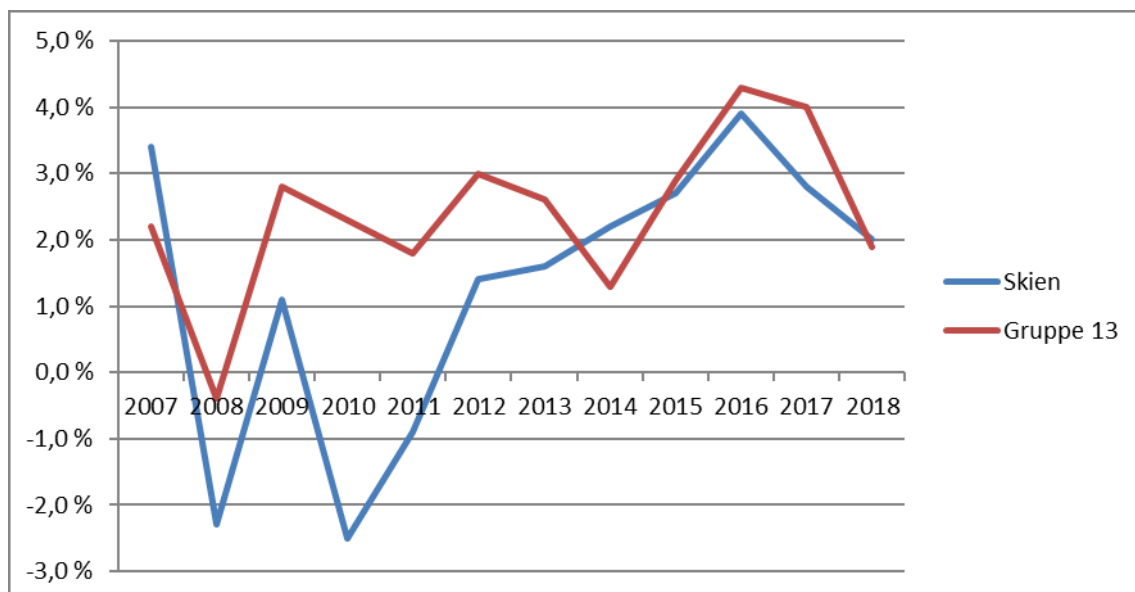
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Skien	3,3 %	-2,3 %	1,1 %	-2,7 %	-1,2 %	1,2 %	1,4 %	2,2 %	2,8 %	3,9 %	2,5 %	2,0 %
Gruppe 13	1,9 %	-0,8 %	2,4 %	1,9 %	1,4 %	2,6 %	2,2 %	1,0 %	2,7 %	4,1 %	3,7 %	1,8 %
Fylket	3,8 %	-2,5 %	2,9 %	0,8 %	0,6 %	1,8 %	1,6 %	0,5 %	1,9 %	3,7 %	2,7 %	1,2 %
Landet u/ Oslo	1,9 %	-0,6 %	2,7 %	2,2 %	1,8 %	2,6 %	2,4 %	1,0 %	2,7 %	4,0 %	3,5 %	2,1 %

Kilde: KOSTRA SSB 15/3-19

Tallene og figuren over, som er hentet fra KOSTRA⁵-statistikken, viser et netto driftsresultat på 2,0% og at kommunen dermed vil ha muligheter for å dekke egenkapitalbehov på investeringsiden eller sette av midler til framtidig handlingsrom. Landstallene er på 2,1%.

Netto driftsresultat for Skien har variert tilsvarende kommunegruppe 13, men har i all hovedsak ligget under. Noen få har vært unntakene, blant annet 2014 og 2015. I en periode fra 2008 og 2010-2011 var netto driftsresultat negativt for Skien, se figur under:

⁵ KOSTRA - KOrmmuneSTatRApportering

Endringen i netto driftsresultat fra 2017 til 2018 skyldes at veksten i driftsutgifter har vært høyere enn inntektsveksten.

Korrigert netto driftsresultat:

Nøkkeltallet for netto driftsresultat har noen svakheter. Ved beregning av netto driftsresultat er det pensjonskostnadene, ikke de løpende pensjonspremiene, som har resultat effekt.

Nøkkeltallet inneholder avskrivninger som en utgift. Avskrivningene er høyere enn avdragsutgiften og det stilles spørsmål ved om avskrivningene gjengir det reelle utgiftsnivået. Det korrigeres derfor også for forskjellen mellom avskrivninger og avdrag.

Resultatbegrepet inneholder også inntekter fra merverdiavgiftskompensasjon knyttet til investeringer (som etter reglene ble bokført som en driftsinntekt fram til og med 2013) og i tillegg spesielle engangsutgifter/inntekter.

For å gi et mer korrekt bilde av det økonomiske resultatet korrigeres derfor netto driftsresultat med følgende elementer:

(tall i hele mill)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Netto driftsresultat før korrigeringer (overskudd med -)	38	-43	-51	-82	-105	-155	-103	-99
Korrigert for merverdiavgiftskompensasjon i driften	43	67	46	-	-	-	-	-
Korrigert for Premieavvik (inkl arb.g.avg)	-9	39	1	49	-4	61	61	80
Korrigert for Amortisering (inkl arb.g.avg)	-23	-22	-26	-26	-33	-32	-41	-49
Korrigert for periodisering variabel lønn/husleie - engangs			-11			-6		
Korrigert for engangsutgift Odd Stadion/Skien fritidspark		-26			-6	-5	-2	5
Korrigert for engangs mindreutgift premiefond	60	50	30	57	66	39	24	51
korrigere for forskjellen mellom avdrag og avskrivninger	52	46	61	62	67	60	52	33
Korrigert netto driftsresultat	161	111	51	61	-14	-38	-10	20

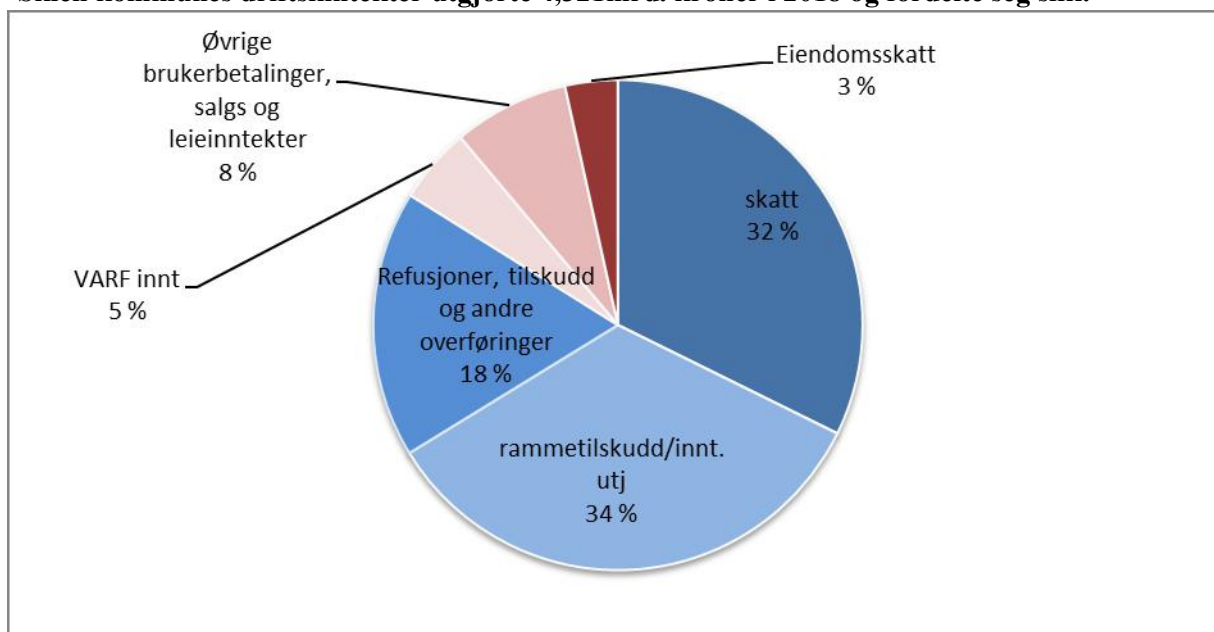
(overskudd med -)

Til tross for et regnskapsmessig overskudd og en bedring i det korrigerede resultatet de siste årene, viser tabellen over at den faktiske økonomiske situasjonen ikke er bedre enn den bør være. Det korrigerede resultatet for 2018 viser et lite underskudd.

NÆRMERE OM DRIFTSINTEKTER

Veksten i kommunesektorenes inntekter har vært god de siste årene. Realveksten for 2018 ble også klart høyere enn det ble lagt opp til i det opprinnelige budsjettopplegget for kommunesektoren. Oppjusteringen av inntektsveksten skyldes i hovedsak høyere skatteinntekter enn opprinnelig lagt til grunn.

Skien kommunes driftsinntekter utgjorde 4,321mrd. kroner i 2018 og fordelte seg slik:

Samlede inntekter økte med 4,0% fra 2017. Det er små endringer i den prosentvise andelen fra 2017 til 2018, men en liten dreining med noe lavere frie inntekter og noe høyere andel refusjoner/salgs/brukerbetaling.

De største inntektene er skatt/rammetilskudd og inntektsutjevning, såkalte frie inntekter. Disse utgjør totalt 66,2% av totale inntekter, eller 2,86 mrd. kroner. Tilsvarende andel i 2017 var på 66,9%

Skatt/rammetilskudd:

Skatteinngangen i 2018 ble god for hele landet og vesentlig bedre enn anslått fra regjeringens side. Sammenliknet med 2017 har det vært en vekst i skatteinntekter på 3,8 % for kommunene samlet. Det ser ut til at skatteveksten også i 2018 har sammenheng med ekstraordinært store uttak av utbytter til personlige skatteyttere, som trolig skyldes tilpasninger til skattereformen. Dette er tredje året med slik tilpasning.

Kommunens skatteinntekter for 2018 ble anslått til 1,3% i statsbudsjettet. På grunn av lavere lønnsvekst våren 2018 ble anslagene på skattevekst satt ned til 1% i revidert nasjonalbudsjett. Deretter ble anslagene satt opp igjen høsten 2018 til 2,4% med bakgrunn i ekstraordinære store uttak av utbytter.

Skiens skatteinngang viste en vekst fra året før på 3,3%. Totalt ble Skiens skatteinngang per innbygger i prosent av landet redusert fra 83,5 % til 83,4 %.

Det er store forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene. Det er derfor laget en delvis utjevning av ulikheter ved at kommuner med inntekter vesentlig *over* landsgjennomsnittet blir trukket noe, og kommuner med inntekter *under* landsgjennomsnittet får inntektsutjevning. Med inntektsutjevningen på 185 millioner kroner økes Skiens samlede skatt/inntektsutjevning per innbygger opp til 94,5 % av landsgjennomsnittet. En utjevning opp til 100 % ville gitt ytterligere 92 millioner kroner.

Følgende tabell viser utvikling i skatt, inntektsutjevning og rammetilskudd:

Tall i hele millioner

(merinnt-)	Regn 11	Regn 12	Regn 13	Regn 14	Regn 15	Regn 16	Regn 17	Regn 18	Reg. Budsj 18	Avvik regn/bud
Skatteinntekter	999	1041	1098	1112	1205	1298	1351	1396	1377	-18
Inntektsutjevning	118	146	154	159	139	166	176	185	177	-9
Rammeoverføringer	963	1082	1117	1175	1165	1196	1250	1278	1276	-2
Skatt i % av landsgj.snitt	84,30 %	82,70 %	82,70 %	82,50 %	84,80 %	83,70 %	83,50 %	83,40 %		

Tabellen under viser regnskapsført utbytte de siste årene:

Tall i mill kr	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Skagerak utbytte	30,9	143,6	38,0	58,6	21,3	88,5	76,1	28,7	24,8	9,9	13,4	17,3	27,1
Kontorbygg	1,5		2,5	1,5	2,0	5,7		5,0	4,0	4,0	3,0		3,0
Kino 1/SF kino		0,3							0,3				
Bjorstadalen avf											4,3	3,4	6,5
BTV-fond/Energi og miljøkap			1,3	1,0	0,6					2,7			
Andre	0,1	0,1	0,1	-	0,5	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
sum utbytte	184,1	144,0	41,9	61,1	23,3	94,2	76,8	33,8	29,1	16,6	20,7	20,8	36,6

Skien kommune mottok 36,6 mill. kroner i utbytte i 2018. For at den kommunale driften ikke skal måtte tilpasse seg varierende årlige utbytteneivåer, har Skien bystyre vedtatt at løpende utbytter i fremtiden skal settes av til fond.

I tillegg til utbytte som er ført i driftsregnskapet, er det også inntektsført midler i investeringsregnskapet i forbindelse med kapitaluttak fra Skagerrak. I 2006 ble det inntektsført 344 mill. i investeringsregnskapet, og i 2010 ble det inntektsført 152 mill. Begge deler ble satt av til investeringsfond samme år.

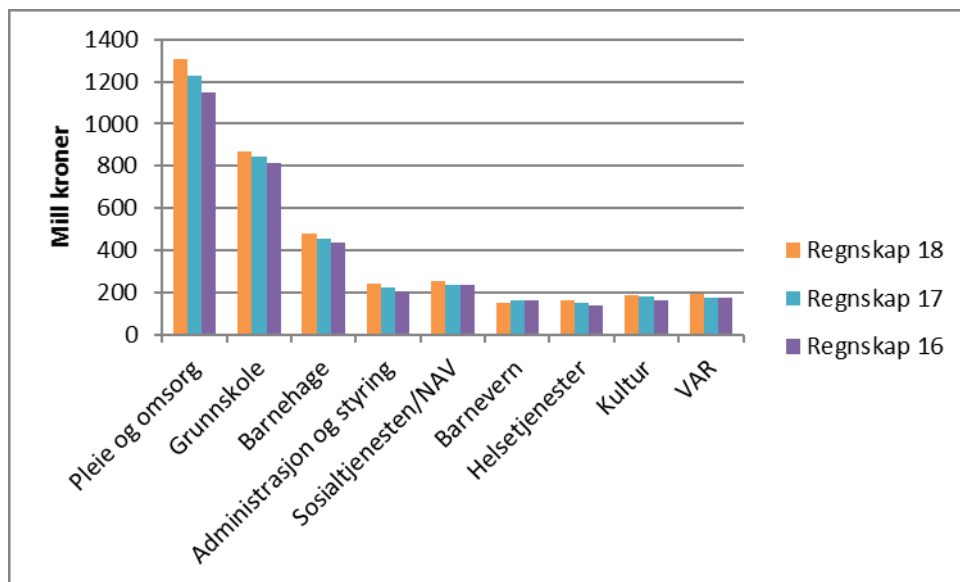
Flyktninger:

Integreringstilskudd flyktninger blir inntektsført på fellesområdet, og Skien mottok 94,4 mill. i integreringstilskudd. Merinntekt i forhold til budsjett på fellesområdet skyldes at personer med tilskudd har flyttet til Skien fra andre kommuner og familieeigenforeninger.

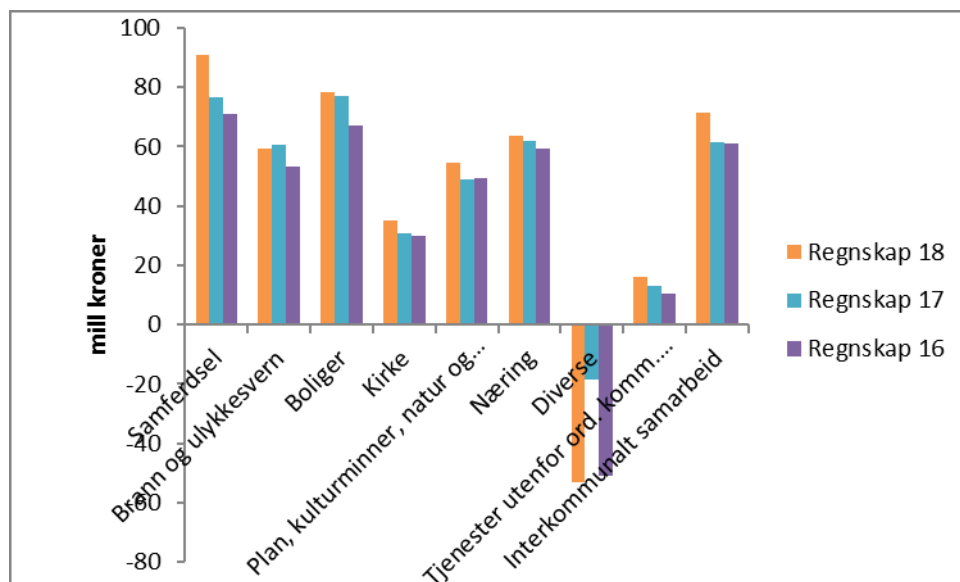
NÆRMERE OM DRIFTSUTGIFTER

Kommunes brutto driftsutgifter utgjorde 4,26 mrd. kroner. Brutto driftsutgifter økte med 4,7% fra 2017, eller 0,7% mer enn driftsinntektene.

Brutto driftsutgifter fordeler seg etter kostrafunksjoner⁶ slik, se figur 1 og 2:

Figur over viser brutto driftsutgifter i mill. kroner de ni største områdene (ca. 90% av utgiftene)

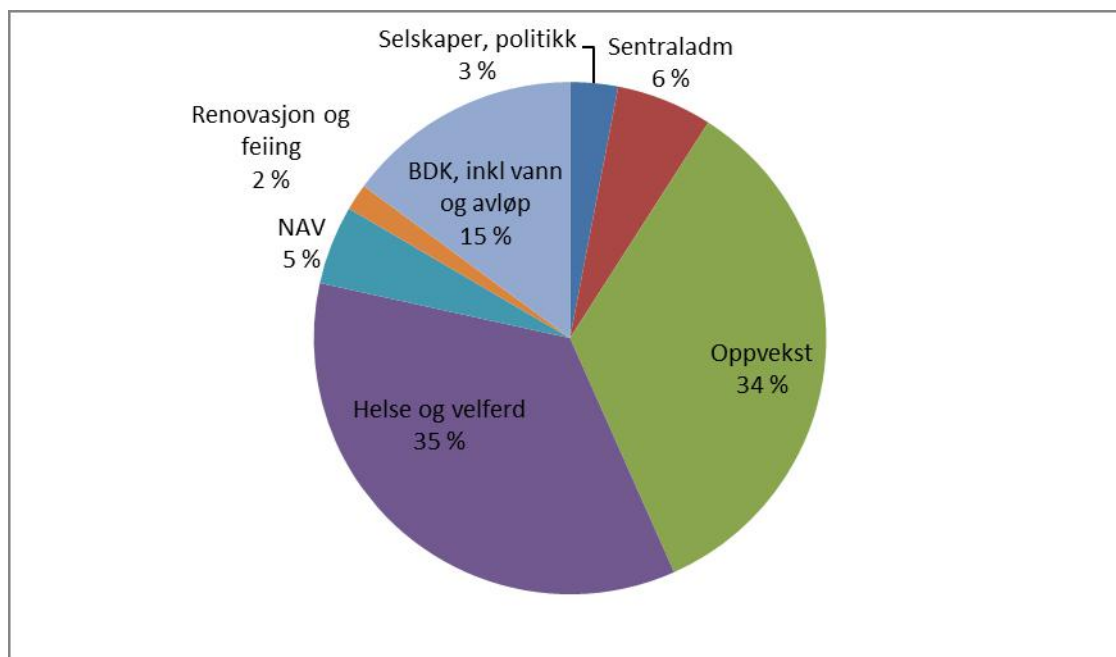

Figur over viser brutto driftsutgifter i mill. kroner for de ni minste områdene (ca. 10% av utgiftene)

Det er kun små endringer i forhold til andel av totalen for de ulike funksjoner fra 2017 til 2018. De tre største områdene (pleie og omsorg, grunnskole og barnehage) utgjør 62,3 % av totale brutto driftsutgifter, en økning på om lag 0,1% fra året før.

⁶ Kostrafunksjoner – bygget opp etter hvilke behov tjenestene skal dekke og hvilke grupper disse tjenestene primært henvender seg til. For nærmere informasjon, se Veileder for Regnskapsrapportering Kostra

I henhold til kommunens organisering fordelte brutto driftsutgifter seg slik (prosentandel av totalen):

De ulike kommunalområdene bruker en del funksjoner felles slik at det ikke er direkte sammenheng mellom kostrafunksjoner og kommunal organisering.

Det er kun små endringer i fordelingen av andel mellom kommunalområdene fra 2017 til 2018.

Rammeområdene:

Tabellen nedenfor viser netto utgift pr rammeområde og avvikene i forhold til budsjett.

Tabell, tall i hele millioner, avvik mindreforbruk vises med minus:

Kommunalområde:	Regnskap 2018	Opprinnelig budsjett 2018	Budsjett 18	
			inkl. endring	Avvik
Selskaper, politikk og anne	122,3	125,6	128,1	- 5,8
Sentraladministrasjonen	169,0	178,5	176,9	- 7,9
Oppvekst	1 124,4	1 110,7	1 125,4	- 1,0
Helse og velferd	1 199,3	1 152,5	1 196,7	2,6
NAV	193,9	176,7	192,1	1,9
Byutvikling, drift og kultur	423,2	254,6	426,0	- 2,8

Allerede i første tertialrapport ble det meldt avvik på driftsområdene, og det prognostiserte avviket steg i andre tertialrapport. Driftsbudsjettene ble derfor vedtatt styrket på slutten av året, noe som dekket opp for de faktiske merforbrukene i all vesentlig grad. De største utfordringene i forhold til budsjettdekning i løpet av 2018 viste seg å være innenfor områdene sosialhjelp, spesialpedagogiske tiltak, persontilskudd voksenopplæringen, overliggere fra sykehuset og økte strømpriser.

For ytterligere detaljer rundt avvik vises det til hvert kommunalområdenes egne kapitler.

Prioriteringer/dekningsgrader/nøkkeltall:

Tabellen under viser netto driftsutgifter per innbygger (Områdene under er fordelt etter tjenesteområder i KOSTRA og ikke i henhold til kommunens organisering).

Netto driftsutgifter per innbygger	Skien 2015	Skien 2016	Skien 2017	Skien 2018	Kostragruppe 13 i 2018
Pleie og omsorg	16 531	17 169	17 874	18 123	18 366
Grunnskole	13 289	13 560	13 774	14 139	13 867
Barnehage	7 784	8 068	8 124	8 384	8 504
Adm, styring og fellesutgifter	4 337	3 464	3 738	4 165	4 655
Sosiale tjenester	2 564	2 674	2 590	2 768	2 867
Kommunehelse	2 246	2 285	2 231	2 500	2 690
Barnevern	1 870	2 075	1 969	2 110	2 157
Kultursektoren	2 325	2 476	2 467	2 536	2 237
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	538	564	552	672	725
Andre (bolig, samferdsel, kirke, brann, næring)	2 677	3 156	2 978	3 282	2 470
Totalt	54 161	55 491	56 297	58 679	58 538

Foreløpig Kostra tall pr mars 2019. Alle tall er justert for utgiftsbehov⁷ og alle årene er oppjustert til 2018 priser. (Kilde Framsikt analyse)

Skien kommunes driftsutgifter per innbygger ligger i sum noe over gjennomsnittet i kommunegruppe 13⁸, og viser en vekst i forhold til forskjellen mellom Skien kommune og kommunegruppe 13 i 2018.

Tabellen over, med netto driftsutgifter per innbygger, viser ikke utgifter per brukergrupper, men siden den er korrigert for utgiftsbehov har den noe av elementet inne likevel. For en nærmere vurdering av produktivitet/effektivitet kan utgiftene sammenstilles opp mot antall brukere/plasser og lignende.

⁷ Utgiftsbehov er statens beregning av kommunens utfordringer på det aktuelle tjenesteområdet i forhold til landsgjennomsnittet. Utgiftsbehovet defineres i statsbudsjettet. Justeres det for utgiftsbehov vil tallene være bedre egnet for sammenlikning med andre kommuner.

⁸ Kostragruppe 13 Kommunene er gruppert etter folke mengde og økonomiske rammebetingelser. Store kommuner utenom de fire største er i kostragruppe 13.

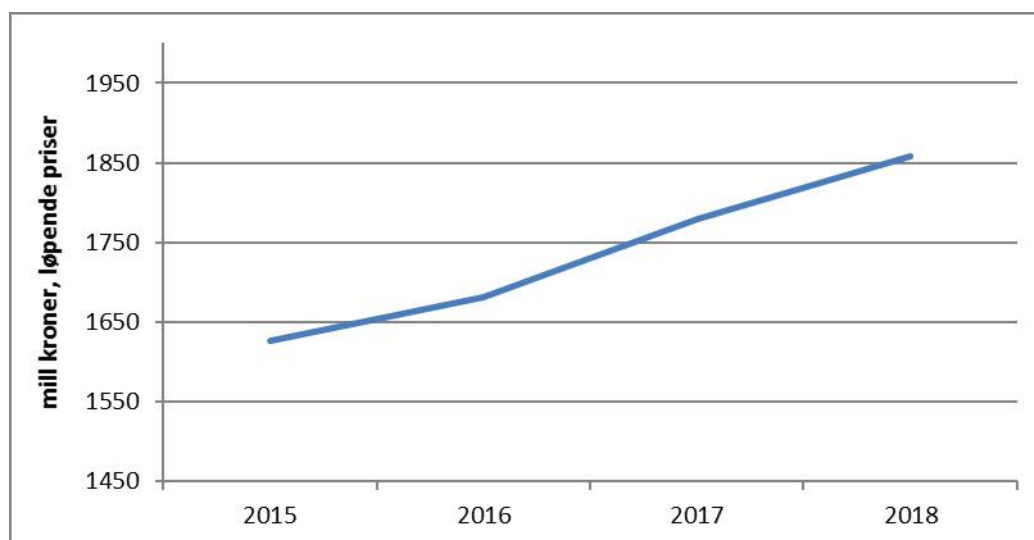
Lønnsutgifter og pensjon:

Den største delen av utgiftene er knyttet til lønn og sosiale utgifter. Disse utgiftene utgjorde 62,5 % av samlede brutto driftsutgifter i 2018.

Lønn:

Gjennomsnittlig årslønnsvekst i Norge var lav i 2016, og har gradvis tatt seg opp gjennom 2017 og 2018.

Under vises utviklingen i lønnsutgifter (uten sosiale utgifter)⁹ fratrukket sykelønnsrefusjon for perioden 2015-2018 for Skien kommune:

Lønnsutgiftene har økt med 4,5 %. Med en årslønnsvekst for kommunal sektor på 2,8 % (foreløpig anslag fra teknisk beregningsutvalg) i 2018, tilsier dette en vekst i sum utførte årsverk/timeverk. Tabell over samlede årsverk på side 128 viser en økning på ca. 57 årsverk fra 2017-2018

Det er anslått at veksten i timeverk for kommunesektoren samlet var på 1,8% (teknisk beregningsutvalg mars 2019).

Pensjon:

Samlede pensjonsutgifter utgjorde 257 millioner kroner i 2018. Utgiftene fordelte seg slik:

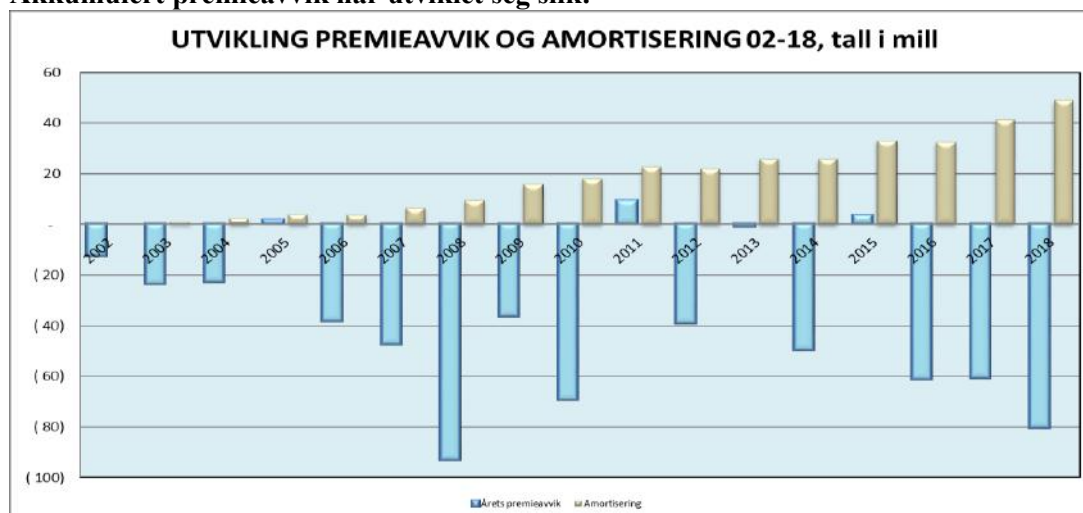
	Regnskap 14	Regnskap 15	Regnskap 16	Regnskap 17	Regnskap 18
<i>tall i hele mill, uten arbeidsgiveravgift</i>					
Innbetalt premie Skien kommunale pensjonskasse	228	185	219	213	248
Innbetalt premie Statens pensjonskasse	40	39	38	43	37
Innbetalt premie KLP	32	27	32	28	42
Gruppeliv/yrkesskade	3	3	4	5	3
Premieavvik	-43	3	-53	-53	-70
amortisering	23	29	28	36	43
bruk av premiefond	-57	-58	-34	-21	-44
sum bokførte pensjonskostnad	226	228	234	251	257

Innbetalt premie ble lavere enn budsjettert, både på grunn av bruk av premiefond i pensjonskassene og fordi reguleringspremie ble lavere enn varslet.

Både bruk av premiefond og lavere reguleringspremie påvirker størrelsen på premieavviket.

⁹ Justert for tekniske virkninger av periodisert lønn på art 108008

Akkumulert premieavvik har utviklet seg slik:

Horisontal akse, hele mill. kroner. Vertikal akse viser årene 2002-2018

De blå stolpene er det som kalles premieavvik. Dette er det årlige beløpet kommunen har utbetalt til pensjonskassene, men ikke utgiftsført som utgift i regnskapene. De grå stolpene er det som kalles amortiseringer, og kan beskrives som avdrag på de «blå» beløpene. Summen av alle de blå fratrukket summen av alle de grå gir akkumulert premieavvik.

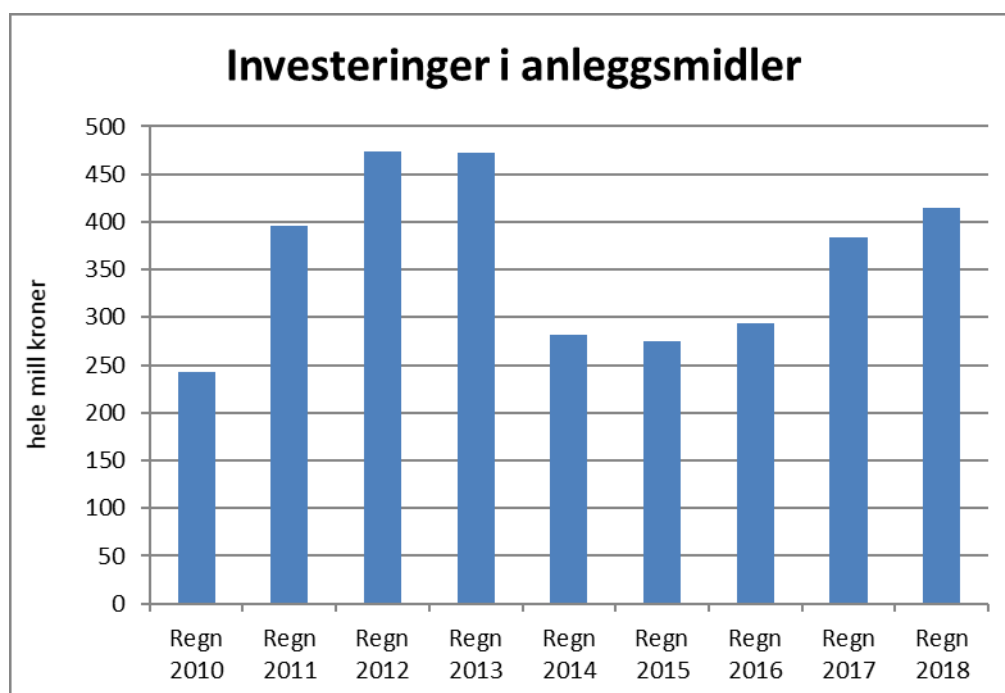
Forfalt premie er innbetalt til pensjonspremie til pensjonskassene, mens netto pensjonskostnad er den beregnede pensjonskostnad for året. Forskjellen mellom disse er premieavvik. I perioden 2002- 2018 er det til sammen utbetalt 619 millioner mer til kassene enn det som er regnskapsført (summen av de blå stolpene over). Dette er bokført som premieavvik, det vil si som en «mindreutgift».

Premieavviket avdras over 7 år og vises over i de grå stolpene (amortiseringen). Til sammen er det «betalt» tilbake 312 mill. av det «interne lånet» (summen av de grå stolpene over) og kommunens akkumulerte premieavvik er på 307 millioner kroner ved utgangen av 2018. Dette er en økning på 31 mill. fra 2017. Dette er altså utgifter som kommunen har hatt, men som ikke er vist i de årlige regnskapsmessige resultatene.

INVESTERINGSREGNSKAP

Totalt sett er det investert 415 millioner i anleggsmidler.

Tabellen under viser utviklingen 2010-2018:

I tillegg har kommunen lånt ut midler til startlån, kjøpt aksjer og andeler og betalt avdrag på startlån.

Under vises oversikt over kostrafunksjoner¹⁰ med de største utgiftene i investeringsregnskapet i 2018, og med de største prosjektene oppramset i kommentarfeltet :

Kostrafunksj.		Regnskap 18	Se største prosjektene pr funksjon 2018:
340	Sum VAR-funksjoner	118,3	vann,avløp,renovasjon
265	KOMMUNALT DISPONERTE BOLIGER	49,5	Kjøp av boliger til vanskeligstilte/flyktninger, brannskade Kjørbekkvegen, Odinsgate
332	Kommunale veier	45,8	Bypakke, Bel.midler, Opprustn.veg, trafikkom Langbrygga, armatyr. lys, reduksjon andel grusveger
261	INSTITUSJONSLOKALER	38,9	Nytt sykehjem, Gulset sykeh. - omb., vent. og sykesignalanl, velferdstek.,småprosj HV
222	SKOLELOKALER	28,6	Moflata skole, Kjørbekkhøgda, Lunde barneskole
315	BOLIGBYGGING OG FYSISKE BOMILJØTILTAK	27,8	Klosterøya, Limihagen, N. Venstøp, Alvestadtunet, Furuset, Lekeland, Vestre Kjellemo
301	PLANSAKSBEHANDLING	18,1	Bypakkeprosjekter
325	TILRETTELEGGING OG BISTAND FOR NÆRINGSLIVET	17,4	Rødmyr vest, Klosterøya øst
120	ADMINISTRASJON	6,9	Digitalisering og Muggsanering arkiv
254	BISTAND, PLEIE OG OMSORG TIL HJEMMEBOENDE	6,4	Ddigitalisering, småprosj. HV, Stigertun, inv. Bo og livsmestring
202	GRUNNSKOLE	6,4	Digitale skole
221	FØRSKOLELOKALER OG SKYSS	5,7	Skien Barnehage
360	NATURFORVALTNING OG FRILUFTSLIV	5,6	Fyllstasjon biogass
130	ADMINISTRASJONSLOKALER	5,4	Rådhuset, brannsikring, vinduer
285	TJENESTER UTENFOR ORDINÆRT KOM. ANSVARSOMRÅDE	5,3	Klosterskogen talenhus, Mobil- og bredbåndsutbyg.
335	REKREASJON I TETTSTED	5,0	Fisketrapp, lekeplasser
390	DEN NORSKE KIRKE	5,0	Orgel Skien kirke, brannsikring/kirkegårder
370	BIBLIOTEK	3,5	Bakgård kulturkvartalet
253	BISTAND, PLEIE, OMSORG, I INSTITUSJONER FOR ELDRE OG FUNKSJONSHEMMEDE	3,1	Småprosjekter HV
386	KOMMUNALE KULTURBYGG	2,8	Nasjonalt Ibsensenter og bibliotek
190	INTERNE SERVICEENHETER	1,9	Maskinforvaltning
339	BEREDSKAP MOT BRANNER OG ANDRE ULYKKER	1,7	Brannbiler
201	FØRSKOLE	1,3	Skien Barnehage
	div.andre funksjoner med beløp under 1 mill	4,1	
	Sum anleggmidler	414,4	

(Beløp over i millioner kroner og fordelt per formål/tjeneste/funksjon og ikke prosjekt som vanligvis presenteres)

En del av prosjektene over har også en inntektsside. Over vises kun utgifter.

Investeringsregnskapet i Skien for 2018 er vesentlig lavere enn regulert budsjett. Dette innebærer også mindre bruk av lån fond enn budsjettet.

¹⁰ Kostrafunksjon– bygget opp etter hvilke behov tjenestene skal dekke og hvilke grupper disse tjenestene primært henvender seg til. For nærmere informasjon se Veileder for Regnskapsrapportering Kostra.

De største mindreforbrukene i forhold til budsjett var følgende prosjekter (inkl. mva.):

- Lunde barneskole: 91 mill.
- Skien barnehage: 57 mill.
- VAR-området: 24 mill.
- Digitaliseringsprosjektet: 21 mill.
- Barnevernets ressurscenter: 12 mill.

BALANSEN

I balanseregnskapet fremkommer verdiene av kommunens eiendeler som er bokført og hvordan disse er finansiert (gjeld og egenkapital).

Balanseregnskapet for 2018 viser sum eiendeler på 13 milliarder med en egenkapital på 2,9 mrd., og gjeld på 10,1 mrd. (inkl. pensjonsforpliktelser)

Kommunens lånegjeld økte med 90,5 millioner i 2018 til 4,6 mrd. Se for øvrig kapittel om finans for mer informasjon om gjeld, fond og likviditet.

UTSIKTER

Som vist i analysen over forandrer ikke det hyggelige regnskapsresultat den overordnede økonomiske situasjonen. Det gir riktignok større handlingsrom og viser at vi gjør mye riktig med hensyn til økonomistyring. Likevel skyver Skien kommune fortsatt fremtidige pensjonsforpliktelser foran seg. Regnskapsresultatet viser ikke hele det økonomiske bildet ved at det er «pyntet» på med bruk av premiefond i pensjonskassene. I tillegg betales det lite avdrag over driften.

Skien er fortsatt en kommune med lave frie inntekter. De siste årene har vi stabilisert forholdet mellom løpende driftsutgifter og driftsinntekter, men de siste to årene har utgiftene igjen vokst mer enn inntektene og vi har utfordringer på utgiftssiden knyttet til levekår og folkehelse. Skien kommune har lite rom for vekst i aktiviteter som ikke er finansiert over statsbudsjettet. I tillegg vil den planlagte fremtidige investeringsaktiviteten legge press på økonomien i form av økte driftsutgifter og kapitalutgifter. Skien er med sitt gjeldsnivå relativt eksponert i forhold til renteøkning. Økning på en prosent i lånerenten vil gi en kortsiktig effekt på omlag 15 millioner i økte kapitalkostnader, og en langsiktig på om lag 25 millioner per år. Det er derfor viktig ikke å la den økende optimismen i kommunen resultere i for stor aktivitetsvekst.

Oppsummert kan man si at Skien har:

- Lave frie inntekter per innbygger
- Medium høy gjeldsgrad
- Lave renter
- Noe lave avdrag i forhold til total gjeld
- Fortsatt et sunt nivå på løpende driftsutgifter i forhold til løpende driftsinntekter
- God score på økonomiforhold i kommunebarometeret, en bedring fra 211 plass i 2017 til 163 plass i 2018
- God likviditet
- Fortsatt stort akkumulert premieavvik som vil gi belastning i framtidige regnskap

Det er forventet at kommunene må ta høyde for at årlige merkostnader til den demografiske utviklingen vil øke og at vi vil nå en topp på slutten av 2020 tallet. Perspektivmeldingen, som ble lagt fram for en tid tilbake, viste tydelig at det er grunn til å anta at det ikke vil være rom for å øke offentlig utgifter i samme grad som demografiendringen skulle tilsi.

FINANSOMRÅDET

KOMMUNENS FINANSFORVALTNING ER TODELT:

- Aktividasiden, forvaltning av kommunens finansaktiva
- Passivasiden, forvaltning av kommunens innlån

Formålet med forvaltningen er å maksimere avkastningen på kommunens aktiva, og å minimalisere kommunens kapitalkostnader på kommunens passiva innenfor en akseptabel risiko.

Nytt finansreglement ble vedtatt i Skien bystyre 16. desember 2016, og trådte i kraft fra bystyrets vedtaksdato. Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for kommunens finansforvaltning.

Reglementet utgjør en samlet oversikt over de rammer og begrensninger som gjelder, og underliggende fullmakter/instrukser/rutiner skal hjemles i reglementet. Reglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for plassering og forvaltning av likvide midler og midler beregnet for driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning og plassering og forvaltning av langsiktige finansielle aktiva.

AKTIVASIDEN

Midler:

Kommunens finansaktiva består i hovedsak av obligasjoner, ubrukte lånemidler og driftsmidler. Disse aktiva har i 2018 vært forvaltet samlet. Hovedmålsettingen man har jobbet etter er å plassere midlene mest mulig risikofritt til en akseptabel avkastning.

Risikohåndtering:

Risikoen er ivaretatt først og fremst ved valg av aktivaklasser med lav risiko: Pengemarked og Norske obligasjoner. Produkter vi har valgt innenfor disse aktivaklassene er bankinnskudd, rentefond, obligasjonsfond og anleggsobligasjoner. Vi har fordelt våre plasseringer hos Sparebank 1 Telemark, Terra Sparebank, Danske Bank, Storebrand, DNB NOR, Odin forvaltning og Fondsforvaltning. Bortsett fra bankinnskuddet er alle midlene plassert i fondsløsninger som sikrer en god spredning på mange utstedere. Samlet sett mener vi at disse tiltak sikrer en lav risiko.

Avkastning:

Gjennomsnittlig beløp plassert langsiktig har i 2018 vært ca. kr. 389 millioner. Dette har gitt en avkastning på 7,3 mill. kroner, eller 1,9 %.

Utviklingen i kommunens fond:

Tall i mill. kroner	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Bundet investeringsfond	0,2	0,2	0,2	0,4	0,4	3,5
Ubundet investeringsfond	115,4	115,4	231,8	217,7	211,4	197
Bundet driftsfond	73,7	61,8	67,5	66,8	62,2	61
Disposisjonsfond	55,6	56,2	137,9	227,5	359,7	441,9
Sum fond	244,9	233,6	437,4	512,5	633,8	703,4

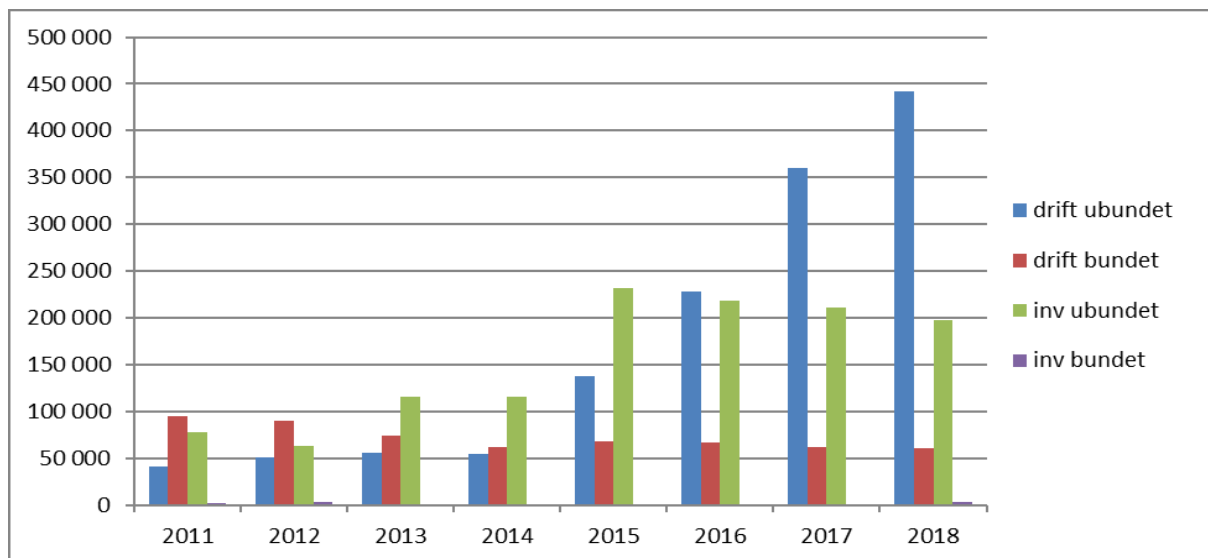
Detaljert oversikt over alle fond finnes i regnskapsdokument.

Tall i mill. kroner	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Anleggsobligasjon	149	154,5	154,5	164,5	166	176

Ingen anleggsobligasjoner i vår portefølje i DNB ble gjennom året 2018 innløst da kommunens likviditet var solid gjennom året.

Fond:

Tabell frie drift- og investeringsfond pr 31/12, 2011-2018, hele mill. kr.

Figuren over viser en vesentlig økning i frie driftsfond i periodens tre siste år, hovedsakelig grunnet driftsoverskudd de siste fire årene. Ubundet driftsfond kan bli enda høyere dersom bystyret vedtar deler av driftsoverskuddet for 2018 til fond i 2019. Ubundet investeringsfond har holdt seg stabilt rundt 200 mill. i samme periode. For de bundne driftsfond er det relativt sett små endringer de siste fire årene, mens det har vært en stor prosentvis økning (på 3 mill.) for bundet investeringsfond fra 2017 til 2018.

Likviditet:

Gjennomsnittlig kontantbeholdning pr uke:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Kontantbeh.	50 065	208 122	322 093	527 246	588 057	635 605

Avvik budsjett/regnskap:

	Regn 2015	Regn 2016	Regn 2017	Regn 2018	Budsj 2018	Avvik 2018
Renteinntekter	16 902	30 451	24 000	26 333	24 152	2 181

Vanlige renteinntekter på vår solide likviditet gjennom året ga opp mot tre millioner i pluss i forhold til budsjett. Avkastningen på noen av kommunens hovedplasseringer i Danske Capital, DNB, Odin og Storebrand gikk både litt under og litt over budsjett.

Utbytte:

Kommunen hadde et budsjett på utbytte i 2018 på 33,1 mill.

Regnskapet viste en bokført inntekt på 36,6 mill. Utbyttet ble blant annet mottatt fra Skagerak Energi på 27,1 mill., fra Kontorbygg med 3 mill. og fra Bjørstaddalen med 6,5 mill.

PASSIVASIDEN

Gjelden:

Kommunens låneportefølje er som de seneste årene forvaltet i samarbeid med Bergen Capital Management AS. Mandatet er at det innenfor Skien kommunes finansreglement skal gjennomføres tiltak for å minimalisere kommunens finansutgifter.

Skien kommune sin sammensetning av gjeld er i henhold til kommunens finansreglement og innenfor definerte risikorammer som er vedtatt av bystyret. Renterisiko, refinansieringsrisiko og andre risikoelementer knyttet til lånegjelden er innenfor finansreglementets rammer og krav til risikohåndtering.

Risikohåndtering:

Durasjon brukes ofte for å måle renterisiko. Durasjon gir et uttrykk for hvor følsom markedsverdien på lånene er for en endring i markedsrentene. Man kan se durasjon som vektet gjennomsnittlig løpetid for et lån eller en plassering. Skien kommunes portefølje er i tråd med kommunens finansreglement og rentesikringsstrategi.

Finansreglementet angir at durasjon til enhver tid skal være mellom 1 og 4 år. Dette er en bestemmelse som sikrer at kommunen får litt tid til omstilling når renten går opp/ned. Når durasjon er ca. 1 år, tar det kort tid før endring i renten får effekt på kommunens rente, mens det tar forholdsvis lengre tid når durasjon er ca. 4 år. Det ideelle er dermed at durasjon er ca. 1 år når renten settes ned, og at den er ca. 4 år når renten settes opp.

I januar 2018 var durasjon 1,37 år. Den var redusert til 1,16 i juni, og lånebetingelser gjennom høsten førte til at durasjonen endte i nærheten av starten av året på 1,34 for desember og året 2018. Kommunen hadde blant annet to store refinansieringer/låneopptak i siste halvdel av året på 350 mill. i Nordea og 415 mill. i Kommunalbanken. På disse lånene fikk kommunen en effektiv rente på henholdsvis 2,1% over fem år i Nordea, og 1,4% på 12 mnd. lån i Kommunalbanken.

Kommunens durasjonsoversikt i forhold til vår samlede låneportefølje viser at 55% av porteføljen har et durasjonsintervall på under 1 år, det vil si lån med 3 til 12 måneders forfall. Lånestrategien for året er gjennomført med en god miks av kortere sertifikatlån på mellom 3 og 12 mnd., sammen med noen lengre lån opp til 5 års varighet.

For regnskapsåret 2019 er planen å fortsette denne fordelingen med kortere og lengre tidshorisonter på våre refinansieringer og årets låneopptak. Kommunen vil i samarbeid med kommunens gjeldsforvalter Bergen Capital Management AS vurdere ut fra renteanalyser og signaler fra markedet når rentenivåene er attraktive for kommunen. Porteføljens forfallsstruktur, durasjon og sammensetning vurderes også fortløpende og justeres i forhold til markedssyn og markedsforholdene i samarbeid med Bergen Capital Management AS.

Rentekostnad:

Gjennomsnittlig rente i porteføljen er ved utgangen av året på 1,84%, og har for året vært 1,76%. Snittrenten for 2017 var på 1,91%, så dette gir positive utslag på kommunens rentekostnader gjennom året da vi har en samlet gjeld på 4,3 mrd. Dette viser at det er viktig at vi planlegger godt når vi skal ut i markedet og hente lånetilbud. Dette er spesielt viktig siden Norges Bank satte opp renta høsten 2018 for første gang på lang tid og varslet en til to forhøyelser i 2019.

Utvikling i kommunens gjeld:

Tall i hele tusen sum gjeld, pr. 31.12	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sum gjeld	3 563 311	3 688 787	3 827 829	3 870 494	4 169 221	4 259 793
Brutto lånegjeld pr. innbygger* - kr.	66 680	68 635	70 949	71 259	76 485	77 954

* SSB/KOSTRA-tall 54.645 innbyggere.

Fordeling av gjeld etter låneformål:

Tall i hele tusen, pr. 31.12	2013	2014	2015	2016	2017	2018
VARF-lån	876 234	907 050	959 328	1 044 295	1 120 147	1 184 499
Videre utlån / Formidlingslån	279 115	294 884	330 522	344 188	366 571	406 631
Lån til investeringer	2 407 962	2 486 853	2 537 979	2 482 011	2 682 503	2 668 663
Sum gjeld	3 563 311	3 688 787	3 827 829	3 870 494	4 169 221	4 259 793

Lånene til VARF (vann, avløp, renovasjon og feiing) og formidlingslån betales direkte av brukerne gjennom gebyrer og innbetalinger direkte fra innbyggerne/låntakerne. Lån til investeringer er andel av gjeld som kommunen selv må dekke.

Renteutvikling i 2018:

	01.01	30.06	31.12	Gj.snitt. 2018
Styringsrente Norges Bank	0,50	0,50	0,75	0,67
3 mnd. NIBOR	0,84	1,01	1,28	1,07
Portefølje Skien kommune	1,71	1,74	1,84	1,76

Renterisiko:

Rentebinding: Ved årsskiftet har 55 % av lånene muligheter for renteregulering i 2019. Andelen lån med fast rente i 2019 og utover er 45 %.

Fordeling	Saldo	Prosentvis av total
Rentebinding over 1 år (fastrente)	1 906 696 000	44,76 %
Rentebinding under 1 år (flytende rente)	1 946 116 000	45,69 %
Sum rentebinding	3 852 812 000	90,45 %
Flytende rente (p.t. vilkår)	406 631 070	9,55 %
SUM	4 259 443 070	100,00 %

Tabellen over viser fordelingen for gjeldsporteføljen angitt ved bruk av enkel rentebinding. Lån med flytende rente er lån i Husbanken til p.t. vilkår. Lån med p.t. vilkår har 14 dagers rentevarsel og oppsigelsestid, dvs. en rentebinding på $14 / 365 = 0,04$. Lån med nibortilknytning (3 eller 6 MND) er sortert som lån med rentebinding under 1 år.

Avvik budsjett/regnskap:

	Regn 2015	Regn 2016	Regn 2017	Regn 2018	Budsj 2018	Avvik 2018
Renteutgifter	87 617	74 136	76 477	73 454	91 678	18 224
Avdragsutgifter	109 248	117 924	140 173	163 800	163 800	0

Mindreknad renteutgifter skyldes meget gunstige rentebetingelser gjennom året, både på kortere sertifikatlån og fastrentelån. Gjennomsnittrenta for Skien kommunes gjeldsportefølje lå på 1,76 for regnskapsåret 2018.

Totalt ser vi derfor at renteutgiftene de siste tre årene er lavere enn for 2015, selv om kommunens gjeld har økt i perioden. Per dags dato er prognosen fra Norges Bank og markedet for både 2019 og 2020 en fortsatt lav rente historisk sett, men med mulighet for to rentehevinger i løpet av 2019. Avdragsutgifter er betalt etter gjeldende regelverk etter «minste avdragsmodell».

UTSIKTER FOR 2019

For 2019 er det i driftsbudsjettet forventet en avkastning av langsiktige plasseringer på 2 %. Så lenge kommunen ikke har noen bufferfond og all avkastning fra langsiktige plasseringer benyttes som driftsinntekter, er det ikke tilrådelig å ta større risiko enn dagens plasseringer i rentefond, obligasjonsfond og anleggsobligasjoner. Likviditeten var, som de seneste tre årene, solid gjennom regnskapsåret 2018 med en gjennomsnittlig beholdning på over 600 mill. Kommunen plasserte 100 mill. av kommunens overskuddslikviditet i lave risikoplasseringer i 2017, og muligens foretar vi nye plasseringer i løpet av 2019.

Økonomiavdelingen vil fortsette jobben med å beholde og øke våre finansielle verdier på lang sikt, for dermed å bygge opp fond for å finansiere tiltak og prosjekter i drifts- og investeringsregnskapet. Vår aktiva er plassert i lavrisikosegmentet, og med dagens fortsatt lave renter og usikkerhet i markedet vil nok våre plasseringer gi redusert avkastning sammenlignet med for 5-6 år siden. Avkastningen har vært over budsjett både i 2016 og 2017, mens det for fjoråret ble en avkastning på ca. 1 mill. lavere enn budsjett.

Per mars 2019 ansees det som realistisk at våre renteinntekter vil ligge på tilsvarende nivå som fjoråret, og at avkastning på fond og obligasjoner vil medføre resultat mot budsjetterte tall da avkastningen i første kvartal 2019 viser en positiv tendens.

På innlånene er det i 2019 budsjettert med 2,1 % rente på gamle lån og 1,9 % på nye lån. Høy lånegjeld fører til sårbarhet ved renteendringer. Renten på låneporteføljen er ved inngangen til året på 1,8 %. Dette reflekterer kommunens rentestrategi og evalueres fortløpende sammen med vår gjeldsforvalter.

Faktiske fastlånerenter for offentlig sektor er ved utgangen av februar på anslagsvis 1,90 %, 2,15 %, og 2,60 % for 3, 5 og 10 års løpetider.

Det har den siste tiden vært en nedgang i både kredittmarginer (spesielt de helt korte løpetidene) og referanserenter. Samtidig har Kommunalbanken hevet sin PT rente med 0,10 % til 1,95 %. Lengre rentebindinger bør vurderes på den delen av porteføljen som skal ha fastrente. For kortere rentebindinger anbefales 12 måneders sertifikat. Kredittmarginer er lave sammenlignet med historiske nivåer, kombinert med en gradvis stigende styringsrente det neste året er det lite som tilsier store besparelser ved å rullere korte sertifikater.

Norges Banks hovedstyre besluttet i mars 2019 å heve styringsrenten med 0,25 til 1 %. Renta ble satt opp til 0,75% høsten 2018 etter å ha ligget flatt på 0,50% siden mars 2016.

Norges Bank uttalte blant annet følgende under rentebeslutningen i mars:

Det er god vekst i norsk økonomi, og kapasitetsutnyttningen synes nå å være litt over et normalt nivå. Den underliggende prisveksten er litt høyere enn inflasjonsmålet. Usikkerheten om utviklingen internasjonalt og om virkningene av pengepolitikken taler for å gå varsomt frem i rentesettingen. Samlet sett tilsier utsiktene og risikobildet at renten økes gradvis fremover.

Oppgangen i norsk økonomi ser ut til å være sterkere enn tidligere antatt. På den annen side er det utsikter til svakere vekst og lavere renter ute. Prognosen for styringsrenten indikerer en litt raskere renteoppgang i år og en noe lavere rente lenger frem enn anslått i forrige pengepolitiske rapport. Med en slik utvikling i renten anslås inflasjonen å være nær målet i årene fremover, samtidig som arbeidsledigheten fortsatt er lav. Skulle de økonomiske utsiktene endre seg, vil også prognosen for styringsrenten justeres.

– Slik vi nå vurderer utsiktene og risikobildet, vil styringsrenten mest sannsynlig bli satt videre opp i løpet av det neste halve året, kommenterte sentralbanksjef Øystein Olsen

Verdensøkonomien er preget av moderat vekst, lav inflasjon og lave renter. Norsk økonomi er i tillegg preget av omstilling etter nedgangen i investeringene i petroleumssektoren. Tillit til inflasjonsmålet har gjort det mulig for pengepolitikken å lette omstillingene etter oljeprisfallet, men norsk økonomi er fortsatt sårbar. Finanskrisen har utfordret den økonomiske tenkningen, og utløst en debatt om rammeverket for pengepolitikken i mange land.

Ettervirkningene av finanskrisen preger fortsatt verdensøkonomien. Lave og negative styringsrenter, lave langsiktige renter og store sentralbankbalanser i mange land skaper utfordringer for den finansielle stabiliteten globalt og nasjonalt.

I Norge gjør den sterke veksten i eiendomspriser over tid, samt nivået på husholdningenes gjeld, økonomien sårbar for nye forstyrrelser.

Rente - og aksjemarkedet har i 2019 vært udramatisk sammenlignet med slutten av 2018. Norske renter er uendret siden årsskiftet og aksjemarkedene har steget jevnt. Oljeprisen ser ut til å ha stabilisert seg og den norske kronen har styrket seg etter en svak avslutning på 2018.

Det er mange risikofaktorer som kan påvirke den globale veksten fremover, blant annet eskalering av handelskrig mellom USA og Kina, (dempet vekst, økt inflasjon og økte renter), redusert risikoappell fra investorer (pga. handelskrig og normalisering av pengepolitikk), svekket vekst i USA (går for fullt på lånte penger), stigende inflasjon, økt geopolitisk uro (bred politisk usikkerhet som er vanskelig å «kvantifisere» for markedene og som det kan ta lang tid å få avklaring på). Sist, men ikke minst, er det usikkerhet rundt hvorvidt land som Tyrkia, Hellas og Italia kan og vil betale og får refinansiert sin statsgjeld til akseptable vilkår. Den amerikanske sentralbanken har siden 2015 hevet renten ni ganger, og markedet begynner nå å bli usikker på om renten skal heves videre. Utfra markedsprisene er det mer sannsynlig med rentekutt nærmeste 12 måneder enn renteøkning.

På lengre sikt er det naturlig å tro at en strammere finans- og pengepolitikk vil dempe økonomisk vekst, rentehevingene vil virke. Det er dermed ikke gitt at vi får en jevn stigning i styringsrentene, rentekutt frem i tid på grunn av sviktende vekst er også et utfall. En flatere rentekurve, med høyere kortrenter og lavere langrenter frem i tid er heller ikke helt usannsynlig.

For Skien kommune sin langsiktige horisont er det viktig å huske på at økt rente vil legge et betydelig press på kommunens økonomiske handlefrihet. Av kommunens låneportefølje på 4,3 mrd., så er 2,4 mrd. av dette oppe til rentejustering i løpet av 2019.

En økning i rentene vil isolert sett få en negativ nettoeffekt for kommunen, så lenge vår gjeld er betydelig større enn midler langsiktig plassert. Dette vil gi kommunen økte økonomiske utfordringer som det bare delvis er tatt høyde for i vedtatt økonomiplan.

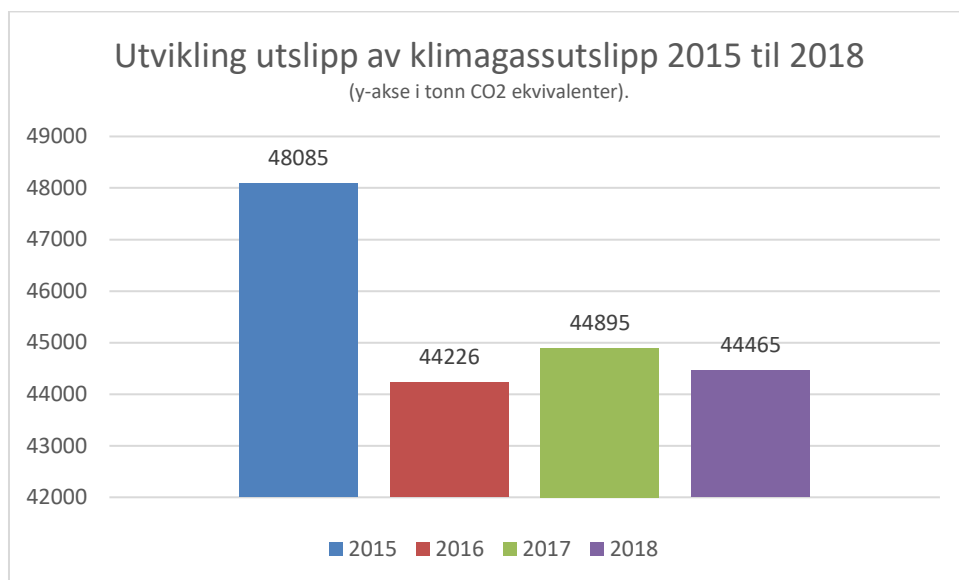
OPPSUMMERING

Rentene er fremdeles lave både i Norge og Europa. Utsiktene fremover er også lave renter med en gradvis opptrapping i perioden 2019-2020. Det betyr at lånerenten for Skien kommunes gjeld sannsynligvis vil være litt lavere enn det som er lagt til grunn i handlingsprogramperioden 2019-2022, men en stor andel av vår totale gjeldsportefølje skal ut i et marked med varslede stigende renter i 2019 og 2020. Kommunen må derfor være oppmerksom på dette slik at vi ikke øker gjelden for mye. Markedet er litt labilt og det er forbundet med større risiko å ta opp lån og ha stor investeringsaktivitet. For våre plasseringer og overskuddslikviditet kan vi forvente en avkastning mot budsjett eller litt lavere.

KLIMA OG MILJØ

UTVIKLING AV KLIMAFORAVTRYKKET TIL SKIEN KOMMUNE

I forbindelse med arbeidet med klima og energiplanen har Skien kommune fått utarbeidet årlige klimagassregnskap for eget klimafotavtrykk fra 2015 til 2018. Utviklingen her er vist i figuren under:

Figur: Utviklingen av klimagassutslipp fra 2015 til 2018.

I kommunedelplan for klima og energi er det et mål at kommunen innen 2020 skal redusere klimafotavtrykket sitt med 20 % sett i forhold til 2015. I løpet av 2018 er klimagassfotavtrykket redusert med 8 %. Dette tilsier at kommunen ikke ligger an til å nå målet om 20 % kutt i klimafotavtrykket innen 2020, uten at det settes i verk mer virkningsfulle tiltak.

Konsulentene som har utarbeidet klimagassregnskapet for kommunen har med bakgrunn i grunnlagsmaterialet følgende forslag til fokus framover for å kunne nå målene:

- 1) Bygg + energi er en betydelig del av klimafotavtrykk. Her må kommunens fokus på reduksjoner opprettholdes for å fortsette den gode utviklingen.
- 2) Matvarer er en viktig del av forbruksvarer. Fokus på mat med lavt klimafotavtrykk og matsvinn er viktig.
- 3) Transportbidraget er på vei opp. Her må det fokuseres på innfasing av nullutslippskjøretøy og å stille miljøkrav til underleverandører
- 4) En viktig del av klimabidraget er innkjøp av tjenester. Kommunen bør ha fokus på å etterspørre både klimaregnskap og miljøstyringsverktøy hos de man kjøper tjenester av.

ØVRIG KLIMA- OG MILJØARBEID

I 2018 ble arbeidet med utarbeidelse av *Kommunedelplan for klima og energi Skien og Porsgrunn 2018-2025* ferdigstilt og planen ble vedtatt i Skien bystyre den 12. april. Planen er et samarbeid mellom Skien og Porsgrunn og beskriver kommunenes visjon, mål og strategier innenfor temaet klima og energi. Den 6. september vedtok bystyret også et eget *Klimahandlingsprogram for Skien kommune*

2018-2021. Dette dokumentet inneholder en oversikt over aktuelle tiltak som skal gjennomføres for å nå målene i kommunedelplanen.

Skien kommune har på vegne av Grenlandssamarbeidet vært representert i fylkeskommunens arbeidsgruppe for utarbeidelse av en regional klima og energiplan. Et utkast til denne planen ble sendt på høring høsten 2018 og forventes vedtatt i 2019.

Det foregikk i 2018 mye viktig og bra klima- og miljøarbeid på de forskjellige enhetene i Skien kommune. Eksempler på dette er kommunens arbeid med Bypakke og Byvekstavtalen, arbeidet med eiendomsenhetens fokus på klima- og miljøvennlige bygg, arbeidet med Skien 2020.

Transportsektoren er en viktig bidragsyter for lokale utslipp av klimagasser. Byutvikling har jobbet med gjennomføring av prosjekter i fase 1 av Bypakke Grenland for å nå målet om nullvekst i personbiltrafikken. Det har også blitt jobbet med grunnlaget for forhandling med staten om Byvekstavtale, en forpliktende avtale om areal og transport. I arbeidet med Skien 2020 har nytt togstopp i sentrum vært et viktig moment. Byutvikling har også gjennomført små og store tiltak i sentrum, alt fra etablering av hurtiglader til oppstart av bygging av Skiens nye kollektivterminal og park på Landmannstorget.

Det er viktig å stimulere til at både det offentlig og privatpersoner kan benytte fossilfritt drivstoff. Med utgangspunkt i dette arbeidet Skien kommune i 2018 med etableringen av en allment tilgjengelig fyllstasjon for biogass. Denne stasjonen stod ferdig ved årsskiftet 2018/2019, (men ble ikke formelt åpnet før i 2019).

I 2018 ble den nye laksetrappa ved Mølla ferdigstilt. Denne er viktig for å gi laks, sjørret, ål og niøye en bedre mulighet for å vandre opp i vassdraget, men er også et viktig positivt element i bybildet.

Foto: Per-Åge Eriksen

Skien kommune har vært representert i det nasjonale klimatilpasningsnettverket «I-front» som er en videreføring av klimatilpasningsarbeidet i «Framtidens byer». Et sentralt lokalt tiltak som kommunen har fått midler til gjennom deltakelse i dette nettverket er åpning av bekkeløp gjennom prosjektet «Kjørbekk fra rør til landskap».

LIKESTILLING

LIKESTILLING 2018

I følge Likestillingsloven § 25 skal virksomheter som i lov er pålagt å utarbeide årsmelding redegjøre for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i virksomheten. I tillegg skal det sies noe om iverksatte og planlagte tiltak jfr. Likestillingsloven § 23.

I Skien kommune er det over tid etablert holdninger, målsettinger og kjøreregler knyttet til arbeidet med likestilling, som er ivaretatt i blant annet følgende dokumenter; Arbeidsgiverpolitikk, Lønnspolitikk og Etisk standard. Lønnspolitikken ble revidert i 2018.

Skien kommune har som målsetning å oppnå full likestilling for alle, uavhengig av alder, kjønn, etnisk opprinnelse, nedsatt funksjonsevne, religion eller seksuell legning. Dette fordrer at vi aksepterer forskjeller mellom individer og grupper av individer, og tar høyde for særegne behov og praksiser. Kommunens etiske retningslinjer understøtter dette perspektivet. Mangfold blant kommunens medarbeidere er en styrke når vi skal levere tjenester som gjenspeiler sammensetningen av samfunnet vi lever i.

Kommunens rekrutteringsveileder ivaretar føringene iht. likestilling og økt mangfold. Dette tas hensyn til ved utvelgelse til intervju av kvalifiserte kandidater med annen kulturell bakgrunn eller av det underrepresenterte kjønn.

Utøvelse av arbeidsgiverrollen skal være preget av et livsfaseperspektiv hvor man, så langt arbeidssituasjonen tillater det, legger forholdene til rette ut fra den livssituasjon en er i. Målsetningen er at en skal ha mulighet til å mestre jobben ved tilpassede, planmessige og forberedende tiltak i hele yrkesløpet. Vårt permisjonsreglement skal bidra til gode velferdsordninger gjennom hele livsfaseperspektivet. Kommunen har som mål å redusere omfanget av uønsket deltid.

BESKRIVELSE AV FAKTISK TILSTAND

<i>Ansatte fordelt på kjønn</i>								
	2005	2008	2011	2014	2015	2016	2017	2018
Ansatte – totalt	3935	4529	4412	4219	4274	4228	4279	4340*
Kvinner	3069	3561	3485	3365	3393	3322	3318	3398
% andel kvinner	78 %	79 %	79 %	80 %	79 %	78,6 %	77,5 %	78,3 %
Menn	866	968	927	854	881	907	961	942
% andel menn	22 %	21 %	21 %	20 %	21 %	21,5 %	22,5 %	21,7 %
Gjennomsnittsalder kvinner	44 år	44,3 år	45,0 år	46,2 år	47,2 år	46,5 år	45,6 år	46,1 år
Gjennomsnittsalder menn	45 år	46,0 år	45,9 år	46,5 år	46,9 år	46 år	44,5 år	45,9 år
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse kvinner	73,5 %	73,5 %	71,4 %	70,5 %	71,9 %	74,7 %	73,0 %	75,4 %
Gjennomsnittlig stillingsstørrelse menn	90,0 %	86,3 %	83,9 %	82,1 %	83,7 %	85,6 %	82,3 %	84,9 %

*Antall ansatte har økt noe og det har sammenheng med at avlastere i 2018 er lagt inn som ansatte. Disse var tidligere oppdragstakere og dermed ikke medregnet ansattmassen.

Ledernivå % vis fordeling kjønn:

Kategori lederstilling	2014		2015		2016		2017		2018	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
Rådmannens ledergruppe	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	37 %	63 %
Fagsjefer Helse og velferd	67 %	33 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	75 %	25 %
Fagsjefer Oppvekst	0 %	100 %	0 %	100 %	0 %	100 %	0 %	100 %	0 %	100 %
Seksjonsledere	50 %	50 %	33 %	63 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %
Enhetsledere: Totalt	74 %	26 %	74 %	26 %	73 %	27 %	67 %	33 %	69 %	21 %
Enhetsleder: BDK ¹¹	53 %	47 %	53 %	47 %	67 %	33 %	47 %	53 %	44 %	56 %
Enhetsleder: Oppvekst	76 %	24 %	72 %	28 %	79 %	21 %	71 %	29 %	71 %	29 %
Enhetsleder: Helse/velferd	79 %	21 %	81 %	19 %	76 %	24 %	75 %	25 %	81 %	19 %

Tallene for 2018 viser noen variasjoner og i rådmannens ledergruppe og blant fagsjefgruppene gjør et bytte stort utslag. Det har vært tilfelle både i ledergruppen og blant fagsjefene i Helse og velferd. Utover dette ser vi at kjønnsfordelingen har forholdsvis marginale svingninger fra år til år.

Lønn per stillingsbetegnelse – tall per 31.12.2018:

Stillingsbetegnelse	KVINNER			MENN			TOTALT
	Antall	Gjennomsnitt årslønn	Gj. snitt stillings- størrelse	Antal I	Gjennom- snitt årslønn	Gj. snitt stillings- størrelse	Antall ansatte
Stillinger med minstelønn etter hovedtariffavtalens kap. 4.1: kr. 293 500 – 396 200							
Hjemmehjelp	18	394 144	74,00 %	0	0	0	18
Assistent	202	383 954	64,00 %	69	349 183	55,40 %	271
Renholder	74	380 773	69,60 %	7	336 571	86,90 %	81
Pleiemedarbeider	294	358 175	43,50 %	79	354 760	46,50 %	361
Stillinger med minstelønn etter hovedtariffavtalens kap. 4.1: kr. 338 800 – 429 200*							
Førstesekretær	1	424 400	100 %	0	0	0	1
Hjelpepleier	623	410 558	68,30 %	48	407 579	75,20 %	671
Fagarbeider	417	409 695	66,40 %	154	411 538	89,30 %	571
Stillinger med minstelønn etter hovedtariffavtalens kap. 4.1: Kr. 386 200 – 465 300							
Barnehagelærer	63	439 376	78,00 %	7	404 529	64,00 %	70
Pedagogisk leder	64	488 283	80,00 %	3	432 167	56,70 %	67
Miljøterapeut	66	439 050	76,50 %	24	450 667	73,70 %	90
Sosialkurator	41	463 012	86,90 %	8	488 518	75,00 %	49
Sykepleier	286	463 167	80,10 %	22	475 824	79,10 %	308
Stillinger i hovedtariffavtalens kap. 4.1 uten fastsatt minstelønn							
Saksbehandler	14	460 798	81,10 %	1	456 600	100 %	15
Konsulent	200	476 408	84,50 %	76	497 085	84,90 %	276
Arbeidsleder/formann	6	517 650	70,00 %	29	476 308	97,00 %	35
Fagleder (745325)	25	535 898	100 %	10	527 485	100 %	35
Stillinger i hovedtariffavtalens kap. 4.1 – undervisningsstillinger							
Lærer u/godkjent utdanning	13	399 315	67,40 %	4	395 975	100 %	17
Lærer	32	459 773	76,80 %	13	465 441	100 %	45
Adjunkt	217	500 029	72,70 %	75	496 162	95,90 %	292
Adjunkt m/tillegg	199	549 621	90,10 %	79	547 874	93,10 %	278
Lektor m/tillegg	18	610 010	85,00 %	16	595 917	94,10 %	34
Undervisningsinspektør	20	692 288	100 %	12	687 780	96,00 %	32

¹¹ BDK: Byutvikling, drift og kultur

Stillinger i hovedtariffavtalens kap.5 – lokal lønnsfastsettelse (ingen fastsatt minstelønn)							
Ingeniør	14	566 107	95,70 %	27	583 315	98,50 %	41
Rådgiver	45	605 668	94,10 %	37	629 878	98,10 %	82
Stillinger i hovedtariffavtalens kap.3 – lokal lønnsfastsettelse (ingen fastsatt minstelønn)							
Kommunalsjef	2	1 008 000	100 %	3	966 833	100 %	5
Fagsjef*	4	810 000	100 %	4	816 250	100 %	8
Enhetsleder	89	688 091	98,00 %	36	708 316	100 %	125

*Inkl. stillingskategori «Stillinger med krav om fagbrev med 1-årig fagskoleutdanning»

SYKEFRAVÆR FOR 2018

Skien kommune hadde et fravær på **7,7% i 2018**. Det er en nedgang fra 2017 på 0,4 prosentpoeng (8,1%). Totalfraværet for 2018 er mer på nivå med foregående år.

Både kvinners og menns sykefravær har sunket sammenlignet med 2017. Størst er nedgangen i sykefravær blant kvinnene. Omtrent en femtedel av forskjeller i sykefraværet mellom kvinner og menn forklares ved at kvinner og menn arbeider i ulike sektorer og i ulike stillingsgrupper (www.ks.no/fagomrader/statistikk). Kommunal sektor er kvinnedominert med mange ansatte innenfor områdene Oppvekst og Helse- og velferd, noe som kan gi utslag i et høyere sykefravær hos kvinner enn hos menn i kommunal sektor (KS, PROBA samfunnsanalyse, Rapport 2016-11). Dette får forholdsvis store utslag i kommunal sektor med hovedvekt av kvinnelige arbeidstakere.

Sykefraværet fordeler seg som følger:

Kvinner: 8,8 % Menn: 4,0 % Totalt: 7,7 %

MANGFOLD OG INTEGRERING

Vi ser at det i Skien kommune er en økende andel innvandrere blant kommunens ansatte. Ved utgangen av 2017 har Skien kommune en andel innvandrere på 14,4 %¹². Tilsvarende tall for 2016 var 12,4%. Det er dermed en økning på 2,0 prosentpoeng fra 2016-2017. Dette utgjør 669 av totalt antall ansatte per november 2017.

Blant befolkningen i Skien kommune i alderen 15-74 år er det en andel på 15,5% innvandrere mot 14,7 % i 2016 og 14,2 % i 2015. Dette utgjør en samlet økning på 1,3 prosentpoeng i perioden 2015-2017.

Ansatte i Skien kommune og Norge med innvandrerbakgrunn fordeler seg som følger i forhold til landgrupper:

Landgruppe	Skien kommune 2015	Skien kommune 2016*	Skien kommune 2017*	Norge 2015	Norge 2016	Norge 2017**
Landgruppe 1 ¹³	2,9 % (128 ansatte)	2,7 % (122 ansatte)	2,8 % (129 ansatte)	4,1 % (21551 sysselsatte)	4,2 % (21951 sysselsatte)	4,3 % (22888 sysselsatte)
Landgruppe 2 ¹⁴	9,4 % (421 ansatte)	9,7 % (440 ansatte)	11,6 % (540 ansatte)	7,7 % (39873 sysselsatte)	8,2 % (42872 sysselsatte)	8,7 % (46466 sysselsatte)

*SSB rapport – på bestilling. Tall fra november 2017.

**Kilde: SSB «Sysselsatte etter innvandringsbakgrunn, landgruppe og sektor, 4. kvartal 2016» Offentlig sektor

¹² Kilde SSB per november 2016.

¹³ EU/EFTA land, Nord Amerika, Australia og New Zealand

¹⁴ Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika, Oseania utenom Australia og New Zealand

Skien kommune har en økning i andel innvandrere fra både landgruppe 1 og 2 per november 2017. For landgruppe 2 har kommunen høyere andel sysselsatte enn landsgjennomsnittet, mens det motsatte er tilfelle for landgruppe 1.

TILTAK FOR LIKESTILLING, INTEGRERING OG MANGFOLD

Skien kommune har løpende tiltak knyttet til likestilling, integrering og mangfold i gang.

Positiv Fritid:

Målgruppa er ungdom i alderen 12-18 år, som får tilbud om varierte aktiviteter og et gratis måltid, i tillegg til aktivitetstilbud i skolens sommerferie. Tilbudet er åpent for alle, men har særlig fokus på ungdom som faller utenfor. Målet er å legge til rette for at ungdom som av ulike grunner ikke deltar på andre fritidsarenaer, får et fast fritidstilbud i uka med varierte aktiviteter som kan bidra til at de finner sin aktivitet på sikt. Det er i gjennomsnitt 40 personer som møter hver mandag. Skien kommune har fått tilskudd gjennom Nasjonal tilskuddsordning for bekjempelse av barnefattigdom.

Fritid med Bistand:

Oppfølging av enkeltpersoner for integrering i fritidsaktiviteter. Tilskudd til lag/foreninger som legger til rette for integrering i sine aktiviteter og gratisplasser på kurs ved bydelshusene. Bidra til at flere nyankomne flyktninger deltar i organiserte fritidsaktiviteter. Målgruppa er nyankomne flyktninger i alle aldersgrupper. 150 deltagere totalt de siste to årene (2017 og 2018).

Språkpraksis i kommunen:

Voksenopplæringen har i 2018 hatt 50 deltakere i språkpraksis totalt sett. Våren 2018 var 24 deltakere fordelt på ni kommunale og 15 private bedrifter. Høsten 2018 var 26 deltakere fordelt på ni kommunale og 17 private bedrifter. Gjennom samarbeid med NAV Skien tar mange av kommunens enheter imot innvandrere for språkpraksis og arbeidstrening.

Eksempler på språktrening i kommunen:

Kemneren i Grenland: Kemneren har i 2018 tatt imot en praktikant med behov for språktrening og arbeidspraksis. Praktikantens praksisperiode ble til sammen i fire måneder.

Gulset ungdomsskole: Skolen har de siste tre årene kontinuerlig hatt innvandrere på språktrening i seks måneder hver.

Hedvigs hybel: Enslige mindreårige jobber i kafeen og får språktrening. Målsetningen er å gi språktrening og å bidra til inkludering av enslige mindreårige innvandrere/flyktninger. I 2018 har to personer vært på språktrening.

Bydelshusene: Elever fra voksenopplæringen har språkpraksis på bydelshusene, i kafeen og ellers. Målsetning er å gi språktrening og å bidra til inkludering av nyankomne flyktninger. Deltagere på voksenopplæringen er målgruppe, og i 2018 har det vært åtte deltakere.

KONTROLL OG ETISK STANDARD I VIRKSOMHETEN

Skien kommune har siden 2003 hatt etiske retningslinjer for alle sine medarbeidere. Disse har blitt ajourført etter behov. I 2010 ble det blant annet tatt inn et nytt punkt vedrørende kommunikasjon i sosiale medier. I 2018 ble retningslinjene på nytt revidert, og er nå kalt Etisk standard.

Arbeidstilsynet gjennomførte tilsyn i et av kommunalområdene 31. januar 2018. Ut fra dette tilsynet, kom det pålegg til Sentraladministrasjonen om å utbedre følgende i varslingsrutinen:

- Hvordan et varsel skal behandles og følges opp.
- Hvordan arbeidsgiver skal sikre habilitet i saksbehandlingen.
- På hvilke måter skal arbeidsgiver sikre nødvendig undersøkelse og kontradiksjon i saken.
- Arbeidsgiver må ta stilling til hvorvidt faktum i saken er brudd på lov.

Som en konsekvens av dette ble sak om reviderte varslingsrutiner lagt frem for og vedtatt i Partssammensatt utvalg (PSU) 12. juni 2018. Revideringen gjaldt da varslingsrutinene og varslingsplakaten, som skal være oppslag på hver enkelt enhet.

I forbindelse med at Etisk standard ble vedtatt er det utarbeidet en etisk refleksjonsmal som er tilgjengelig for alle på ansattportalen til Skien kommune. Det har videre blitt arrangert flere lunsj-seminarer med temaet Etikk og Varsling. Lunsjseminarene har vært obligatorisk for alle ledere. I januar 2018 ble det gjennomført ledersamling for alle ledere med budsjett-, personal- og økonomi-ansvar med temaet «Etikk - som en del av god ledelse». HR-stab er arrangementsansvarlig for disse samlingene.

Retningslinjene brukes aktivt, både forebyggende og ved korrigeringsbehov. I kommunens arbeidsreglement for medarbeidere er etikk og varsling tatt inn som egne punkt. Arbeidsreglementet følger med alle arbeidsavtaler til ansatte.

Skien kommune har en digital HR-håndbok som er tilgjengelig via ansattportalen. Denne inneholder informasjon om HMS-system og personalmessige rutiner. I tillegg er det innført et elektronisk stoffkartotek for kontroll og håndtering av kjemikalier. I 2018 ble prosjekt for å implementere et digitalt kvalitetssystem (TQM) i hele organisasjonen med spesielt fokus på HMS-kvalitet, herunder forbedringsmeldinger, observasjonsmeldinger, avviksmeldinger, skademeldinger og risikovurderinger fullført. Dette er et supplement til HMS-håndboken.

I 2013-2014 ble det innført et nytt saksbehandlingssystem (Public 360) som ivaretar kommunens dokumentbehandling og arkiv.

I 2014-2015 innførte kommunen også nytt ERP-system som omfatter økonomi, regnskap, fakturerings-, HR- og lønnsystem. Et fellessystem som gir bedre daglig og overordnet styrings- og kontrollinformasjon for ledere på alle nivåer, både i forhold til økonomi og oppfølging av medarbeidere, samt elektronisk tilgang til lønsslipp, reiseregning, timelister og annet for medarbeiderne. Systemet vil på sikt også omfatte en e-handelsløsning.

I arbeidet med kontroll og etisk standard er vernetjenesten og tillitsvalgte viktige bidragsytere og samarbeidspartnere. Det er etablert en rekke dialog- og samarbeidsarenaer for arbeidstakerrepresentantene og arbeidsgiverrepresentantene på ulike nivåer i organisasjonen. De lokale arbeidsmiljøutvalgene og det sentrale Hovedarbeidsmiljøutvalget, samt kommunens Partssammensatte utvalg, er sentrale i denne sammenheng.

SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP

Overordnet målsetting for Skien kommune:

Kommunen skal ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet.

Sivilbeskyttelsesloven og Forskrift om kommunal beredskapsplikt definerer kravene til kommunens oppfølging av arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap. Arbeidet ivaretas ved systematisk arbeid i alle kommunalområder, med risiko- og sårbarhetsanalyser, beredskapsplanlegging, øvelser og evaluering etter øvelser og hendelser.

Kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap blir hvert år målt og kartlagt via nasjonalt kartleggingsskjema, i regi av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), samt rapporteringsskjema (Sjølmelding beredskap) til Fylkesmannen.

Tilsyn:

Fylkesmannen gjennomfører tilsyn med kommunen innen dette området hvert fjerde år. Dette ble gjennomført i mai 2018. Resultatet viste ingen avvik og heller ingen merknader. I tilsynsrapportens kapittel 2, Hovedinntrykk, fremkommer bl.a. følgende;

Skien kommune har gjennomført et solid løft i arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap de siste årene, blant annet gjennom å tilsette beredskapskoordinator i full stilling, og gjennom aktiv deltakelse i beredskapssamarbeidet i Grenland. Deltakelsen i «fremtidens byer» har også vært verdifullt med tanke på både kompetanse og fokus. Kravene knyttet til den kommunale beredskapsplikten er godt ivaretatt, og arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap framstår som helhetlig og systematisk. Kommunen har laget et tydelig system for planstruktur videre nedover i organisasjonen, med gode maler for ROS og beredskapsplaner som både forenkler arbeidet og legger grunnlaget for ens systematikk og samarbeid horisontalt og vertikalt. I begge de to kommunalområdene som har vært en del av tilsynet er dette planverket på plass og kommunens maler er benyttet.

Vi vil trekke fram som positivt:

- *Kommunen har en lav terskel for å benytte beredskapsapparatet sitt og ser øvingsverdien som ligger i dette. Det øves også aktivt, på toppen av mange hendelser de siste årene.*
- *Politisk og administrativ ledelse framstår som motiverte for beredskapsarbeidet.*
- *Kommunen har fulgt opp hendelsene de siste årene med evalueringer og har fokus på erfaringslæring.*
- *Kommunen har et godt system for erfaringslæring, der hendelser evalueres og erfaringene tas inn i nye vurderinger og planverk.*
- *Kommunen har et godt øvd EPS-apparat med godt planverk og materiell*

Beredskapshendelser i 2018:

Foto: Kristine Mellefoss

16. januar 2018: Store snømengder over kort tid. Strømutfall i deler av kommunen. En barneskole og flere barnehager ble stengt. Store utfordringer med brøyting av veier og trefall, blant annet, over strømledninger.

31. august 2018: Trusselsituasjon i området ved Skien Fritidspark. En person på tur i skogen med våpen skapte frykt og engstelse blant publikum og ved skoler og barnehager i nærområdet. Storstilt politiaksjon ble utløst, blant annet med bevæpnet beredskapstropp. Omfattende helseberedskap ble også iverksatt. Moflata skole ble fysisk avstengt og skjermet av bevæpnet politi. Det samme ble området rundt Skien Fritidspark og Hjalmar Johansen videregående skole. Ingen personer ble fysisk skadet av den uaktsomme adferden som «våpenmannen» utviste.

RÅDMANN

BYSTYRESEKRETARIATET

Hovedoppgaven er å bistå politisk ledelse med gjennomføring av alle politiske møter, og bistå i den daglige samhandlingen mellom den politiske ledelse og administrativ ledelse. Daglig bistand til ordfører og betjening av ekspedisjonen i rådhuset er vesentlige oppgaver. Avdelingen har hovedansvar for praktisk gjennomføring av kommunestyrevalg og stortingsvalg, samt prosessen med valg av meddommere hvert fjerde år. Avdelingen bistår ved NRKs årlige TV-aksjon i september.

Kommunale vigsler er en ny kommunal tjeneste fra 1. januar 2018. Det er gjennomført 65 vigsler i løpet av 2018. Ordfører, varaordfører og fem ledere i kommunen har rollen som vigslere.

Utvikling i antall årsverk:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Antall årsverk i avdelingen	5,3	4,5	4,5	5,0	5,0	5,0

Enheten ble styrket med 0,5 årsverk i 2016 for å styrke daglig bistand til ordfører og varaordfører.

Politisk organisasjon:

Bystyret er øverste politiske organ. Det er til sammen 31 utvalg som er oppnevnt av bystyret. Bystyret velger også kommunens representanter inn i styrer/representantskap i mange selskap som kommunen har eierandeler i. Det er ca. 75 folkevalgte som mottar fast godtgjøring, og ca. 150 folkevalgte som i løpet av året mottar variabel godtgjøring ut fra deltakelse i utvalg.

Økonomi:

Tall i hele tusen	Regn 2016	Regn 2017	Regn 2018	Budsj 2018
Brutto utgifter - avskrivninger	26.323	28.974	29.075	30.479
Brutto inntekter - avskrivninger	25	232	21	0
Netto driftsutgifter	26.298	28.742	29.054	30.479
Mer / mindreforbruk (-)	-392	-1.401	-1.425	

Hovedårsaken til mindreforbruket er lavt forbruk av formannskapets disposisjonskonto.

Fordelt på de ulike ansvar er det slik fordeling:

13110 Bystyresekretariatet, merforbruk	kr 148.000.-
13210 Folkevalgte, merforbruk	kr 1.886.000.-
13220 Formannskapets disp.konto, mindreforbruk	kr. 3.459.000.-

Måloppnåelse:

Bistand til gjennomføring av politiske møter er enhetens viktigste oppgave. Sakene med vedlegg offentliggjøres på kommunens hjemmeside, og distribueres til medlemmer av utvalgene. Føringsprotokoll og saksprotokoller avslutter arbeidet rundt politiske møter.

Samlet sett er det gjennomført 175 møter hvor det ble behandlet 950 saker.

Antall møter / antall saker:	2015-2019				Medl.	Vara
	2015	2016	2017	2018		
Bystyret	16/210	15/241	15/207	18/184	55	85
Kontrollutvalg *	5/45	8/78	7/66	6/71	5	7
Formannskap	13/114	13/134	10/107	14/108	13	28
Klagenemd	9/37	7/43	7/47	9/45	5	8
Valgstyret	3/5	1/2	2/6	1/2	10	0
Hovedutvalg teknisk sektor	15/121	15/132	16/114	18/116	13	17
Hovedutvalg oppvekst	11/58	11/45	10/60	11/47	13	16
Hovedutvalg helse og velferd	11/43	11/53	10/50	11/47	13	17
Hovedutvalg klima, miljø, næring og friluftsliv	11/34	10/38	10/41	11/51	9	15
Partssammensatt utvalg	1/2	6/16	4/15	5/18	18 **	33
Eldrerådet	12/37	12/87	10/72	12/25	9	9
Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne	11/62	11/70	11/75	11/84	9	9
Bratsberg lokalutvalg	2/4	4/7	1/2	3/9	9	5
Gimsøy lokalutvalg	5/15	3/6	2/6	3/8	11	4
Gjerpen lokalutvalg	3/14	3/4	2/4	1/2	9	6
Gulset lokalutvalg	3/8	4/13	8/28	8/28	13	6
Klovholt lokalutvalg	4/9	3/5	2/4	5/15	6	1
Kilebygda lokalutvalg	4/11	3/5	3/9	2/8	6	3
Klyve lokalutvalg	6/12	6/13	7/24	6/17	8	2
Lunde lokalutvalg	4/6	3/5	3/6	3/18	10	5
Melum lokalutvalg	5/11	6/12	3/8	2/6	7	4
Skotfoss lokalutvalg	3/6	4/8	4/13	3/8	7	3
Valebø lokalutvalg	4/12	2/10	3/9	1/2	7	0
Vold og Søvvedt lokalutvalg	3/6	1/3	0/0	0/0	0	0
Ytre Gjerpen lokalutvalg	5/14	5/20	2/10	3/9	11	1
Øvre Gjerpen lokalutvalg	5/8	5/11	2/5	4/13	8	1
Åfoss lokalutvalg	4/5	5/9	3/8	4/8	8	4
Sum	187/939	177/1070	157/996	175/950	172	244

* Kontrollutvalget har eksternt sekretariat.

** Inkl. 5 representanter fra de ansattes organisasjoner.

Måloppnåelse i forhold til øvrig tjenesteproduksjon kan beskrives slik:

- Alle besøkende til rådhuset blir tatt imot i ekspedisjonen og får hjelp til sitt ærend.
- Brukerstøtte vedrørende bruk av iPad overfor ca. 120 folkevalgte og rådmannens ledergruppe.
- Folkevalgte får nå utbetalt variabel møtegodtgjøring straks de har levert elektronisk timeliste.
- Saksbehandle saker til bystyret på vegne av ordfører. Dette gjelder blant annet saker fra selskaper hvor kommunen har eierandeler.
- Daglig praktisk bistand og tilrettelegging overfor ordfører/varaordfører.

Utsikter for fremtiden:

Sammen med Porsgrunn kommune og et lokalt utviklingsselskap har vi i 2018 deltatt med å utvikle automatiserte prosesser rundt gjennomføringen av politiske møter. Det jobbes med å utvikle automatisk innkalling av vararepresentanter, og vi startet testing av dette høsten 2018, med gode resultater. Systemet er enkelt for de folkevalgte, og det sparer tid for oss i administrasjonen. Det utvikles også system for elektronisk registrering av stemmegivning, som kommer til testing i 2019. Prosjektene inngår i kommunens digitaliseringsprosjekt.

KOMMUNIKASJON

Kommunikasjonsavdelingen består nå av kommunens servicesenter, og fra 1. oktober 2018 en kommunikasjonsrådgiver, en portaladministrator og en kommunikasjonsjef. Vi jobber i gruppe med kommunikasjonsrådgiver på Byutvikling, drift og kultur, samt kommunalområdenes webkoordinatorer, som nå defineres som kommunens kommunikasjonsgruppe.

Kommunikasjonssjefen sitter i rådmannens ledergruppe og leder kommunikasjonsarbeidet i kommunen. Hun er også systemeier for kommunens arbeid med digital dialog og øverste ansvarlige for kommunes nettsider.

I 2018 er det jobbet målbevisst med blant annet følgende prosjekter:

- Reportasjesiden Mitt Skien.
- God formidling på sosiale medier.
- Klarspråk.
- Opplæring i kommunikasjon på kommunalområdene.
- Velkomstpakke til nye innbyggere i Skien.
- Body i gave til nyfødte.
- Beredskap under kriser og hendelser. Også omdømme.
- Utvikling av Min Side.
- Utvikling av søketjenesten Kommune- Kari.
- Assistanse politikk og administrasjon i oppdrag/saker.
- Utvikling av ny ansattportal (lansering i april 2019).
- Handlingsplaner og strategiske planer.

SERVISESENTERET

- Årsverk: 11 (nedgang 0,3)
- Sykefravær: 0,9
- Telefoner: 85.000 (sentralbord og servicesenter)
- Utstyrssentralen: 560 utlån til 1848 brukere
- Turister: 670
- Besøkende: Ca. 1700 pr. måned

Servicesenteret er kommunalområdenes forlengede arm, og turistinformasjon for Skien. Tidlig vinter 2018 kom det rekordmengder med snø, noe som ga stort publikumstrykk på sentralbord og servicesenter. En meget varm sommer med blant annet restriksjoner på hagevanning og ildforbud resulterte også i mange henvendelser. Arbeidet med prosjektet «Ibsenbiblioteket» fortsatte for fullt. Den snørike vinteren og varme sommeren ga mange utlån av fritidsutstyr på Utstyrssentralen.

Saksbehandling i Servicesenteret:

- Ny tjeneste: Støtte til utgifter ved bompasseringer for barnefamilier.
- Ny tjeneste: Redusert foreldrebetaling i barnehager og SFO.
- Ny funksjon: Chatbot på kommunens nettside «Kommune-Kari»

Utviklingsplanen for 2017 og 2018:

- Få bedre organisering og samhandling.
- Få tettere arbeidsmiljø.
- Endre til klart språk i våre saksbehandlingsmaler.
- Markedsføre oss internt i organisasjonen.

Foto: Per-Åge Eriksen

ASSISTERENDE RÅDMANN

INNLEDNING

Området ble opprettet i 2012 ved ansettelsen av assisterende rådmann. Hovedoppgavene, i tillegg til å være rådmannens stedfortreder, er strategisk planlegging og oppfølging, og å koordinere stabstjenester.

ORGANISASJON OG ØKONOMI

Området, som spenner over et bredt fagspekter, består av økonomiseksjon, regnskapsseksjon, seksjon for innfordring og skatt, barnehagemyndigheten, bedriftshelsetjenesten, levekårskoordinator, digitaliseringsprosjektet, beredskap, brann og seksjon for samordning og analyse. Fire interkommunale samarbeidprosjekt hører også innunder assisterende rådmann. Dette er IT-samarbeidet i Grenland (ITG), Kemneren i Grenland, Alarmsentralen Telemark og Grenlandskommunenes innkjøpsenhet (GKI).

Regnskapsseksjonen:

Denne seksjonen har ansvar for regnskapet til Skien kommune. Seksjonen fører også regnskap for kommunale foretak, Skien kirkelige fellesting og interkommunale selskap. Kommunens fakturamottak ligger også her.

Brann- og feievesenet:

De viktigste oppgavene er brannforebygging, alarmberedskap og det å redde liv og verdier ved ulykker. Virksomheten er i tillegg vertskap for Alarmsentralen Telemark, som leverer trygghetsteknologi til flere kommuner i både Telemark og resten av Norge.

Grenlandskommunenes Innkjøpsenhet (GKI):

GKI er en felles innkjøpsenhet for Bamble, Drangedal, Kragerø, Porsgrunn, Siljan og Skien kommuner. Det er også 15 kommunale og interkommunale selskaper/organisasjoner tilknyttet dette samarbeidet. GKI er organisert som et kjøpsavtalesamarbeid med Skien kommune som vertskommune. Skien kommune har dermed det juridiske ansvaret for enhetens drift, organisering og de ansatte. Et overordnet mål for GKI er å bidra til at alle anskaffelser til kommunene og deltakende selskaper gjennomføres i henhold til gjeldende lover, forskrifter og politisk vedtatte retningslinjer, samt kostnadseffektivt og med hensyn til miljø og samfunnsansvar. En av hovedoppgavene til GKI er å sørge for god dekning av felles rammeavtaler til kommunene. I tillegg bistår GKI kommunene etter avdelingens kapasitet og kommunenes behov.

Kemneren i Grenland:

Har ansvar for tre faggrupper: Innkreving av kommunale krav, innkreving av skatt og skatteregnskap. Innkreving av kommunale krav utføres for Skien kommune. Innkreving av skatt og skatteregnskap utføres som et vertskommunesamarbeid for Porsgrunn, Siljan og Skien.

Barnehagemyndigheten:

Avdelingen har ansvar for opptak til barnehagene, i tillegg til statlig og kommunalt tilsyn og tilskudd til ikke-kommunale barnehager.

Bedriftshelsetjenesten (BHT):

BHT er en lovpålagt ordning etter arbeidsmiljølovens bestemmelser, og dekker Skien kommunes behov i henhold til forskrift om arbeidsgivers bruk av godkjent bedriftshelsetjeneste. BHT skal være en fagkyndig og rådgivende tjeneste innenfor forebyggende helse, miljø og sikkerhetsarbeid. Det mest sentrale arbeidsområdet er kartlegginger av det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet, vurdering av mulige årsaker og sammenhenger mellom arbeidsrelaterte helseplager og arbeidsmiljøet, inkludert forslag til tiltak. BHT har en fri og uavhengig stilling i sin rådgivning.

IT-samarbeidet i Grenland (ITG):

Dette er et §27-samarbeid mellom Skien, Bamble og Siljan kommuner. Skien er vertskommune. ITG har ansvar for drift og brukerstøtte for kommunenes IT- og telefonsystemer. ITG bistår også i moderniserings- og digitaliseringsarbeidet.

Beredskap:

Skien kommune har beredskapskoordinator tilsatt i 100 % stilling for å ivareta og følge opp kommunens lovpålagte oppgaver og ansvar knyttet til kommunal beredskapsplikt. Dette er i henhold til Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret.

Økonomiseksjonen:

Seksjonen jobber med koordinering av økonomifunksjoner innenfor hele økonomifeltet: Finans, budsjett, økonomirapportering/årsrapport, fagstøtte/opplæring, analyser og utredninger.

Årsverk under assisterende rådmann:

	2014	2015	2016	2017	2018
Assisterende rådmann	1,0	1,0	1	1	1
Digitalisering/360 *)		1,0	1	3	3
Kantine rådhus	0,57	0,57	0,57	0,57	0,57
Levekårskoordinator			1	1	1
Regnskap	13,0	12,0	10,0	10	10
Kemneren i Grenland	20,3	20,3	19,8	19,9	19,9
ITG ***)	22,0	24,0	25	25+5	27+4
Barnehagemyndighet	1,8	1,8	2,0	2	2
Brann/110 **)	57,8	58,8	58,8	59,8	59,8
Innkjøp (GKI IKS)	6,0	6,0	6	6	7
Bedriftshelsetjenesten	3,0	3,0	4	4	4
Beredskap	0,5	0,5	1	1	1
Samordning og analyse	2,0	2,0	2	3	2,4
Økonomiseksjonen	3,0	3,0	3	3	3
Totalt	130,4	133,97	135,17	139,27	141,67

Ca. 51 av årsverkene er administrative årsverk.

*) 1,5 av årsverkene brukt i investering, digitaliseringsprosjektet.

**) Åtte årsverk i feiervesenet er ikke med her – de hører til Vann, avløp, renovasjon og feiing (VARF), som ligger under kommunalområdet for Byutvikling, drift og kultur (BDK).

***) Fire midlertidige.

Sykefravær (i %):

	2014	2015	2016	2017	2018
Egenmelding	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Bedriftsbetalt (1-16 dager)	0,5	0,6	0,5	0,5	0,7
Trygdebetalt (17.d – 56 dager)	0,6	1,0	0,4	0,8	0,6
>56 dager	1,4	1,5	2,1	1,7	1,7
Totalt fravær	3,2	3,8	3,7	3,7	3,7

Avdelingen har lavt sykefravær, og det er små endringer fra 2017.

Økonomi:

Tall i hele tusen	Regn.2016	Regn.2017	Regn.2018	Budsj.2018
Brutto utgifter	173 587	188 338	199 093	192 480
Brutto inntekter	71 069	77 647	91 168	81 860
Netto driftsutgifter	102 518	110 690	107 925	110 620
Mer / mindreforbruk (-)	-8	-2 550	-2 695	

Området har hatt god styring av økonomien. I all hovedsak er det mindreforbruk i regnskapsseksjonen, Kemneren i Grenland og brannvesenet som bidrar til mindreforbruket totalt hos assisterende rådmann.

Det er oppdaget en feil i regnskapet til IT-avdelingen. En feil som i utgangspunktet ville gitt et merforbruk for IT og dermed et lavere resultat for kommunen samlet. Det er inntektsført et beløp på 1,6 mill. to ganger. Dette ble oppdaget så sent i prosessen at det er valgt å ikke korrigere dette i 2018. Feilen skal rettes i 2019.

MÅLOPPNÅELSE

Et av hovedmålene er å legge mest mulig til rette for at kommunen skal gjenvinne en sunn driftsøkonomi for Skien kommune totalt, hvor løpende driftsutgifter i hovedsak dekkes av de løpende driftsinntektene. Skien kommune har fortsatt god økonomistyring, til tross for at både brutto og netto driftsresultat er noe forverret fra i fjor.

Måloppnåelse innen de ulike fagområdene:

- God løpende rapportering om økonomisituasjonen for de fleste enheter.
- Rett regnskap til rett tid er en forutsetning for bruk av regnskapet som styringsverktøy. Nye elektroniske løsninger og effektivisering av tradisjonelle arbeidsoppgaver har bidratt til at den løpende regnskapsføringen er mer a jour til enhver tid. Effektiviseringen har frigitt mer ressurser til kontroll, som igjen sikrer god kvalitet på regnskapet. Årsregnskapet for 2018 ble levert til revisjon innen fristen 15. februar.
- Grenlandskommunenes Innkjøpsenhet (GKI) prioriterer bruk av avdelingens ressurser utfra sin vedtatte virksomhetsplan. GKI har i 2018 imøtekommet alle Skien kommunes forespørsler om bistand til å gjennomføre anskaffelsesprosesser. Graden av bistand har variert fra gjennomføring av hele anskaffelsesprosessen til rådgiving på telefon og e-post ved henvendelser til avdelingen.
- Det ligger en betydelig økonomisk gevinst i at konkurransene gjennomføres som felles anskaffelser av GKI, i stedet for i hver enkelt kommune. Felles innkjøp sparer kommunen for store transaksjonskostnader og frigjør tid og ressurser hos virksomhetene som de kan bruke på sine primæroppgaver, i tillegg til de direkte økonomiske gevinstene i form av mer gunstige avtaler. Bedre service og leveringstid, økt produkt- og tjenestekvalitet, samt mer miljøvennlige løsninger er andre eksempler på betingelser som gir rammeavtalene økt verdi for kommunen. Vissheten om at rammeavtalene til kommunen er inngått i henhold til gjeldende regelverk, har også stor verdi med tanke på omdømmebygging.
- GKI har i 2018 bistått Skien kommune i 17 anskaffelsesprosesser, i tillegg til inngåelse av et betydelig antall felles rammeavtaler der Skien kommune deltar. Dette er en økning på over 30% fra 2017 og speiler kommunenes ønske om å få mer bistand fra GKI.
- GKI arbeider kontinuerlig med kontraktsoppfølging av inngåtte avtaler. Dette har hatt fokus i 2018, men potensialet for forbedringer er fortsatt stort.
- Digitalisering av kommunens tjenester stiller økte krav til sikkerhet og tilgjengelighet. Det er i 2018 bygd opp sikkerhetsløsninger og en redundant infrastruktur. Det er også etablert løsninger som skal forenkle utviklingen av nye digitale tjenester.
- Skien brann- og feiveesen feiret 150 år i 2018. Vi var med på å lage liv i byen gjennom arrangementer som veteranbrannbiltreff, brannhistorisk byvandring, jubileumsfest med utstilling i Ibsenhuset og forebyggende forum som hadde over 300 deltakere fra hele landet.

- Vi takket også av Brannsjef Guttorm Liebe som fikk tildelt Kongens Fortjenestemedalje etter mer enn 40 års tjeneste i brannvesenet.

Foto: Kristine Mellefoss

- Det omkom ingen i brann i 2018, og selv om vi hadde en liten økning i antall branner er resultatet svært godt. Det var en økning i antall påsatte branner. Økt fokus på risikogrupper og sårbare bygg/områder må ha stort fokus fremover.
- Vi gjennomfører et stort kompetanseløft innen Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse), og beredskaps- og forebyggende-analyse: Elleve ansatte tar videreutdanning på 15 studiepoeng. Slik vil vi øke kvaliteten på forebyggende arbeid og beredskapsplaner. Det er Høgskulen på Vestlandet (HVL) som har utviklet den nye videreutdanningen i samarbeid med brannvesenet i Skien kommune. Totalt 33 studenter deltar i studiet.
- En varm og deilig sommer førte til tidenes største antall skogbranner i fylket vårt. Ressursene var på bristepunktet, men et godt samarbeid med frivillige organisasjoner, sivilforsvaret og våre felles skogbranntropper i Telemark gjorde at vi kunne håndtere dette på en god måte. Hendelsene er evaluert, og samarbeid og styrking av denne beredskapen må fortsette.
- Alarmsentralen Telemark fortsetter sitt arbeid med å utvikle gode tjenester innen velferdsteknologi. I løpet av 2018 er det ansatt åtte medarbeidere med helsefaglig bakgrunn som

kan understøtte helsetjenestene i kommunene på en god måte. Sentralen er i vekst, og vi har ambisjoner om å være blant de ledende innen dette fagfeltet i Norge.

- Kemneren i Grenland gjennomførte 226 kontroller i 2018. Dette utgjør 5,1% av totalt antall opplysningspliktige i kommunene. Kemneren har god måloppnåelse. For 2018 leverte Kemneren i Grenland følgende resultatrapportering til Skatteetaten:

Skien	Krav 2018	Resultater 31.12.18	Krav 2017	Resultater 31.12.17
Restskatt person	94,50% (2016)	94,09% (2016)	93,50% (2015)	94,52% (2015)
Forskuddsskatt person	98,50% (2017)	98,42% (2017)	98,80% (2016)	98,25% (2016)
Forskuddstrekk	99,90% (2017)	99,89% (2017)	99,90% (2016)	99,91% (2016)
Arbeidsgiveravgift	99,84% (2017)	99,74% (2017)	99,85% (2016)	99,84% (2016)
Forskuddsskatt upersonlige	99,90% (2017)	99,77% (2017)	99,90% (2016)	99,79% (2016)
Restskatt upersonlige	98,80% (2016)	99,06% (2016)	98,80% (2015)	99,81% (2015)

- Levekårskoordinator har i 2018 vært involvert i sektorovergrepene funksjoner og tjenester som frivillighet, folkehelse, flyktninger, integrering, fattigdomsarbeid og arbeid med bydelsstrategi. Kommunedelplan for integrering 2018-2030 ble ferdigstilt i 2017. Virkeperioden for denne startet 1. januar 2018.
- Barnehagemyndigheten i Skien var med i et prosjekt om utredning av felles barnehagemyndighet i Grenland. De andre kommunene var Siljan, Porsgrunn og Bamble. Skien kommune mente at dersom dette skulle bli en realitet, så måtte alt av barnehagemyndighetens oppgaver inkluderes. Andre kommuner hadde sine særkrav eller syntes dette ville bli en kostbar løsning. Det har også blitt jobbet med økonomisk tilsyn av ikke-kommunale barnehager. Dette har gått på vurdering av om personalkostnad per plass er vesentlig lavere i ikke-kommunale barnehager enn i kommunale barnehager. Definisjon av personalkostnad har vært vesentlig, og kommunen har stått på at dette skal defineres som lønn, feriepenger, pensjon og arbeidsgiveravgift. Dette fikk vi også medhold i fra fylkesmannen. Utdanningsdirektoratet utvidet definisjonen etter regelverkets 6 års levetid til også å inkludere det som personer bruker i sitt arbeid, traktor til brøyting og strø og driftsmidler til renhold. Kommunen har også disse kostnadene, men må starte dette på nytt med utvidet definisjon.
- Bedriftshelsetjenesten (BHT) bisto Skien kommune både på systemnivå og individnivå i målbevisst arbeid for å skape et godt arbeidsmiljø og sikre helsefremmede arbeidsplasser. **Systemnivå:** BHT bisto i 2018 med vernerunder og tilsyn, samtidig som det ble gjennomført helsekontroller, kurs og kartlegginger. Det var særlig høy aktivitet på risikovurderinger og

kursvirksomhet. Alle enheter i Skien kommune skal, i tråd med arbeidsmiljøloven og interkontrollforskriften, gjennomføre risikovurderinger. Kommunen benytter dataverktøyet TQM til dette. BHT har bidratt til opplæring og bistand til enhetene i forbindelse med at TQM ble implementert i alle kommunalområdene i 2018. BHT leverte mange førstehjelpskurs og ulike helseforebyggende kurs, som blant annet ergonomikurs og stressmestringskurs.

Individnivå: BHT bisto med dialogmøter, arbeidsplassvurderinger, funksjonsvurderinger, helsekontroller av lovpålagte grupper, helsekontakt, rus og tett på samtaler. Det er et stort trykk på helsekontroller, funksjonsvurderinger og arbeidsplassvurderinger.

Digitaliseringsprosjektet Skien kommune 2018:

Samfunnet har de siste tiårene utviklet seg mot større grad av individuell tilpasning, medvirkning og valgmuligheter. Digitalisering skjer på alle områder i samfunns- og arbeidslivet, og vi får nye arbeidsformer og teknologiske tjenester.

Digitaliseringsarbeidet i kommunen har hatt god prioritet ved alle sektorer. Koordineringsteam for IT og digitalisering (KID) ivaretar porteføljestyring av alle relevante prosjekter. KID rapporterer til styringsteam bestående av rådmannens ledergruppe og IT-sjef.

Pågående prosjekter:

- Det er implementert teknisk infrastruktur for behandling av all type data som behandles og involveres i nye digitale tjenester, integrasjoner mellom fagsystemer på tvers av forvaltningsnivå og nasjonale felleskomponenter, gjenbruk av anskaffede løsninger og produserte data. Dette utgjør kommunens tjenesteplattform.
- Etter prosess for innovativ anskaffelse er det valgt leverandør for utvikling av digital løsning for tjenesten som omfatter bestilling og levering av mat og middag for hjemmeboende. Utviklingsarbeidet har startet, og er beregnet ferdigstilt juni 2019.
- Plan for økt digital kompetanse er utarbeidet og godkjent. Implementeringen i organisasjonen ledes av HR-avdelingen med støtte i tverrsektorielt kompetanseforum.
- Også i år ble det gjennomført «Digitalt Fraspark». Dette er et arrangement for inspirasjon og bidrag til økt digital kompetanse for ledere og mellomledere, som varer en halv arbeidsdag.
- Forprosjekt for e-Byggesak ved kommunalområdet Byutvikling Drift og kultur er gjennomført, hovedprosjekt og anskaffelse gjennomføres i løpet av 2019.
- NAV har satt i drift digital løsning for sosiale tjenester over internett, og kan vise til positiv brukertilfredshet.
- Ved Oppvekstsektoren er automatisk identitetsløsning (IAM) implementert for ansatte og elever. Den digitale skole og Digitale barnehage påløper i henhold til planer.

- To omfattende digitaliseringsprosjekter for Helse og Velferd:

Trygghetsskapende teknologi for hjemmeboende: 22 kommuner har jobbet sammen for å få til dette, hvor Skien har vært ansvarlig vertskommune. Driftssetting og test av teknologiene i anskaffelsen er etablert og gjennomført i tett samarbeid med Alarmsentralen Telemark, for å sikre helhetlige og trygge løsninger for innbyggerne i Skien kommune.

Helhetlig plattform for sykehjemsteknologi: Gulset sykehjem var først ut med å starte implementering av løsningene høsten 2018.

Flyktninger og tilskudd fra IMDi:

Mottatte flyktninger i Skien kommune de siste tre årene:

2016: 118

2017: 112

2018: 60

Tilskuddsordningen kan benyttes innen 13 måneder etter bosetting. Kommunen må innenfor dette tidsrommet kartlegge og se på muligheter for ekstra bistand gjennom tilskuddsmidler fra IMDi. Med grunnlag i søknadskriteriene fra IMDi skjer ofte søknadsprosessen tilnærmet et år etter bosetting.

Utvikling tilskudd 1 og 2 fra 2016 – 2018:

År	2016	2017	2018
Antall søknader tilskudd 1	3	20	31
Antall søknader tilskudd 2	23	38	64
Antall søknader totalt	26	58	95
Kroner	12 700 000	26 000 000	30 750 000

Tilskuddene er fordelt i hele oppvekst: Barnehager, barneskoler, ungdomskoler, voksenopplæring, PPT, Forebyggende helsetjeneste og Fagenheten.

Tilskuddene gir enhetene muligheter for å sette inn ekstra ressurser der hvor nybosatte flyktninger har behov for ekstra oppfølging av ulike årsaker. Tilbakemeldingen fra enhetene er at dette gir muligheter for å tilby et mer tilpasset tilbud til de som har behov for det.

Mål for tiltak er økt språkforståelse, større muligheter for kvalifisering til skole og arbeid, god integrering, folkehelse og livsmestring.

KOSTRA-analyse:

Under vises en kort oversikt over utviklingen i kommunens brutto driftsutgifter for administrasjon. Dette gjelder administrative tjenester i hele kommunen.

	Skien 2013	Skien 2014	Skien 2015	Skien 2016	Skien 2017	Skien 2018	Kostragr.
							13 2018
Brutto driftsutgifter til funksjon 1200 Administrasjon pr innbygger (<i>ikke konsern</i>)	2971	2982	2853	2408	2493	2703	3440

Skien kommune ligger lavere enn sammenlignbare kommuner på brutto driftsutgifter til administrasjon per innbygger. Av kommunens samlede administrative utgifter ligger 62% under sentraladministrasjonen, mens resten ligger ute i de ulike kommunalområdene. Dette er et nøkkeltall som tradisjonelt har store avvik basert på ulike tolkninger på hvor utgifter hører hjemme i kommuneregnskapene, og er derfor ikke direkte sammenlignbare med andre kommuner. Skien kommune har satt seg som mål å ha lik tolkning og bruk av funksjonen internt, og som mål å oppdatere praksis i forhold til de siste års presiseringer i kostraveilederen.

UTSIKTER

Avdelingens utfordringer vil være å opprettholde et solid faglig miljø innenfor alle seksjonene samtidig som den skal ha fokus på kontinuerlig forbedringsarbeid. Budsjettrealisme og arbeid med å gjenvinne en sunn driftsøkonomi vil ha hovedfokus. Dette vil gi kommunen økonomisk handlingsrom til å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til kommunens innbyggere.

Økonomistyring:

Etter vanskelige tider med lavere oljepriser og flyktningkrise går det bedre med norsk økonomi. Men med en stadig eldre befolkning vil handlingsrommet i den økonomiske politikken kunne bli langt lavere enn hva vi er vant til. Det forventes derfor strammere offentlige budsjetter framover, samtidig som det er vedtatt flere store investeringsprosjekter. Derfor vil arbeidet med stram økonomistyring fortsatt være viktig.

Modernisering av fakturaprosessen:

Kemneren i Grenland jobber aktivt med digitalisering av samtlige områder. I 2019 er det nedsatt et prosjekt for «månedlig fakturering av eiendomsskatt og eiendomsavgifter». Dette prosjektet ledes av Kemneren i Grenland, og vi håper at dette kan modernisere og høyne kvaliteten på fakturaprosessen.

Antall barn i barnehagealder:

SSBs framskrivninger av antall barn i barnehagealder fra 2016 viste nedgang. Prognose fra 2018 bekrefter denne. Prognosen fra SSB viser at bunnen er nådd i 2024, og at vi er tilbake på dagens barnetall i 2034. Søkertallet til barnehagene i kommunen (se tabell under) viser at vi er inne i en periode med barnetallsreduksjon.

	2019	2018	2017	2016
Totalt antall søkere med rettigheter	675	685	772	783
Totalt antall søkere	719	736	815	838

Det har ikke vært lovendringer på hvilke barn som har rett på plass fra 2017 til 2018. Alle barn med rett til barnehageplass får et tilbud gjennom hovedopptaket. Det er vedtatt lovendring til krav om pedagogisk bemanning i barnehagene, og en bemanningsnorm for grunnbemanning ble vedtatt våren 2018. Disse endringene kan gi barnehagene noe mindre fleksibilitet og føre til at antall barnehageplasser i kommunen kan gå noe ned.

Nye systemløsninger:

Regnskapsseksjonen vil fremover jobbe med ytterligere effektivisering av tradisjonelle regnskapsoppgaver. Samtidig er det behov for kompetanseheving innenfor visse fagområder. Kommunens fokus på digitalisering og innbyggjerservice vil i tiden fremover også påvirke regnskapsseksjonens måte å jobbe på. I den forbindelse vil nye og tilpassede systemløsninger bli vurdert.

Sykefraværsprosjekter:

Bistand til risikovurdering vil være et viktig satsningsområde for Bedriftshelsetjenesten (BHT) for å kunne bistå Skien kommune i å holde fokus på et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Skien kommune er også i en omstillingsfase hvor BHT i større grad vil tilby arbeidsplassene bistand for å forebygge sykefravær i en omstillingssituasjon.

Nasjonale og lokale føringer sier at sykefraværet innenfor spesielt kommunal sektor er for høyt. Høyt sykefravær over tid er en stor risikofaktor for det psykososiale arbeidsmiljøet. BHT vil bistå kommunalrådene i ulike sykefraværsprosjekter for å bidra til høyere nærvær. En bekymring i forhold til å nå målet i IA-avtalen (Inkluderende arbeidsliv), er at tilretteleggingstilskuddet og BHT-honoraret

fra NAV er falt bort etter at ny avtale ble vedtatt 1. januar 2019. Det er fortsatt uavklart innenfor NAV hvilket tiltak Skien kommune kan få økonomisk støtte til for å sikre målsettingen i IA-avtalen om å redusere sykefraværet med 10% sammenliknet med årsgjennomsnittet fra 2018.

GKI – synlig og tilgjengelig:

Gjennomføring av felles rammeavtaler vil fortsatt ha hovedfokus i den daglige driften til Grenlandkommunenes Innkjøpsenhet (GKI). I tillegg skal GKI være en ressurs for kommuner og selskaper ved bistand i innkjøpsfaglige spørsmål. GKI har som mål å øke fokuset og kompetansen på offentlige anskaffelser generelt, og GKIs avtaler spesielt, blant kommunenes ansatte. Avdelingen ønsker derfor å utvikle samarbeidet, og vil gjøre GKI mer synlig og tilgjengelig.

Revidert Skiensmodell:

GKI har i 2018 ledet arbeidet med å utarbeide en revidert Skiensmodell - en felles modell for tiltak mot svart arbeid og sosial dumping for Grenlandskommunene. Formålet med Skiensmodellen er å motarbeide svart arbeid og sosial dumping, og hindre at useriøse og kriminelle aktører får tilgang til kontraktene til Grenlandskommunene. Kommunene har nulltoleranse for svart arbeid og sosial dumping, og ønsker å synliggjøre dette ved å innta denne modellen i alle sine bygg- og anleggskontrakter, i tillegg til kontrakter innenfor varer og tjenester så langt det passer. Modellen er en videreutvikling av tidligere modeller og er et godt verktøy i kampen mot svart arbeid og sosial dumping.

Nytt anskaffelsesreglement:

Arbeidet med nytt anskaffelsesreglement ble ferdigstilt i 2018. Dette er et overordnet dokument som omhandler føringer for alle typer anskaffelser til kommunene for å ivareta en helhetlig og profesjonell anskaffelsesprosess. Et overordnet og felles mål for kommunene er å sørge for at alle anskaffelser gjennomføres i henhold til gjeldende lover, forskrifter, politisk vedtatte retningslinjer og administrative rutiner, samt krav som stilles til miljø og samfunnsansvar. Særlig miljø og samfunnsansvar har fått en sentral plass i dette reglementet, og anses dermed som et godt dokument for å nyttiggjøre handlingsrommet i kommunenes fremtidige anskaffelser.

GKI har i samarbeid med kommunene anskaffet et konkurransegjennomføringsverktøy som skal benyttes av både kommunene, GKI og deltakende selskaper/organisasjoner som har behov for dette. Systemet digitaliserer anskaffelsesprosessene, og skal sammen med systemets integrasjoner effektivisere og heve kvaliteten på arbeidet med kommunenes og GKIs anskaffelsesprosesser. Blant annet anses integrasjon mot arkiv (Public 360) å forenkle og forbedre arkiveringsprosessene for anskaffelser. I tillegg er det mer miljøvennlig fordi kommunen reduserer papirmengden.

GKI vil videreføre fokuset på kartlegging og dialog med markeder i en tidlig fase av anskaffelsesprosessen. Tettere dialog med markedet i forkant av en anskaffelse vil i mange tilfeller føre til bedre kontrakter med bedre behovsdekning og dermed sikre god utnyttelse av samfunnets felles ressurser. GKI ønsker å utnytte handlingsrommet innenfor lov og forskrifter om offentlige anskaffelser for å lage de beste avtalene i samarbeid med kommunene.

HR (Human Resources)

INNLEDNING

HR-avdelingen ble opprettet 1. mars 2012, og består av HR stab og Lønnsseksjonen. HR står for Human Resources: Menneskelige ressurser. HR-avdelingen ivaretar to hovedfunksjoner; kommunens overordnede arbeidsgiverfunksjon og HR-faglig lederstøtte for linjeledelsen.

HR-strategiens satsingsområder: Ledelse, Kompetanse, Kultur og identitet ble vedtatt av Bystyret i mai 2012. HR-strategien er forankret i Kommuneplanens samfunnsdel, og strategiens handlingsplan for perioden 2018-2022 angir konkrete tiltak som skal gjennomføres innen satsingsområdene.

Skien kommune har ca. 4.300 ansatte fordelt på ca. 3.400 årsverk. Det er 130 ledere med fullstendig personal-, økonomi- og budsjettansvar, samt en del medarbeidere med noe delegert personalansvar. Ledere, medarbeidere med delegert personalansvar og medarbeidere innenfor merkantil lederstøtte er HR-stab og Lønnsseksjonens største «kundegruppe». Hovedtillitsvalgte og hovedverneombud er viktige samarbeidspartnere.

ORGANISASJON

HR-avdelingen er en stabsfunksjon direkte underlagt Rådmannen. HR-sjefen sitter i Rådmannens ledergruppe.

HR-stab består av elleve medarbeidere (inkl. HR-sjef). Disse jobber med lederstøtte og arbeidsgiverfunksjonen innen hele HR-feltet, herunder tariff og lønnsforhandlinger, lov- og avtaleverk (arbeidsrett), HMS-system, HMS-/HR-kvalitet, IA, omstilling, leder- og organisasjonsutvikling, lærlinger, personalforsikringer, arbeidsgiverpolitikk og annet. Staben rapporterer direkte til HR-sjefen.

Lønnsseksjonen består av 12 medarbeidere som ivaretar utbetaling av lønn og godtgjøringer til alle ansatte, inkludert vikarer, støttekontakter, omsorgspersoner, folkevalgte og andre for Skien kommune, samt lønn for Skien Fritidspark. Seksjonen foretar rapporteringer til ulike instanser og offentlige myndigheter som KS (Kommunenes Sentralforbund), SSB (Statistisk Sentralbyrå), Skatteetaten og NAV, samt pensjonsrapporteringer til Skien kommunale Pensjonskasse, KLP og Statens Pensjonskasse. I tillegg håndteres også foreldrepermisjoner og sykmeldinger med tilhørende refusjoner.

Avdelingens medarbeidere utviser stort engasjement og bidrar til kontinuerlig videreutvikling av både tjenester og organisasjon. Service, kvalitet og utvikling er begreper som skal kjennetegne avdelingen.

Årsverk:	2015	2016	2017	2018
Antall årsverk i avdelingen	34,3	34,3	23*	23

* Reduksjon i antall årsverk skyldes at Servicesenteret fra 2017 er underlagt nytt Kommunikasjonsområde.

Sykefravær (i %):	2015	2016	2017 *	2018
Egenmelding	1,2	1,7	1,8	1,5
Bedriftsbetalt (1-16 dager)	0,8	0,9	0,6	1,2
Trygdebetalt (17.d – 1 år)	2,2	1,8	2,5	5,1
Totalt fravær	4,2	4,4	4,9	6,7

* Tallene i 2017 er ikke sammenlignbare med tidligere år, da Servicesenteret ikke lenger inngår i tallene.

Avdelingen har vært gjennom en lengre periode med høy arbeidsbelastning, spesielt i forbindelse med implementering av nye digitale løsninger, men også knyttet til mer omfattende samhandling med, og bistand til, kommunalområdene. Det har vært fokus på å sikre en god fordeling av arbeidsoppgaver og arbeidsbelastning.

Medarbeiderundersøkelsen for området i 2017 har svært positive resultater, hvor alle de ti faktorene som måles skårer fra 4,3 til 4,6 på en skala fra 1 til 5. Det var 100% svar på undersøkelsen. Resultatet av medarbeiderundersøkelsen ble systematisk arbeidet med i 2018. Tett dialog og oppfølging av sykefravær gjør at det er åpenhet rundt fraværsårsaker, og det blir foretatt tilretteleggingstiltak i den grad det er mulig.

Økonomi:

<i>Tall i hele tusen</i>	Regnskap 2017	Budsjett 2017	Regnskap 2018	Budsjett 2018
Brutto utgifter	44 632	46 832	46 452	47 742
Brutto inntekter	-5 170	-3 751	-5 986	-4 187
Netto driftsutgifter	39 462	43 081	40 467	43 555
Mer / mindreforbruk (-)	-3 619		-3 088	

HR-områdets budsjett omhandler både drift av HR-stab og Lønnsseksjonen, i tillegg til kommuneovergripende utgiftsposter som frikjøp av tillitsvalgte og kontorkostnader til disse (jfr. Hovedavtalens bestemmelser), omstillingsutvalgets lønnsmidler, lærlingeordning, lederopplæring og ledersamlinger, introduksjon av nyansatte, jubilararrangement med gaver, felles stillingsannonser, velferdstiltak for sentraladministrasjon og annet.

Avdelingens positive resultat i 2018 skyldes mindreforbruk på kommuneovergripende utgiftsposter, høyere refusjoner på sykefravær og svangerskapspenge enn forutsatt innenfor lærlingeområdet (hvor det ikke tas inn vikarer ved fravær) samt midlertidige reduserte/vakante stillinger innenfor området.

Drift for 2019 planlegges i tråd med bevilgede budsjettrammer, hvor det blant annet er avsatt et betydelig mindre beløp til omstilling. Det bestrebes økt inntak av lærlinger og det planlegges økt aktivitet innenfor interne kompetanse- og lederutviklingstiltak.

OVERORDNEDE MÅL OG MÅLOPPNÅELSE

HR-strategiens handlingsplan 2018-2022 definerer overordnede tiltak innen kommunens HR-arbeid basert på planens satsingsområder som er ledelse, kompetanse og kultur og identitet. Det ble i 2018 innen satsingsområdet ledelse jobbet videre med mestringsorientert ledelse og et introduksjons- og

lederutviklingsprogram. Det ble også innført nytt ledelsessystem for kvalitet med fokus på HMS (TQM).

Under satsningsområdet kompetanse er det lagt vekt på iverksetting av tiltak fra rekruttering- og kompetanseanalysen, hatt videre fokus på 10-faktor for å gjøre disse til en naturlig del av kompetanseutviklingen, og startet prosess knyttet til plan for digital kompetanse gjennom digitaliseringsprosjektet.

Tiltakene under kultur og identitet består i å synliggjøre kommunens visjon og verdier, tydeliggjøre kommunens tilstedeværelse ovenfor studenter, erfarne jobbsøkere og andre med det mål å profilere Skien kommune som attraktiv arbeidsgiver (omdømmebygging).

Det vil bygges videre på dette arbeidet, samt nye tiltak, i den kommende perioden.

Videre inneholder Lønnsseksjonens og HR-stabs utviklingsplaner tiltak knyttet til videreutvikling av både tjenester og internt arbeidsmiljø. I korte trekk oppsummeres øvrige resultater og måloppnåelse innenfor HR-området slik for 2018:

LØNNSSEKSJONEN

I 5-årsplanen for 2016-2020 er hovedfokusområdene til Lønnsseksjonen kompetanse, digitalisering og kvalitet.

Innenfor **kompetanse** er det gjort ulike kompetansehevingstiltak internt i Lønnsseksjon og ovenfor linjeledelsen. Det er fokus på opplæring innen fag, systemer og interne arbeidsprosesser for økt forståelse av arbeidet, som igjen bidrar til økt selvstendighet og mestringstro i Lønnsseksjonen. I tillegg har vi bidratt til økt kompetanse i linjeledelsen via opplæring til ledere og merkantile innen system og fag. Det har blant annet vært arrangert egen opplæringsdag for konsulentene i oppvekst i samarbeid med HR-stab. I tillegg har HR-avdelingen videreført lønns- og personalforum med fokus på opplæring i fag og systemer i tillegg til informasjon. Vi ser kontinuerlig på tilgang og forvaltning av egen arbeidskraft for å redusere sårbarhet i Lønnsseksjonen som er med på å øke selvstendighetsgrad og mestringsopplevelse for medarbeiderne. I tillegg har Lønnsseksjonen videreført arbeidet med elektroniske informasjonsbrev hvor vi informerer ledere, merkantile og hovedtillitsvalgte om aktuelle temaer.

Vedrørende **digitalisering** har Lønnsseksjonen deltatt videre i prosjekt for identitetshåndtering - IAM (NetIQ) hvor vi sørger for at Visma HRM er tilrettelagt slik at integrasjonen mot AD kan sørge for effektivisering av innmelding/utmelding av IT-brukere. Lønnsseksjonen har fortsatt arbeidet med utrulling av webmodulen Visma timelønn. Målet er at data registreres der de oppstår, og at gjenbruk av data bidrar til færre feilkilder. Det er i 2018 avholdt lunsjseminarer i samarbeid med HR-stab og NAV hvor den elektroniske prosessen til NAV med digitalisering av sykmeldinger (DIGISYFO) ble gjennomgått for linjeledelsen i de ulike kommunalområdene.

Når det gjelder **kvalitet** har vi fortløpende oppdateringer av Visma HRM og vi har fortsatt utrulling av Visma web timelønn for lærerne og de folkevalgte. Veiledninger/informasjon er distribuert på mail, og de ligger også tilgjengelig på Skien kommunes hjemmesider og i HR-håndboken. Ved å sørge for godt samspill mellom Lønnsseksjonen og enhetsledere/merkantile kan vi sammen utvikle systemer og fag som vil gi økt kvalitet på data som kommer inn til Lønnsseksjonen. Dette kan igjen bidra til å skape effektivitet. Lønnsseksjonen har også vært bidragsyter i et prosjekt angående utvidet bruk av GAT i Skien kommune.

Nye rutiner og veiledninger:

Ellers har 2018 vært et krevende år innenfor HR-området. De store linjene med hyppige endringer fra Finansdepartementet, ny forordning i EU (GDPR), endringer i Folketrygdloven, nytt i a-ordningen og

dom i Høyesterett for avlastere etterlater seg mye ekstraarbeid form av nye rutiner og veiledninger, samt systemendringer. Grunnet sykefravær og merarbeid med ovennevnte har vi ikke oppnådd alle mål hittil i utviklingsplanen for 2018-19. Videre arbeid med blant annet GDPR og utviklingsplanen vil fortsette i 2019.

Visma:

Fra og med 2018 er vi deltakere i nettverk for storkommuner med Visma, hvor vi setter fokus på aktuelle saker som digitalisering og systemendringer på bakgrunn av endringer i lovverk. Målet er at vi kan spille på lag i forhold til faglige utfordringer i kommunene. I tillegg til et utvidet nettverk har vi fått en plattform hvor vi får en mer direkte dialog med Visma som systemleverandør i forhold til utfordringer i større kommuner.

Personalmeldinger:

Lønnsseksjonen har i 2018 behandlet lønns- og godtgjøringsutbetalinger for ca. 8700 stillinger, som er både medarbeidere og oppdragstakere. Det er innhentet nærmere 13 000 personalmeldinger og 121 millioner kroner i refusjonsinntekter på vegne av linjeledelsen. Personalmeldinger innhentes fra linjeledelsen hvor grunnlaget er den enkelte arbeidsavtale. Refusjonsinntekter innhentes hovedsakelig på bakgrunn av digitale sykmeldinger, samt varsel om foreldrepermisjoner sendt inn fra linjeledelsen. I 2018 har Lønnsseksjonen saksbehandlet i overkant av 300 foreldrepermisjoner, inkludert fedrekvote, i overkant av 11 000 sykmeldinger og 8 000 reiseregninger i Expense.

Det var hovedtariffoppgjør i 2018, og Lønnsseksjonen har oppdatert og tilrettelagt nytt kodeverk i HRM (lønnssystemet) og effektivisert sentralt og lokalt lønnsoppgjør med tilhørende etterbetalinger. Lønnsseksjonen er brukerstøtte på Visma min side for 7.000 personer, både medarbeidere og oppdragstakere. I tillegg supporteres de ulike Visma webmodulene og det tildeles ulike brukertilganger. I HRM (lønnssystemet) er oppsettet for organisasjonsstrukturen som styrer den elektroniske saksgangen være seg Visma moduler eller oppfølging elektroniske sykmeldinger og søknader om sykepenger for ledere.

HR-stab:

Innenfor HMS-feltet er det i 2018 både utarbeidet nye og revidert flere lokale rutiner og retningslinjer slik at disse er i tråd med overordnede lover og HMS-forskrifter. Hovedarbeidsmiljøutvalget har gjennom fire møter behandlet ca. 39 saker knyttet til kommunens overordnede HMS-arbeid. HR stab har hatt sekretariatsfunksjonen og arbeidsgiver lederfunksjonen for utvalget. I 2018 innførte vi det elektroniske ledelsessystemet med fokus på HMS- Total Quality Management (TQM). TQM blir verktøyet vi skal benytte oss av i det systematiske helse, miljø og sikkerhetsarbeidet. Ledelsessystemet for kvalitet vil gi oss en bedre oversikt og ivareta vår dokumentasjonsplikt. HR-stab har systemansvar for kommunens sykefraværsoppfølging og sammen med kommunens bedriftshelsetjeneste yter staben lederstøtte og lederopplæring innen temaet. Sykefraværsrapporten for 2017 viser en svak økning i det totale sykefraværet i kommunen sett i forhold til året før.

Etikk og varsling:

Innen organisasjons-, ledelse- og kompetanseutvikling har det i 2018 vært et fokus på temaet Etikk og varsling. Både varslingsrutinene og etiske retningslinjer har blitt revidert, nå kalt Etisk Standard. I tillegg har det blitt utarbeidet en etisk refleksjonsmal, som er tilgjengelig for alle på ansattportalen. Det har i forbindelse med denne revideringen blitt arrangert fire lunsjseminarer med temaet Etikk og varsling. Lunsjseminarene har vært obligatorisk for alle ledere. I januar 2018 ble det gjennomført ledersamling for alle ledere med budsjett-, personal- og økonomiansvar med temaet «Etikk - som en del av god ledelse». HR stab er arrangementsansvarlig for disse samlingene. Av andre kompetansehevende tiltak for ledere ble det gjennomført kurs i forbindelse med innføring av digital sykefraværsoppfølging, samtaleteknikk og frokostseminarer med ulike aktuelle ledelsesrelaterte temaer.

Omstilling:

Organisasjonen jobber svært godt med omstillingsarbeid knyttet til både organisasjonsutvikling, nedbemanning og behov for endrede oppgaver grunnet helsemessige begrensninger. HR-stab leder kommunens overordnede omstillingsutvalg hvor det ble behandlet 39 individuelle omstillinger i 2018. I tillegg til dette løses en rekke omstillingssaker lokalt i kommunalområdene.

Hovedtariffoppgjør:

I 2018 var det hovedtariffoppgjør, men det ble ikke fremforhandlet lokal pott i dette hovedoppgjøret slik det tradisjonelt blir. De sentrale partene har signalisert mulig lokalt oppgjør i hovedtariffavtalens kap. 4, som del av mellomoppgjøret 2019. Lokale forhandlinger i kap. 5.1 (akademikergruppene) og kap. 3.4.4 (ledere) ble gjennomført hhv. 16. mars og 19. mars 2018. Partene oppnådde enighet i forhandlingene. I tillegg til dette er det gjennomført særskilte forhandlinger etter hovedtariffavtalens forhandlingsbestemmelser i kap. 3.4.4, kap. 4.2.2, 4.2.3, samt kap. 5.2. HR-stab og Lønnsseksjonen samarbeider tett om oppfølging og implementering av lokale og sentrale lønnsoppgjør.

Håndbøker:

HR-stab har i 2018 gjennomført revidering av en del interne policydokumenter, som; lønnspolitikk, rutiner for vold og trusler, ny etisk standard og revidering av varslingsrutinene. Fagområdets to elektroniske håndbøker (personalhåndbok og HMS-håndbok levert av Kommuneforlaget) er slått sammen til en felles HR-håndbok for å forenkle tilgang til nødvendig HR/HMS-dokumentasjon/veiledning i organisasjonen. HR-stab har veiledet ledere i ulike utfordrende personalsaker og bistått i flere oppsigelse- og avskjedssaker. Det er gjennomført introduksjonsdager for nytilsatte, seniordag for alle som fylte 61 år og jubilentarrangement for medarbeidere med 25 og 45 års tjenestetid.

Lærlinger:

HR-stab har også ansvar for kommunens lærlingebudsjett, og er hovedkontakt ovenfor Opplæringskontoret for offentlig sektor i Telemark (OKOS). Kommunen har til enhver tid ca. 85 lærlingekontrakter, noe som tilsvarer ca. 1,6 lærling per 1000 innbygger. Ferske tall fra KS viser at norske kommuner i gjennomsnitt har 1,43 lærlinger per 1000 innbygger. For kommuner med mer enn 35000 innbyggere er gjennomsnittstallet 1,05 per 1000.

305 stillingsutlysninger:

Staben koordinerer også alle stillingsutlysninger. I 2018 hadde kommunen 305 stillingsutlysninger, faste og vikariater, og det ble mottatt totalt 6057 søknader på disse stillingene.

UTSIKTER OG FOKUS FOR 2019

Det beste grunnlaget for å rekruttere, beholde og videreutvikle ansatte er en godt drevet virksomhet. En kommune med godt omdømme i forhold til brukere, ansatte, arbeidstakerorganisasjoner og politisk ledelse gir attraktivitet i arbeidsmarkedet.

Organisasjonen har et stort fokus på kvalitet i tjenestene, og for HR-stab sin del har det i 2018 vært mye fokus på HR-kvalitet. Det har resultert i prosesser hvor HR-kvalitet er løftet frem som et fokusområde. En av konsekvensene av dette er at vi i 1. kvartal 2019 skal ha klar en ny rekrutteringsveileder som tar for seg prosessen fra behov for ny stilling oppstår til introduksjon/prøvetid. Introduksjonsrutiner skal revideres og det samme skal utviklingsplan og omstillingsrutiner.

HR-strategiens handlingsplan for 2018-2022 definerer nye tiltak innenfor områdene ledelse, kompetanse, kultur og identitet. Fokus er blant annet arbeid knyttet til 10-Faktor som medarbeiderundersøkelse- og utviklingsverktøy, lederutviklingstiltak, rekrutterings- og introduksjonstiltak, HMS-kvalitet, lederstøtteverktøy, kompetanseutvikling og digitalisering.

HR-stab fortsetter arbeidet med lokalt ledelses- og lederutviklingsprogram. Det er blant annet planlagt nye kurs innenfor HMS, samtaleteknikk, oppfølging av sykmeldte, lønnspolitikk, rekrutteringsprosess og tariffsystemet. Videre tilbys det frokostseminarer for ledere hvert halvår hvor det gis kort innføring i ulike aktuelle temaer med mulighet for drøfting/ erfaringsutveksling i mindre grupper. I 2018 vil det gjennomføres en heldags ledersamling for alle ledere med personal-, budsjett- og økonomiansvar. Ledersamlingen vil ha temaet “Innovasjon og endring som en del av mestringsorientert ledelse”.

Lønnsseksjonen skal bidra med frokostseminarer om maksdato og sykepengere rettigheter, samt utfordringer i praksis når medarbeidere har flere stillingsforhold i Skien kommune og internkontroll, lønnskostnader og refusjonsinntekter for nye ledere. I tillegg vil det bli arrangert lunsjseminar om hvordan følge opp refusjonsinntekter etter NAV sin digitalisering av sykmeldingsprosessen. Ellers har HR-avdelingen planlagt lunsjseminar for ledere om ferie etter Ferieloven og Hovedtariffavtalen.

Høsten 2019 skal medarbeiderundersøkelsen 10-Faktor gjennomføres for tredje gang. Undersøkelsen går ut i uke 38. Det vil bli satt opp kurs for ledere knyttet til oppfølging av undersøkelsens resultater.

Innenfor arbeidsrettsfeltet ser man at det kommer stadig nye føringer, regler, domsavsigelser med mer, som krever god juridisk kompetanse i kommunens sentrale HR-funksjon. Det er derfor gjennomført kompetanseutvikling innen arbeidsrett for medarbeidere i HR-stab. Fokus på kompetanseheving vil fortsette i 2019. Dette er viktig kompetanse for avdelingen, både for videreutvikling av arbeidsgiverfunksjonen og i forhold til arbeidsrettslig lederstøtte.

I samarbeid med organisasjonen for øvrig vil HR-stab bidra i det videre arbeidet med «heltidskultur» (reduert bruk av deltid), økt nærvær (reduert sykefravær), økt inntak av lærlinger, digitalisering, omstilling og kompetanseutvikling.

Våren 2019 skal det gjennomføres lokale lønnsforhandlinger etter Hovedtariffavtalens kap. 3 (ledere) og 5 (akademikere/rådgivere). Et omfattende arbeid som involverer ca. 20 arbeidstakerorganisasjoner. Hovedtariffavtalens bestemmelser og kommunens lønnspolitikk legges til grunn for forhandlingene. Kommunalområdene involveres i arbeidet med arbeidsgivers prioriteringer. I forberedelsene til sentralt mellomoppgjør må alle kommuner sørge for at beredskap er på plass lokalt i tilfelle streik. HR har ansvaret for streikeforberedelser i Skien kommune.

I 2019 fortsetter Lønnsseksjonen arbeidet med økt digitalisering, blant annet skal integrasjon mot Altinn implementeres. Lønnsseksjonen og HR-stab har tett dialog med leverandør av HR/lønnsystem (Visma) om utvikling av løsninger tilpasset kommunens behov. Lønnsseksjonen vil i 2019 sette i gang et større arbeid angående rutiner og tilgangsstyringer som er i tråd med den nye forordningen i EU (GDPR).

Både Lønnsseksjonen og HR-stab vil i 2019 fortsette som aktive bidragsyttere i ulike fagnettverk i både Grenland og regionen Buskerud/Telemark/Vestfold (BTV), samt storkommunenettverk innenfor Visma. Lønnsseksjonen skal i 2019 være vert for storkommunenettverket innenfor Visma og lønnsområdet. Nettverkene er en arena for deling av gode tips, hvor vi henter inspirasjon og tips fra andre kommuner og deler egen praksis. Dette er viktige arenaer for kompetanseutvikling og lokalt faglig utviklingsarbeid. Det er etablert lokale nettverk i Grenland innenfor HMS, kompetanseutvikling og HR. I BTV-regionen er det fagnettverk innenfor både HR-området og Visma-systemet som omfatter både lønn, økonomi og HR. De to sistnevnte nettverkene ledes for tiden av representanter fra Skien kommune. I 2019 utvides nettverk for Visma BTV med agderkommunene.

HR-avdelingen har et ønske om å bidra til å utdanne kontorfaglæringer. Våren 2019 er det to praksiselever utplassert i Lønnsseksjonen.

OPPVEKST

INNLEDNING

I februar 2018 ble revidert Strategisk plan for Oppvekst vedtatt av Bystyret. Planen skal gi barn og unge et best mulig utgangspunkt for det livet som venter dem etter skolegangen, og sikre kvalitative gode tilbud i enhetene som inngår i Oppvekst blant annet ved å satse på medarbeidernes kompetanse. Økt samhandling mellom enhetene er også viktig dersom vi skal lykkes. Alle enheter jobber godt og strukturert ut fra de fire strategiene i planen for på den måten å nå de målene vi har satt oss.

Vi ser at resultatene i skole er i jevn framgang. Vi er på nasjonalt snitt på nasjonale prøver – og nærmer oss også dette snittet hva grunnskolepoeng angår. Grunnskolepoengene har hatt jevn og god progresjon fra skoleåret 2012-13 og fram til i dag. Satsing på lesing og matematikk, og kompetanseheving av lærere i de samme fagene, kan være medvirkende årsaker til dette.

2018 var det siste året vi deltok som realfagkommune i regi av Utdanningsdirektoratet, men samme år ble vi godkjent som språkkommune. Vi har utarbeidet planer for dette arbeidet som får fullt fokus i 2019. I dette arbeidet inngår også språksatsing i barnehagene.

For å ha trykk på og få drahjelp med lesing på barnetrinnet, valgte vi høsten 2018 å delta i Norlis lesekonkurranse. Tilsammen 144 klasser i Skien var med i konkurransen. Det ble lest 6 569 216 sider i en periode på tre måneder; i snitt ca. 2000 sider per elev. En formidabel innsats av elevene, fantastisk tilrettelegging av lærerne og god støtte fra foreldre. Samarbeid er vesentlig om vi skal lykkes.

Elevundersøkelsen viser gode resultater når det gjelder vurdering av trygt miljø. Trivsel og trygghet er grunnlaget for all vesentlig læring, og gode rutiner knyttet til arbeidet med elevenes psykososiale miljø er på plass.

Utdanningsdirektoratet har laget en ny modell for kompetanseutvikling i skole og barnehage. Høsten 2018 har skoleeiere, skoleledere og PPT i Siljan, Skien, Porsgrunn, Bamble, Drangedal og Kragerø tydeliggjort god pedagogisk praksis som støtter og utvikler faglige og sosiale elevresultater. Formålet var å bli bedre skoleeiere og profesjonsfolk. I tillegg til å synliggjøre god pedagogisk praksis har deltagerne fått kunnskap og ferdigheter i å triangulere; innhente data fra ulike perspektiver før vurderinger eller beslutninger kan gjøres. Universitetet i Sørøst-Norge gir faglig bistand.

For barnehagene betyr den barnehagebaserte kompetanseutviklingen at de ansatte opparbeider kunnskap om tilrettelegging av læringsmiljøet for de yngste barna i barnehagen. Kunnskapen kommer barna til gode i pedagogisk praksis. Også her foregår kompetanseutviklingen i samarbeid med USN. Det felles overordnede temaet er «Barnehagens læringsmiljø for de yngste barna».

Barnevernet har gjort en formidabel snuoperasjon. De har redusert utgiftene og leverer regnskap nær balanse; ca. 7 mill. kr mindre er brukt i 2018 enn foregående år. Dette innebærer at tjenesten må organiseres på en annen måte. Bedre og billigere barnevern er målet vi jobber mot.

Ekstra økonomiske ressurser i form av prosjektmidler har styrket Forebyggende helse med 6,1 stillinger i perioden 2015 – 2018 og ført til markant økning i antall konsultasjoner i samme periode. Flere gravide, barn og unge er i kontakt med tjenesten – og flere følges opp over tid. Ny helsestasjon for ungdom gir et tryggere og mer tilgjengelig tilbud for alle unge fra 13 til 23 år og deres foresatte.

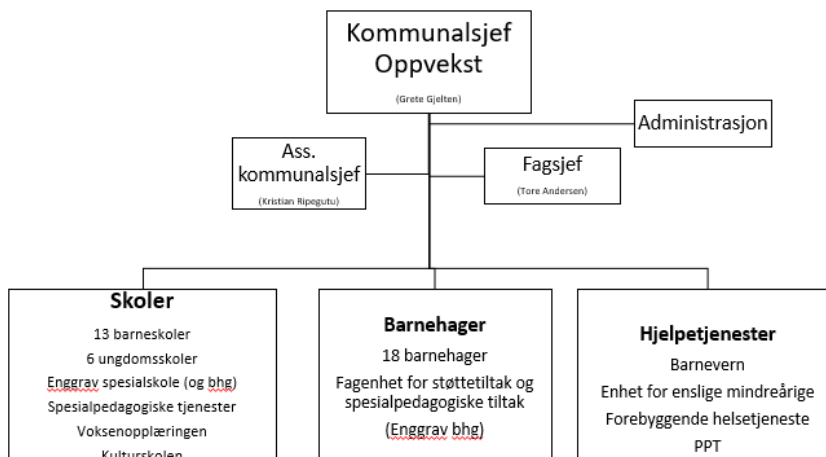
Kulturskolen er et verdifullt tilskudd til oppvekstområdet. Vi har igangsatt gode samarbeidsprosjekter ved flere av skolene – og har for første gang i 2018 lyst ut kombinasjonsstillinger. Det betyr at en og samme person har delt stilling mellom grunnskole og kulturskole.

Foto: Rune Tollefsjord

ORGANISASJON

Kommunalsjef, assisterende kommunalsjef og fagsjef styrer alle enheter direkte. Oppvekst består av en administrativ stab, 23 skoler (inkludert kulturskolen), 19 barnehageenheter (inkludert Fagenheten), Enhet for enslige mindreårige, barnevernet, PPT og forebyggende helsetjeneste. I 2018 hadde Oppvekst til sammen 46 enheter.

Årsverk i Oppvekst:

	2015	2016	2017	2018
Antall årsverk i avdelingen	1219,2	1300,3	1318,9	1320,4
Herav administrative årsverk def. KOSTRA	5	5	5	5
Fagressurser tjeneste def. KOSTRA	1214,2	1295,3	1313,9	1315,4

Antall årsverk var stabilt mellom 2017 og 2018 totalt sett. Det var imidlertid en forskyvning i antall årsverk fra skole til barnehage, primært som følge av innføring av ny bemanningsnorm i barnehage. Det var ingen endringer mht. årsverk i de ordinære skolene, men en nedgang mot slutten av året i voksenopplæringen som følge av nedgang i elever i norskaavdelingen.

Sykefravær (i %):

	2015	2016	2017	2018
Egenmelding	1,0	1,1	0,9	1,0
Bedriftsbetalt (1-16 dager)	0,9	0,9	0,8	0,8
Trygdebetalt (17.d – 1 år)	4,9	4,9	5,9	5,1
Totalt fravær	6,8	6,9	7,7	6,8*

*Totalt fravær er korrekt. Tallet er 0,1 lavere enn summering av tall ovenfor fordi disse er avrundet.

Fraværet i Oppvekst for 2018 er omtrent som i 2015 og 2016. Sykefraværet er stabilt, bortsett fra i barnehage, hvor det har vært en stor nedgang fra 2017 til 2018 (fra 9,8 % til 8,1 %).

Økonomi:

Tall i hele tusen kroner	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Budsjett 2018
Brutto utgifter	1 303 973	1 371 545	1 409 541	1 358 484
Brutto inntekter	-259 082	-272 975	-285 150	-233 075
Netto driftsutgifter	1 044 892	1 098 570	1 124 391	1 125 409
Mer-/mindreforbruk	2 817	9 667	-1 018	

Resultatet for Oppvekst ble et mindreforbruk på ca. 1 mill. kr i 2018, etter at kommunalområdet i desember 2018 ble tilført 13 mill. kr. Denne styrkingen av budsjettet hadde i hovedsak sin bakgrunn i økende utgifter på områder som Oppvekst i begrenset grad selv har kontroll over. Dette gjelder spesialpedagogiske tiltak i friskoler og i barnehager, tilskudd til ikke-kommunale barnehager og betaling for skole- og barnehageplasser i andre kommuner. Det er lagt inn betydelig økning i budsjettet de siste årene til disse formålene. Likevel har veksten vært større enn det en har tatt høyde for i budsjettet. Til sammen har disse områdene kostet ca. 15 mill. kr mer enn budsjettet i 2018.

Barnevernstjenesten og voksenopplæringen har begge hatt merforbruk, men har minimert dette gjennom ulike omstillingsprosesser:

- Barnevernstjenesten har jobbet målrettet for å redusere merforbruket, og har hatt en betydelig positiv økonomisk utvikling fra året før. Merforbruket er redusert fra nærmere 8 mill. kr i 2017 til 1 mill. kr i 2018, og skyldes dette året etterbetaling til avlastere som følge av «avlasterdømmen».

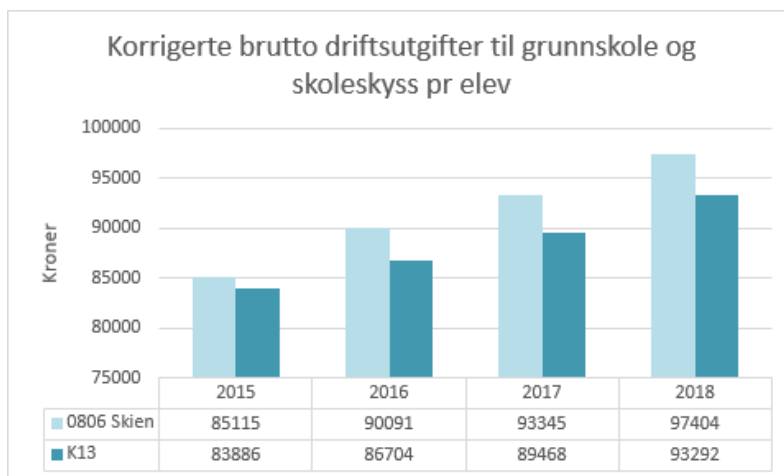
- Tilskudd til undervisning i norsk og samfunnsfag i voksenopplæringen (VO) ble redusert fra 19,5 mill. kr i 2017 til 16,5 mill. kr i 2018. VO var gjennom en omstilling og nedbemanning i 2018 og inn mot 2019 for å tilpasse driften til inntekter og budsjetttramme. Merforbruk ble ca. 1,5 mill. kr.

MÅLOPPNÅELSE

På måloppnåelse skiller vi mellom økonomi, der Skien måles mot kostragruppe 13 for noen sentrale indikatorer, og sentrale faglige målsettinger som er lagt til grunn i strategisk plan for perioden 2013-23.

Måloppnåelse økonomiske parameter:

Driftsutgifter skole

Korrigerte driftsutgifter i grunnskole gir et bilde av hva hver enkelt elev i gjennomsnitt koster per år.

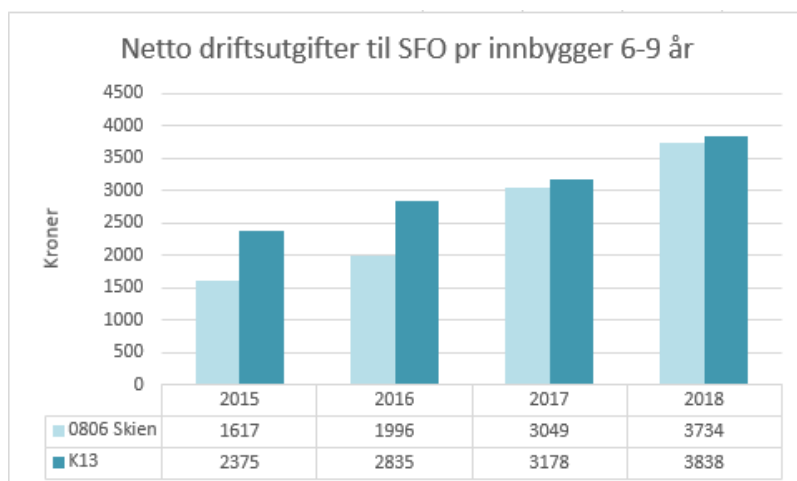
Hovedårsakene til at Skien er dyrere enn sammenlignbare kommuner i kommunegruppe 13 kan blant annet være at Skien opprettholdt ekstra ungdomsskolestillinger i 2018. Skien har også store og betydelig økende utgifter til spesialundervisning av barn som er fosterhjemsplassert i

kommunen og Skiens-barn plassert i andre kommuner. Om en her hadde vist netto driftsutgifter pr innbygger 6-15 år, der det blant annet er korrigert for at en får inntekter fra hjemkommunen for fosterhjemsplasserte elever, ville en sett at Skien har utgifter tilnærmet lik K13.

Spesialundervisning i friskoler er også en stor og økende utgift som inngår i indikatoren, mens de elevene som får denne undervisningen ikke er med i antall elever som utgiften blir delt på. Det bidrar til å «blåse opp» brutto utgifter.

Det er også verdt å merke seg at K13 har lavere brutto utgift enn alle de kommunene Skien ofte sammenligner seg med (Tønsberg, Larvik, Porsgrunn, Arendal, Sarpsborg, Sandefjord), og Skien ligger på middels nivå på brutto utgifter i forhold til disse kommunene.

Driftsutgifter skolefritidsordningen

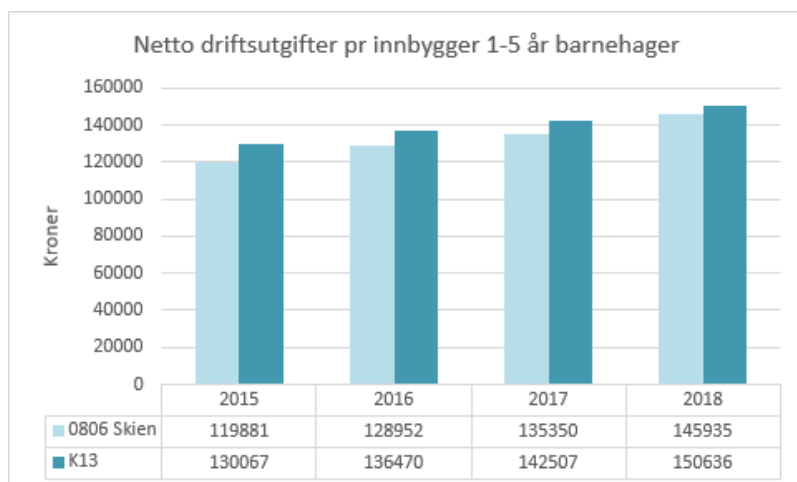

Figuren angir kommunal kostnad pr innbygger 6-9 år til Skolefritidsordningen (SFO).

SFO har de seneste årene langt på vei blitt drevet til selvkost. Det betyr at ordningen er finansiert via brukerbetaling. Kommunens økonomiske ansvar er knyttet til bygg, administrative kostnader, moderasjonsordninger og tilrettelegging for barn med særskilte behov.

Indikatoren viste stor økning fra 2016 til 2017 der årsaken var korrigerende av praksis i hvilke utgifter som føres på fagområdet i Kostra, og ikke en reell endring i utgiftsnivået for SFO. Ut over dette er Skiens SFO-utgifter omtrent som for kommunegruppe 13, det samme er økningen fra 2017. I forhold til sammenligningskommuner, jf. avsnitt om grunnskole ovenfor, ligger Skien på middels utgiftsnivå.

Driftsutgifter barnehage

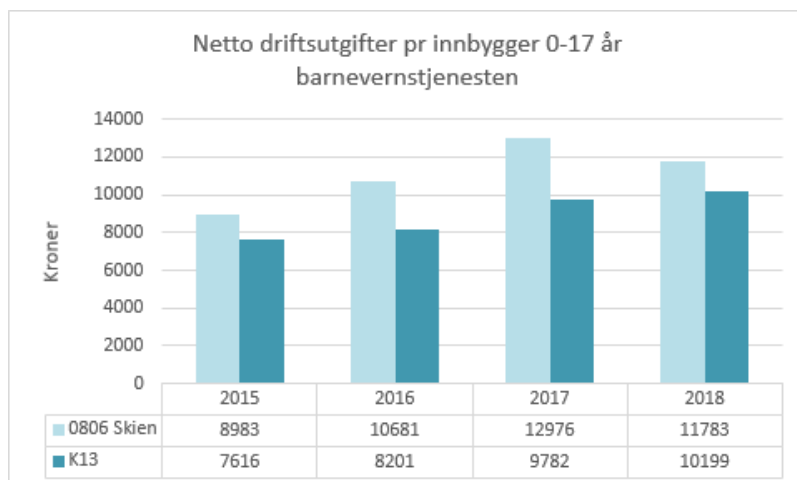
Skien har hele tiden hatt lave netto driftsutgifter til barnehage per innbygger 1-5 år. Sammenliknet med kommunegruppe 13 har denne trenden vært stabil de siste årene, og det kan isolert sett synes som om Skien driver de kommunale barnehagene sine svært rimelig. Dette er delvis riktig.

Dekningsgraden i Skien er nå 89,6 % mot 92,2 % i kommunegruppe 13. I 2017 var

dekningsgraden hhv 89,2 % (Skien) og 92,1 % (K13). Med relativt lavt antall barn i barnehage i Skien er det naturlig at en indikator som deler samlede utgifter på alle innbyggere i målgruppen kommer ut med forholdsvis lave utgifter.

En indikator som sier mer om hvor kostnadseffektive barnehagene er, er driftsutgifter pr oppholdstime, korrigert for ulikt ressursbehov ved ulik alder. I Skien koster hver korrigerte oppholdstime 68 kr (62 kr i 2017). I kommunegruppe 13 er timekostnaden 69 kr (64 kr i 2017). Skien har middels timekostnad i forhold til sammenligningskommuner også. Årsaken til økningen fra 2017 til 2018 er først og fremst innføring av bemanningsnorm samt innskjerping av pedagognormen i barnehage.

Barnevern - netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år

Utgifter til barnevern pr innbygger 0-17 år er redusert med 10 % siste året. Dette er resultatet av en helhetlig og bevisst jobbing for å gi like gode eller bedre tjenester og samtidig holde budsjettammen.

I tillegg har antall barn med barnevernstiltak i løpet av året ifølge Kostra vært lavere i 2018 (561 barn) enn i toppårene 2016 og 2017 (643 og 641 barn). I forhold til de fleste sammenlignings-kommunene

har Skien fortsatt noe høyt utgiftsnivå pr innbygger 0-17 år.

Kostra har en rekke indikatorer for både netto og brutto utgifter per barn som mottar ulike barnevernstjenester. Alle disse indikatorene har ifølge Kostra gått ned eller er uendret fra 2017. Den eneste indikatoren som har økt er brutto utgifter per barn som ikke er plassert av barnevernet. Alle disse indikatorene har økt hvert år de foregående 3-4 årene, det vil si en utgiftsmessig klar forbedring i 2018. Denne positive utviklingen kan delvis ha sammenheng med bedre rutiner for å søke refusjon hos blant annet Bufetat og IMDi. Det har også i noen grad sammenheng med en vridning av utgifter fra dyre plasseringer og omsorgsovertakelser til andre tiltak, og en større bevissthet på forholdet mellom kvalitet og kostnad i tiltakene som velges. I tillegg er det jobbet med raskere avslutning eller nedskalering av tiltak som ikke lenger er hensiktsmessige eller nødvendige for barnet.

Måloppnåelse Strategisk plan i Oppvekst 2013-2023:

Oversikten under viser målsettingene i Strategisk plan med de siste tilgjengelige måltall og administrasjonens vurdering av disse måltallene. Utvalgte delmål om læringsmiljø og læringsresultater er kommentert fortløpende etter tabellen.

	2016	2017	2018	Vurdering 2018		
				god	middels	lav
Hovedmålsetting: 90% av alle ungdommer i Skien har fullført videregående opplæring innen rettighetstid ¹⁵		75,3%	74,4%		X	
Delmål:						
A: Alle barn og unge skal oppleve mestring, trygghet, trivsel og vennskap	4,04	4,05	4,02	X		
	4,20	4,16	4,18	X		
	4,35	4,36	4,30	X		
B¹⁶: Barn av nyankomne flyktninger får et barnehage tilbud senest innen tre måneder etter ankomst						
C²: Alle barn går i barnehage minimum det siste året før skolestart	95,1%	97,4%	95,9%		X	
D²: Det samlede elevfraværet overstiger ikke 5%			2,61%	X		
E: Snitt på nasjonale prøver er på landsnivå eller høyere	5.tr.	51,8	50,5	50,7	X	
	8.tr.	47,6	49,1	49,5		X
	9.tr.	52,9	51,6	52,8		X
F: Eksamensresultater og grunnskolepoeng er på landsnivå eller høyere ¹⁷	-1,5	-0,7	-1,5		X	
G: Eksamenskaraktersnittet i matematikk er på 3,5 eller høyere	3,1	3,3	3,4		X	
H: 75% av alle barn i målgruppa deltar i SFO	54,8%	54,3%	59%			X
I: 11% av elevene ved Skien kulturskole har minoritetsspråklig bakgrunn		8,7 %	9,67%		X	

Måloppnåelse hovedmålsetting:

Ungdomsretten for de med fag-/svenneprøven er seks år, dette tar dessverre ikke tallene hensyn til, men har målingene etter fem år. Disse tallene endrer seg mer positivt etter som tiden går. En måling sent i kalenderåret gir bedre resultatet enn en tidlig måling på det samme elevutvalget. Rundt 6-7 prosent av dem som er registrert som elever som ikke har gjennomført etter rettighetstid, vil likevel gjennomføre i løpet av ti år fra de startet på videregående opplæring. Gjennomføringstallene tar heller ikke opp i seg elevene som fullfører videregående opplæring ved private videregående skoler, men denne andelen er ikke veldig stor.

Tallene i hovedmålsettingen viser en nedgang på 0,9 prosentpoeng fra forrige år. I statistisk forståelse er dette ikke en signifikant endring, men en naturlig forandring. Statistisk Sentralbyrå (SSB) har kun de to siste årene gitt ut tall på hvor stor andel elever som fullfører med planlagt grunnkompetanse. Det

¹⁵Kommunalområdet Oppvekst måler gjennomføring ved bruk av SSBs statistikk med følgende parametere:

- Eleven har folkeregistret bostedsadresse i Skien
- Eleven har fullført videregående opplæring på normert tid eller mer enn normert tid men innen fem år
- Eleven har fullført med planlagt grunnkompetanse (elever på spesielle vilkår).

¹⁶ Delmålet er nytt eller revidert fra 2018. Historiske tall finnes ikke.

¹⁷ Oversikten viser avviket mellom nasjonale og lokale grunnskolepoeng.

er derfor ingen historikk som kan gi oss et fullverdig svar på hvorvidt det er en trend som er stigende eller synkende.

Strategisk plan delmål A

Tabellen viser tall fra den nasjonale Elevundersøkelsen og er analysert i Insight. Skalaen går fra 1-5, der 5 er best. Utvalget er alle elever på 5. – 10.trinn.

	2016	2017	2018	Vurdering 2018		
				god	middels	lav
A: Alle barn og unge skal oppleve mestring, trygghet, trivsel og vennskap	4,04	4,05	4,02	X		
	4,20	4,16	4,18	X		
	4,35	4,36	4,30	X		

Resultatene for Skien 2018 er samlet sett svært gode, og er en del av en trend som har vedvart over flere år nå. Elevene rapporter jevnt over at de opplever en trygg skole med voksne som de kan snakke med dersom noe plager dem og at de har noen å være sammen med i friminuttene.

Skolene i Skien har et stort fokus på et godt skolemiljø. En elev som blir mobbet, er en for mye, og vi må fortsette arbeidet med felles kommunalt fokus på nulltoleranse for mobbing. Det er fortsatt viktig for Skien å fortsette det gode arbeidet og identifisere elever som ikke har gode opplevelser i skolehverdagen. Skolene i Skien er i kontinuerlig arbeid med å opprettholde et godt skolemiljøet og har klasseledelse på agendaen.

Strategisk plan delmål D

Tabellen viser elevfraværet for heldagsfravær for alle trinn i skoleåret 2017/2018. Fravær som kan trekkes fra, jf. Opplæringsloven §3-41, er ikke en del av tallene.

	2016	2017	2018	Vurdering 2018		
				god	middels	lav
D²: Det samlede elevfraværet overstiger ikke 5%			2,61%	X		

Det har de siste årene vært gjort et stort holdningsarbeid i alle enheter i Oppvekst med tanke på å få ned fraværet i skole. 2018 er første året vi har denne ordlyden i delmål D, og også første året vi har valid digital fraværstatistikk. Ut i fra tidligere erfaringer og analyser med fraværstall trekker oppvekstadministrasjonen den konklusjon at dette er et godt resultat, og at det gode arbeidet må fortsette for en ytterligere nedgang i fraværet til elevene.

Strategisk plan delmål E

Tabellen viser er samlet gjennomsnittresultat på Nasjonale prøver

		2016	2017	2018	Vurdering 2018		
					god	middels	lav
E: Snitt på nasjonale prøver er på landsnivå eller høyere	5.tr.	51,8	50,5	50,7	X		
	8.tr.	47,6	49,1	49,5		X	
	9.tr.	52,9	51,6	52,8		X	

På 5. trinn viser samlede gjennomsnittstall at elevene scorer på landsnivå. Det er et godt resultat sett i forhold til målsettingen.

På ungdomstrinnet viser det samlede gjennomsnittscore at elevene i Skien scorer rett under landsgjennomsnitt på både 8 og 9.trinn. Prøven på 8.trinn gjennomføres tidlig på høsten og blir derfor et tall på elevens læring på barnetrinnet. Begge resultatene er resultater som Oppvekst Administrasjon ser på som middels gode sett i forhold til målsettingen.

Strategisk plan delmål F

Tabellen viser avviket mellom nasjonale og lokale grunnskolepoeng

	2016	2017	2018	Vurdering 2018		
				god	middels	lav
F: Eksamensresultater og grunnskolepoeng er på landsnivå eller høyere ¹⁸	-1,5	-0,7	-1,5		X	

Tallet på det gjennomsnittlige grunnskolepoenget for elevene på 10.trinn er fremdeles noe lavere enn landssnittet. 2018-kullet hadde en tilbakegang på grunnskolepoeng sammenlignet med 2017-kullet. Skien kommune har siden 2013 hatt økende grunnskolepoeng, men hadde i 2018 en tilbakegang. Med alle igangsatte tiltak har vi stor tro på at innen 2023 vil nå målsetningen om å være på landsnivå slik målet er i Strategisk plan for Oppvekst 2013-2023.

Strategisk plan delmål G

Tabellen viser snittet på skriftlig eksamen i matematikk for 10.trinn

	2016	2017	2018	Vurdering 2018		
				god	middels	lav
G: Eksamenskaraktersnittet i matematikk er på 3,5 eller høyere	3,1	3,3	3,4	X		

Avgangselevne i Skien kommune fikk våren 2018 karakteren 3,4 som gjennomsnittlig karakter til skriftlig eksamen i matematikk, og 3,5 i standpunkt karakter i matematikk. Variasjonen mellom skolene i kommunen er fra 3,0 til 3,7 på skriftlig eksamen. Dette er et resultat som oppvekstadministrasjon vurderer som tilfredsstillende, midtveis i planperioden.

¹⁸ Oversikten viser avviket mellom nasjonale og lokale grunnskolepoeng.

HOVEDUTFORDRINGER

Hovedoppdraget i Oppvekst er å fremme læring og mestring for alle barn og unge. Hovedmålet er at 90 % av alle ungdommer i Skien har fullført videregående skole innen rettighetstid. For å oppnå dette må alle enheter i Oppvekst jobbe sammen for å hjelpe barn og unge gjennom utdanningsløpet, samt gi nødvendig bistand og støtte i oppvekstårene.

Oppvekst rullerte sin strategiske plan i 2017. Strategiene som er nedfelt i denne planen for å gjennomføre oppdraget er knyttet til områdene:

1. Verdier og ledelse
2. Opplæring og utdanning
3. Samarbeid og tverrfaglighet
4. Folkehelse og livsmestring

Nedenfor er det pekt på enkelte særlige fremtidige utfordringsområder for Oppvekst.

Integrering av flyktninger i Oppvekst:

Oppvekst er involvert i flere deler av integreringsarbeidet i kommunen. I tillegg til integreringsarbeidet i de ordinære barnehagene og skolene og i kulturskolen, er det egne velkomstklasser for nyankomne flyktningbarn, tjenester til og boliger for enslige mindreårige flyktninger, forebyggende helsetjenester og opplæring i norsk, samfunnsfag og grunnskole for voksne. Mange av tjenestene som gis til bosatte flyktninger i Oppvekst er direkte finansiert av tilskudd per person til enhver tid. Det gjør at tjenestene ofte ikke kan være så langsiktige og stabile som en gjerne kunne ønsket seg for å drive et godt integreringsarbeid. Voksenopplæringen, og i noen grad tjenester til enslige mindreårige, har blitt «rammet» av dette når gruppen av tjenestemottakere er i endring.

Voksenopplæringen:

Det har vært en vridning i elevmassen på voksenopplæringen (VO) ved at andelen og antallet grunnskoleelever har økt, mens norsk/samfunnsfagelever er redusert. Som en konsekvens av dette har inntekter fra norsk-/samfunnsfagtilskuddet gått ned fra 19,5 mill. kr i 2017 til 16,5 mill. kr i 2018 og til

10 mill. kr i 2019. Denne nedgangen i inntekter uten tilsvarende nedgang i samlet antall elever vil fortsatt gi driftsmessige utfordringer i VO, selv om det er gjort både organisatoriske og bemanningsmessige grep i 2018 og 2019.

Enslige mindreårige:

Også her er det direkte sammenheng mellom antall enslige mindreårige (EM) og det økonomiske driftsgrunnlaget i form av et særskilt integreringstilskudd for EM. Dette gir behov for relativt raske omstillinger i tjenestene når antallet EM endres. Etter betydelig oppskalering av tilbud til EM i 2015 har tjenestene og antall boliger blitt betydelig redusert igjen som følge av bosetting av EM er på et lavere nivå. For å ha en mer helhetlig tjeneste og større fleksibilitet er EM bolig blitt en del av barnevernstjenesten fra 2019.

Barnefattigdom:

I Norge, som i de fleste andre vestlige land, brukes fattigdomsbegrepet for å betegne en situasjon der noen har så lite økonomiske ressurser at det er vanskelig eller umulig å delta i samfunnet på lik linje med andre. 16,3% av barn i Skien lever i lavinntektsfamilier. Risikoen for sosiale eller materielle problemer er klart større for barn i denne type familier. For eksempel deltar fattige barn sjeldnere i organiserte fritidsaktiviteter, de har mindre kontakt med jevnaldrende og de mangler oftere materielle goder. Det er viktig nå og i framtidig arbeid å jobbe med målgruppa – både foreldre og barn – tverrfaglig. Vi må bestrebe å tilrettelegge tiltak slik at muligheten for deltakelse i fritidsaktiviteter og annet blir relativt lik for alle barn i kommunen vår.

Bemanningsnormer:

Det er innført bemanningsnorm i barnehage og pedagognorm i grunnskolen, begge med virkning fra skole-/barnehageåret 2018/2019. For barnehage har en i noen grad benyttet adgangen til å bruke det første året som et overgangsår.

Pedagognorm i grunnskolen:

I skole har en ikke fullt ut greid å tilpasse seg normene i starten. Dette antas å ha vel så mye å gjøre med at det er en ny måte å forholde seg til ressursfordeling internt ved den enkelte skole som samlede ressurser i budsjetttrimmen. Inn mot et nytt skoleår jobbes det med at alle skolene skal kunne beregne, disponere og dokumentere ressursbruk i tråd med bemanningsnormen. Normen anses å være fullfinansiert fra staten i form av øremerket tilskudd. Fra 2019 ligger det til grunn i budsjettvedtaket at kommunen skal ha pedagogbemanning på normnivå. For ungdomsskolene sin del fører det til nedgang i antall lærerstillinger.

Bemanningsnorm i barnehagen:

Noen barnehager har fått budsjett til å oppfylle bemanningsnormen fra høsten 2018, mens andre får det fra høsten 2019. Årsaken til ulikheten er blant annet at noen barnehager har hatt behov for flere pedagoger for å oppfylle barnehagelovens pedagognorm som også ble innskjerpet fra høsten 2018. Bemanningsnormen er ikke fullfinansiert fra statens side og fører til utgiftsøkning på totalt ca. 20 mill. kr for Oppvekst når denne får full effekt på tilskudd til private barnehager fra 2021.

Spesialpedagogiske tiltak i skole og barnehage:

Grunnskole: Det har vært en betydelig økning i utgifter til spesialundervisning i skolene samlet sett de siste årene. Dette gjelder i noen grad i egne skoler, men særlig har utgiftene til spesialpedagogiske tiltak i friskoler i Skien og til fosterhjemsplasserte barn i andre kommuner økt kraftig. Budsjettene til disse formålene har økt fra kr 2,5 mill. til kr 9,5 mill. de siste fire årene. Likevel ble det merforbruk på nærmere kr 5,5 mill. i 2018. Elevenes rettigheter er de samme uansett om undervisningen gis i kommunens egne skoler, i andre kommuner eller i friskoler. I egne skoler er det til en viss grad tatt høyde for at skolene skal løse dette innenfor egen budsjetttrimme. I friskoler og andre kommuner betaler kommunen for hver time i enkeltvedtaket, og graden av direkte kontroll med utgiftene er dermed redusert.

Barnehage: Også i barnehagene har spesialpedagogiske tiltak og tilrettelegging økt betydelig de siste par årene. Det er særlig omfanget av det enkelte tiltaket som har økt. I 2018 hadde Fagenhet for spesialpedagogisk hjelp og støttetiltak i barnehager et merforbruk på kr 2,3 mill. Organisering av spesialpedagogiske tilbud og tilrettelegging for barn i barnehage behandles i Hovedutvalg for oppvekst (HOOP) i april 2019. utfordringen videre, uansett organisering, blir å få samsvar mellom tilgjengelige budsjettmidler og omfang på tjenestene.

HELSE OG VELFERD

Foto Kristine Mellefoss

INNLEDNING

Utviklingen i kommunehelsetjenesten fortsetter gjennom et utvidet samfunnsoppdrag, hvilket også påvirker Skien kommune. Kommunalområde Helse og Velferd forvalter de fleste oppgavene innenfor helse og omsorgstjenestene i kommunen.

Fokus gjennom 2018 har vært:

- Brukere av Skien kommunes helse- og omsorgstjenester skal motta kvalitetsmessig stabilt gode tjenester i henhold til nasjonale lover og føringer, samt lokale politiske vedtak.
- Et aktivt og konstruktivt samarbeid med helseforetak, fastleger og andre relaterte tjenesteytere skal gi Skiens innbyggere koordinerte og helhetlige helse- og omsorgstjenester.
- Kontinuerlig utvikling av tjenesteinnhold, -omfang og –utførelse skal møte Skiens befolknings nåværende og framtidige behov for kommunale helse- og omsorgstjenester.
- Tjenesteutviklingen skal baseres på kunnskap om og analyser av demografiske forhold, befolkningens helsetilstand og funksjonsnivå samt overordnede føringer for kommunens ansvar.
- Styrket intern samhandling i kommunalområdet og øvrige kommunalområder, herunder effektiv saksbehandling og rasjonelle administrative prosesser, skal sikre smidige brukerforløp som responderer på endrede, sammensatte og komplekse behov.

Det er jobbet med en rekke utviklingsområder og oppdrag gitt av Hovedutvalget for helse og velferd (HOHV) slik de fremkommer i vedtatt handlingsprogram og budsjett.

Følgende er verdt å trekke fram for 2018:

- Prosjektene Kverndalen Bo og Dagsenter og ny interkommunal legevakt som fremtidige betydelige tjenestetilbud.
- Utvikling av faglig og organisatorisk fundament for etablering av en egen enhet for psykisk helse og livsmestring.
- Implementering av velferdsteknologi i tjenestetilbudene.
- Etablering av nye sykehjemsplasser på Gulset.
- Publisering av Boligmelding som omhandler fremtidige behov for heldøgntjenester.
- Utvidelse av kvalitetssystemet TQM til også å gjelde HMS-avvik.
- Tildeling av Gaveprofessorat ved USN og opptak til offentlig ph.d. innen demens.

Årsmeldingen for 2018 viser at kommunalområdet har bidratt til stabilt gode tjenester for våre brukere, gode arbeidsmiljø og trygg økonomistyring. Regnskapet for 2018 viser et merforbruk som knytter seg til ressurskrevende tjenester og tjenestemottakere i behov av stadig mer komplekse lidelser.

Årsmeldingen viser også at kommunalområdet har utfordringer med å rekruttere ansatte med riktig kompetanse, både i faste stillinger og som vikarer. Et neste utfordrende område er fordelingen av ressursbruken til de ulike gruppene av tjenestemottakere, og denne viser at det er behov for å justere ned nivå og omfang av tjenester på flere områder, samt dreie ressursbruken for å kunne ivareta det økte antallet eldre som er i behov av tjenester.

Kommunalsjefen vil benytte denne anledningen til særlig å takke alle ansatte, men også tillitsvalgte, verneombud og samarbeidspartnere som har bidratt til dette gode resultatet.

ORGANISASJON OG ØKONOMI

Helse og velferd er et kommunalområde i Skien kommune med tilsammen ca. 1480 årsverk inkludert prosjektstillinger fordelt på ca. 2200 ansatte. Området er delt inn i fire fagområder som hver ledes av en fagsjef. I tillegg er seksjon for fellestjenester og seksjon for kvalitet og informasjonsstyring direkte under kommunalsjefen. Helse og velferd sin overordnede ledergruppe består av kommunalsjef, fire fagsjefer og to seksjonsledere. I tillegg er det 48 enhetsledere som er med å utgjøre den samlede ledelsen i helse og velferd.

Organisasjonskart:

Kilde: Skien kommunes nettside

Helse og velferd
Erik Nordberg

Stabsfunksjoner

Samarbeidsutvalg

Kvalitetsseksjonen
Ragnhild Kvemnes

Skjenkesaker

Kommuneoverlege

Samarbeidsutvalget for fastleger

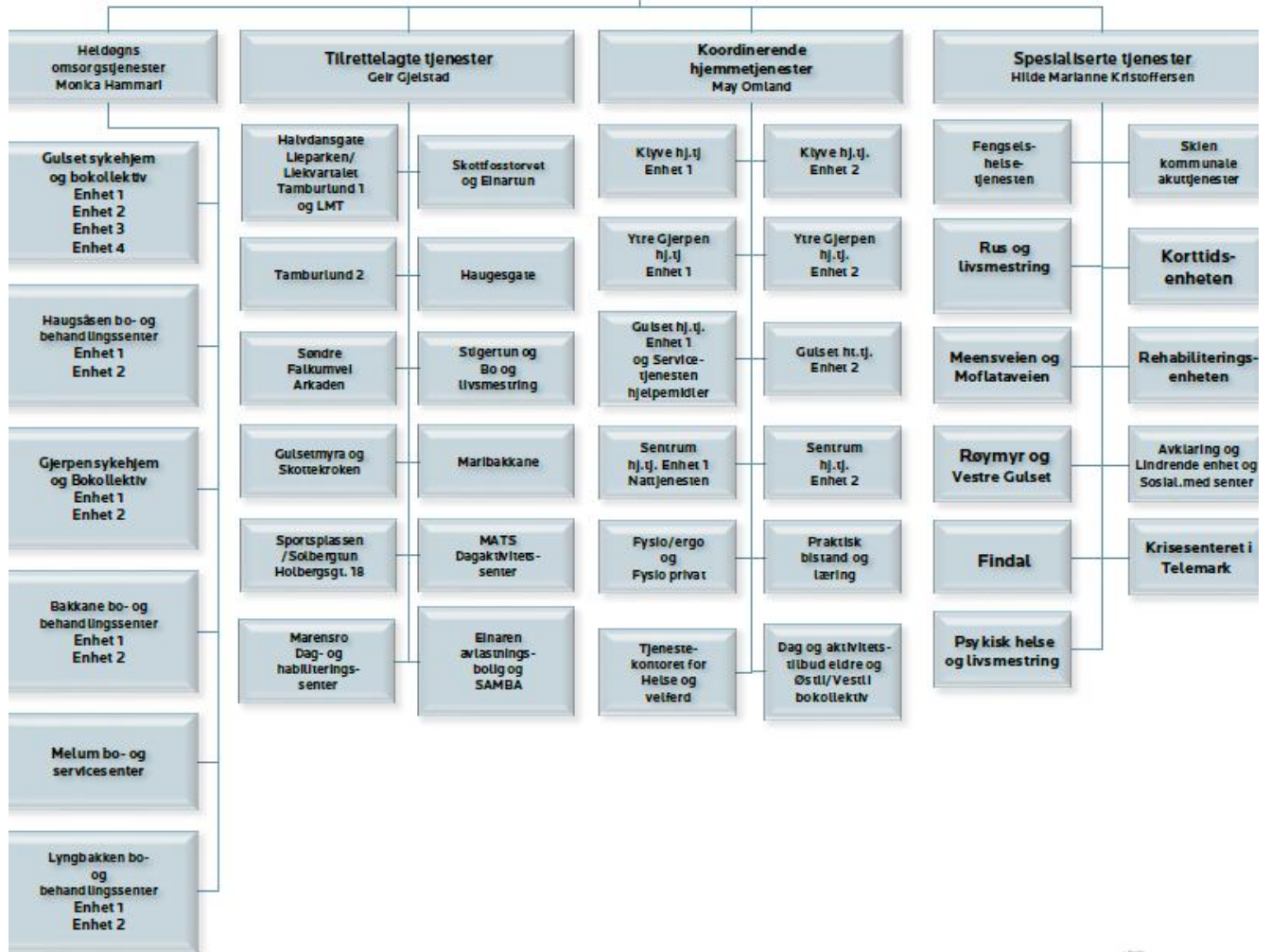
Samarbeidsutvalget for avtalefysioterapeuter

Fellestjenester
Lars Kristiansen

Stab og støtte
Merkantile tjenester

Scheen kommunale persontransport

Scheen matservice
Vaskeri og innkjøp

Årsverk:

	2015	2016	2017	2018
Antall årsverk i avdelingen	1377	1419	1432	1480
Herav administrative årsverk def. KOSTRA	11	10	7	8
Fagressurser tjeneste def. KOSTRA	1366	1409	1425	1472

Kilde: Enhetsledere i HV

De største endringene fra 2017 til 2018 skyldes opprettelse av bo og livsmestring og ny sykehjemsavdeling på Gulset. I tillegg har det vært en stor økning av stillingskrav og stillinger på flyt. Per 31. desember er det ca. 19 årsverk på flyt. Det jobbes kontinuerlig med forbedringer innen HR-området for å optimaliserer bemanningssituasjonene i forhold til tjenestebehov.

Sykefravær (i %):

	2015	2016	2017	2018
Egenmelding	1,2	1,2	1,0	1,1
Bedriftsbetalt (1-16 dager)	1,2	1,3	1,2	1,2
Trygdebetalt (17.d – 1 år)	7,9	6,9	7,8	7,4
Totalt fravær	10,2	9,4	10,0	9,7

Kilde: HR

Sykefraværet samlet for helse og velferd er redusert fra 10% i 2017 til 9,7% i 2018. Det er langvarig fravær som er redusert. Det er igangsatt et sykefraværprosjekt som vil kunne bidra til økt nærvær.

Økonomi:

Tall i hele tusen	Regn. 2016	Regn. 2017	Regn.2018	Budsj. 2018
Brutto utgifter	1 271 309	1 354 170	1 430 270	1 404 174
Brutto inntekter	-208 506	-229 166	-230 927	-207 426
Netto driftsutgifter	1 062 803	1 125 004	1 199 343	1 196 748
Mer / mindreforbruk (-)	-1 957	3 306	2 595	

Resultatet for helse og velferd i 2018 er et merforbruk på 2,5 mill. Dette er inkludert tilførsel av en engangsendring på 10 mil, jfr. bystyresak 177/18 og fondsavsetning/bruk på netto 2 mil. Årsaken til dette er i hovedsak utfordringer i forhold til ressurskrevende tjenester, variabel lønn, overliggere fra sykehuset, manglende inntekter, dyrere mat og medisinsk forbruksmateriell.

Antall overliggere har økt fra 1251 i 2017 til 2050 i 2018 som tilsvarer en økning på 63,7%. Det er innført egenbetaling for fysioterapitjenester med 1,7 mill. som ikke har vært mulig å få inn i år. Inntektene som vi har fått inn er på ca. 400 000.

MÅLOPPNÅELSE

Fellestjenester:

Fellestjenester er et bredt område som er med på å gi tjenestetilbudet til innbyggerne i Skien kommune en helhet. I tillegg skal området ivareta felles administrative systemer og prosesser for hele helse og velferd, og enkelte andre områder i Skien kommune. Målet for fellestjenester, spesielt stab og støtte og merkantile, er å avhjelpe enhetsledere slik at de får mer tid til ledelse og fagutvikling. Standardisering av arbeidsprosesser og forenkling av administrative rutiner er tiltak som er iverksatt og vil bli videreutviklet i 2019.

Stab og støtte, inkludert merkantile tjenester, har i hovedsak gitt økonomi og HR støtte til 49 enhetsleder og fire fagsjefer gjennom hele året. Området administrerer lærlinger, lærlingestrutører, mottak av studenter og praksisplasser. Allservice helse, som er et samarbeidsprosjekt mellom Skien kommune og NAV, jobber med å få ungdom i alderen 18 til 25 år ut i arbeid eller studier.

Scheen kommunale persontransport utfører transportoppdrag av eldre og funksjonshemmede til og fra dagavdelinger og dagsentra med egne busser og samordner øvrig kjøring til og fra dagavdelinger med taxi. Vi har fire busser som går i rute.

Scheen Matservice produksjonskjøkken produserer mat til institusjoner og hjemmeboende i Skien, Porsgrunn og Siljan. I tillegg leveres middag til noen barnehager og et privat nærmiljøtiltak. Det produseres ca. 6000 middager per uke. Enheten administrerer postkjøkken på institusjoner og leverer kolonialvarer til hjemmeboende fra egen butikk. Vaskeriet ivaretar vask av beboertøy, personaltøy, sengetøy, frotté og øvrige tekstiler til institusjoner innen helse- og velferd. Det vaskes ca. 280 tonn tøy hvert år. Institusjoner tar ansvaret for innkjøp og lagerføring av forbruksmateriell til alle institusjoner og administrerer 69 lager.

Krisesenteret i Telemark skal være en del av det helhetlige omsorgstilbudet innen helse og velferd til kvinner, menn og barn utsatt for vold, eller trusler om vold, i nære relasjoner. Senteret er et døgnåpent tilbud for brukerne. Krisesenteret i Telemark er et lavterskeltilbud som er gratis, og det kreves ingen henvisning eller timeavtale. Enkelt personer kan henvende seg direkte til senteret. Krisesenteret er overført fra fellestjenester til spesialiserte tjenester fra 1. januar 2019. I 2018 var det 3248 liggedøgn ved senteret. Dette er en oppgang med 285 døgn fra 2017. Dette vil imidlertid variere fra år til år

Kompetanse:

Helse og velferd er i endring. Samhandlingsreformen har gitt kommunene flere og mer komplekse utfordringer, og krav til riktig kompetanse er i fokus. Antall brukere med sammensatte behov er økende, og det ytes stadig flere og mer komplekse og sammensatte tjenester. Befolkningen lever lengre og det er flere mennesker med kroniske og sammensatte sykdommer. Samtidig skal flere få bo hjemme lenger. Nye helse reformer, økte rettigheter og ny teknologi, fører også til at behovet for kompetanse er økende på alle sektorens områder.

Helse og velferd har i sin gamle kompetanseplan et mål om 45% høyskoleutdannede, 45% fagarbeidere og 10% ufaglærte. I dag er det 17% ufaglærte, noe som er bekymringsfullt i denne krevende situasjonen. Det har vært en satsing på grunnutdanninger innen helsefag og høyskole, samt ulike videre- og etterutdanninger og spesialiseringer for å møte stadig mer kompleks helse- og omsorgstjenester. Tiltakene er støttet av kompetansemidler fra Fylkesmannen, og bidro til flere årsverk med relevant fagutdanning i kommunen. I tillegg har helse og velferd en kompetansemillion som benyttes til utdanninger utover kriteriene for tildeling av midler fra Fylkesmannen. I 2018 var det 70 ansatte som fikk utdanningsstøtte til formell kompetanseheving fra disse midlene. I tillegg ble det gitt støtte til å delta på ulike kurs og fagdager. Det er 95 ansatte som har tatt/holder på med ABC-opplæring. Det er gjennomført ernæringskurs på Røymyr ved hjelp av egen ernæringsrådgiver, fagutviklingsdager på Helsehuset og i Praktisk bistand, opplæring av saksbehandlere BPA og fagseminar for tjenestekontorer med 27 deltagere.

Innenfor rus og psykisk helse har det vært deltakelse i KS læringsnettverk for store og mellomstore kommuner vedrørende bedre tjenester til mennesker med alvorlige psykiske lidelser og ruslidelser. Ellers har rusenheten deltatt i et overdosenettverk og diverse konferanser.

Skien kommune har siden 2011 hatt 53 minoritetsspråklige lærlinger. Mange av disse har hatt store utfordringer med norsk – både skriftlig og muntlig. Med bakgrunn i dette startet vi høsten 2018 et

prosjekt; «Helsenorsk i arbeid» (HIA) hvor vi fikk økonomisk tilskudd fra Fylkesmannen. 10 lærlinger deltar, og disse får norskopplæring og helsefaglig undervisning to dager pr. uke. Målet med HIA er at deltakerne skal bestå fagprøven og ha gode norskerferdigheter, både skriftlig og muntlig.

Det er et politisk vedtak på å lage en ny kompetanseplan som skal behandles før sommeren. Planen vil denne gang ivareta to dimensjoner; Kvalitet i tjenestene og personellivaretagelse.

Kvalitetsseksjonen:

I 2018 har det vært jobbet med pilotering, utrulling og opplæring av ny oppgradert versjon av vårt elektroniske kvalitetssystem TQM, overføring av tilgangsstyring av våre fagsystemer til ITG, opplæring i COSdoc basis, med mer. Vi har bidratt i arbeidet med opprettelsen av ny enhet for psykisk helse og mestring, boligmeldingen og diverse høringer og utredninger.

Kvalitetsseksjonen skal bidra til at eksterne og interne krav og mål blir definert, kommunisert og forstått, samt omformet til planer og tiltak gjennom høringer og operasjonalisering av krav i st.meld., NOU'er, lover og forskrifter.

Kvalitetsseksjonen skal støtte virksomheten i arbeidet med å levere gode og trygge tjenester til tjenestemottakerne gjennom rådgivning, veiledning, tilrettelegging, analyse, utredning, utvikling, prosjektledelse og opplæring

Kvalitetsseksjonen skal sikre kontinuerlig forbedring i tjenesten og videreutvikle, samt forsterke, Helse og velferd som en lærende organisasjon. Det vil si å være en organisasjon som har kultur, systemer og lederstil som motiverer sine medarbeidere til å lære av sine handlinger, dele lærdommen og bruke den til å løse fremtidige utfordringer gjennom samordning og oppfølging av revisjoner og tilsyn, utvikling, implementering og oppfølging av fagsystemer og evaluering

Heldøgns omsorg:

Institusjonsområdet har de seinere årene endret karakter i forhold til at vi ser en økning i brukere med omfattende og sammensatte behov. Det er et stort trykk på våre tjenester fra våre omgivelser, og kapasiteten er noe lav i forhold til behovet. Prosjektering og planlegging av nytt sykehjem er godt i gang, og skal stå ferdig 2022. Høsten 2018 åpnet åtte nye plasser for demente på Gulset sykehjem, og Helse og velferd samarbeider med Siljan kommune om leie av plasser ved behov.

Det jobbes kontinuerlig med utvikling av tjenestene, og fokus på riktig rekruttering av fagpersonell har høyt fokus. Denne satsningen ser vi nå gir resultater. Dette viser at vi er på god vei med en endring av kompetanseprofilen innen fagområdet. Dette sikrer gode brukerne et godt faglig tilbud, og gir tjenestene den statusen de fortjener.

Alle institusjonene har fagsykepleiere som ivaretar oppfølging av systemer og rutiner, internundervisning og bidrar til å sikre et likt tilbud ved våre institusjoner. Denne ordningen bidrar også til en helhetlig oppfølging av tilsyn og kvalitetssikring på tvers av enhetene.

I 2018 har fokuset vært på ernæring, og sykehjemmene har nå endret middagen til kl. 16.00 i de fleste avdelingene. Fagområdet har også sertifisert egne instruktører i Vips, en metodikk som er utviklet spesielt for tilnærming av demente. Denne metodikken innføres på alle sykehjemmene i løpet av 2019/2020.

Heldøgns omsorgstjenester har utfordringer i forhold til sykefravær og inndekning av dette med riktig kompetanse. Grunnbemanningen er lav, og det er derfor utfordrende å gå med redusert bemanning. Dette gir igjen krav på høyere stillinger, og det igjen gjør at arbeidet med kompetanseprofilen tar lengre tid enn forventet. Det jobbes med flere tiltak i forhold til dette, blant annet sykefraværprosjektet, stram innleie, rullering av kompetanse og kompetansehevede tiltak for allerede tilsatte.

Koordinerende hjemmetjenester:

Skien kommune har en medarbeider i demensteamet som startet opp på en doktorgrad (ph.d.) i 2018. Formålet med er å utvikle ny og relevant kunnskap om demensomsorgen. Demens er en av de sentrale utfordringer i helse og omsorgstjenestene, der kunnskap om det faglige mulighetsbilde er vesentlig for å innrette tjenesten riktig. Offentlig ph.d. er finansiert i samarbeid med Forskningsrådet, Porsgrunn kommune og Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjeneste og har en varighet på fire år.

Hjelpemidler:

Hjelpemiddelformidling er et vesentlig premiss for at brukeren kan bo godt hjemme, ha gode overganger fra sykehus og helsehus og for å redusere antall overliggere. Erfaringene fra 2018 er at sortimentet er økende, sammen med krav om fagkompetanse på spesialiserte hjelpemidler og tiltakende tempo og forventingsutfordringer fra interne og eksterne samarbeidspartnere. Endringer i sortiment og innretting fra NAV hjelpemidler er økende, og det er også forventningene knyttet til at kommunen skal overta oppgaver og systemer.

Hjemmetjenesten og ambulerende team:

Det er startet opp arbeid med å se på innretting av hjemmetjenesten og konsentrere oppgavene på helsetjenester i større grad. Her vil det være formålstjenlig å se både på samarbeid med frivillige og andre tjenester for å løse dette.

Kompetanseutvikling og godt samarbeid med fastlegene er nødvendig for å gi gode helsetjenester. Hjemmesykepleien arrangerer i samarbeid med fastlegene ved praksiskonsulentene et årlig kurs med relevant tema for sykepleierne i hjemmetjenesten. Kursene utvikles i felleskap med sykepleiere og fastleger, og 90 sykepleiere deltok høst 2018.

Utviklingen av mobile løsninger i samarbeid med ITG og leverandører som virker godt er kritisk for god leveranse og effektivisering av tjenesten i stort. Nødvendig verktøy handler også om tilrettelagte medisinerom som oppfyller kravene. Der utvikles og prøves ut nye løsninger på medisinerom på Ytre Gjerpen hjemmetjeneste.

Brukersaker der tjenesten utfordres både teknisk, medisinskfaglig og sikkerhetsmessig er svakt økende. Disse sakene tar stor kapasitet og fokus både fra fagfolkene og lederne. Samarbeidet med spesialistene i ambulerende team er viktig for realisering av riktig innretting og nivå på tjenesten, både knyttet til utfordrende brukersaker og brukere der hverdagsmestring og reduksjon i hjelp er riktig.

Velferdsteknologi:

Skien kommune er motorkommune i den nasjonale velferdsteknologiprogrammet, og følger planer og utvikling satt i dette arbeidet fra Direktoratet for e-helse og Helsedirektoratet.

Skien kommune er prosjekteier for et fellesprosjekt for Vestfold og Telemark i regi av det nasjonale velferdsteknologiprogrammet. I 2018 ble fellesanskaffelse av trygghetsteknologi for hjemmeboende ferdigstilt. Skien har jobbet fram denne på vegne av 22 samarbeidskommuner i Vestfold og Telemark, sammen med Leverandørutviklingsprogrammet og innkjøpsmiljøene i begge fylker. Dette vil gi hjemmeboende nye muligheter for trygghet, bevegelsesfrihet og mestring. Implementeringsarbeidet er startet opp med utskifting av 1200 analoge trygghetsalarmer til digitale trygghetsalarmer som første fase.

Kontrakt: Kommunalsjef Erik Nordberg og Steve Smith, Vice President i Care Segment Doro under kontraktinngåelsen om å levere nye, trygghetsteknologiske løsninger. Foto: Lise Valbø Rønningen

Det er også ferdigstilt anskaffelse av teknologi til sykehjemmene gjennom en felles rammeavtale, og arbeidet med implementering er startet opp på Gulset bo og behandlingsenter. Den nasjonale anskaffelse av medisineringsstøtte i regi av Larvik er også ferdigstilt og arbeidet med implementering er startet opp for hjemmeboende.

110 Telemark er omdannet til Alarmsentralen Telemark, og transformasjonen til et faglig innrettet og innovativt responscenter for helse og omsorgsteknologi er startet. Her utvikles Skien kommunes behov for integrasjon og samhandlingsløsninger som kan realisere tjenesteutvikling og mulighetsbilde for hjemmeboende. Sikker kommunikasjonsløsning mellom Alarmsentralen Telemark og hjemmetjenesten er utviklet for helhetlig informasjon og responsflyt. Denne er implementert for hele hjemmetjenesten i 2018.

Klyve hjemmetjeneste utvikler og piloterer et konsept for digitale pasientsikkerhetstavler i hjemmetjenesten. Dette arbeidet utvikles sammen med Sintef og Senter for omsorgsforskning, Larvik, Sandefjord, Horten og Nedre Eiker, og er del finansiert av Forskningsrådet der Skien er prosjekteier.

I 2018 ble et gaveprofessorat i helse- og velferdsteknologi besluttet opprettet som en del av «Birkelandsprofessoratene». Dette finansieres av Skien og Porsgrunn kommune i samarbeid Telemark fylkeskommune og Imatis, og er gitt til USN. Ansettelse er foretatt og oppstart er 1. mai 2019.

Skien kommune utvikler nye muligheter ved konseptet «det fulldigitale sykehjem» knyttet til Kverndalen bo og dagsenter. Her inngår smarte samhandlingsløsninger for informasjonsflyt,

medisinautomat som gir sikker og effektiv medisinadministrering for brukere og medarbeidere, studiebesøk for læring.

Skien kommune er med i en rekke utviklingsprosjekter sammen med Sintef, UIA, HSN, leverandørutviklingsprogrammet, Kompetansenettverk Telemark og andre kommuner. Dette handler om å utvikle modeller i arbeidet, utvikling av modell for tjenestestetting av velferdsteknologi og gevinstrealisering, identifisere tjenesteinnovasjon, utprøving av teknologi og samlinger på læringsarenaer på tvers.

Tilrettelagte tjenester:

Innen avlastningstilbudet til barn og unge fremkom det et behov for å justere på innretningen knyttet til utbyggingen ved Einaren avlastningsbolig. Det ble fremmet en politisk sak om dette som ble vedtatt, og det planlegges nå et bygg som er enda bedre tilpasset et avlastningstilbuds behov. Det er nå planlagt et besøksrom for barna og deres pårørende og et skyllerom som ivaretar et økt behov for blant annet smittehåndtering. Bygget vil bli ferdigstilt i løpet av 2019.

Det har gjennom 2018 vært et fortsatt fokus på rett nivå og innretning på tjenestene. Satsingen på de unge voksne fra 18 år med nedsatt funksjonsevne er videreført gjennom et avlastningstilbud der målet er økt selvstendighet og opplæring i å klare seg mest mulig selvstendig.

Innen dagtilbudene har man opplevd et økende behov, og det er en økning i personer over 18 år som bor hjemme hos sine foreldre og som er i behov av et dagtilbud. Det har vært fokus på å prioritere denne gruppen.

Videre opplevde tjenesteområdet også i 2018 flere nye brukere med behov for ressurskrevende helse- og omsorgstjenester som stiller store krav til organisering, kompetanse og ressurser. Dette resulterte i opprettelsen av avdelingen bo og livsmestring. Målet med den nye avdelingen er å finne fram til nye omsorgsformer som er bærekraftige når det kommer til bruk av ressurser samtidig som det gir brukerne muligheter til å påvirke hvordan de vil leve sine liv.

Spesialiserte tjenester:

Spesialiserte tjenester har i 2018 hatt fokus på ledelse og styring, kompetanseutvikling og samhandling internt og eksternt med STHF. Fagområdet har hatt fokus på tjenesteområdene rus- og psykisk helsearbeid, videreutvikling av drift ved Skien Helsehus og utvikling av de kommunale akutte tjenestene.

Innen rus- og psykisk helsearbeid har arbeidet vært knyttet til å videreutvikle, tydeliggjøre og differensiere tjenesten. Det har blitt jobbet med å samle det psykiske helsetilbudet og tilbudet innen rus og avhengighet i to ulike enheter i fagområdet. Det er også blitt jobbet videre med den nasjonale opptrappingsplanen på området og utfordringene med de samtidige nedtrekket i tilskuddene til prosjektene.

Skien kommune har de siste to årene vært i et samarbeid med kommune, politi og spesialisthelsetjeneste om pasienter som faller mellom alle stoler (Mas-prosjektet). Dette har vist seg å være en arbeidsmetode som er positiv for å kunne hjelpe brukeren og som styrker samarbeidet mellom de ulike aktørene. Det ble etablert et rusfaglig forum som hadde sitt første møte i fjor. Det er en møteplass for aktører innen rusfeltet for deling av kunnskap og for å se på mulig for samskaping innen feltet. Videre ble avtalen med Skien Diakonale Senter evaluert og ny avtale ble inngått. Den styrker tilbudet til flere mennesker med ruslidelser som strever med å bo.

Skien Helsehus har fokus på behandling, utredning, avklaring, pleie og rehabilitering. Fokuset ved helsehuset er å unngå unødvendige innleggelse i sykehus, og at man i større grad kan ta hånd om pasientene i primærhelsetjenesten i kommunen. Det har vært fokus på intern samhandling, håndtering av utskrivningsklare pasienter fra STHF og å minimere antall overliggedøgn.

Ved Sosialmedisinsk senter ble det færre oppgaver enn planlagt knyttet flyktningehelse da antall flyktninger ble mindre enn forutsatt. Eheten har hatt fokus på styrket integreringsarbeid. De ansatte skal fortsatt jobbe med flyktningehelse, men skal også jobbe med psykisk helse generelt. De blir derfor flyttet over i ny enhet for psykisk helse fra 2019. Arbeidet med å videreutvikle de kommunale akutte tjenestene har fortsatt, og det har blitt jobbet med fokus på etablering av ny interkommunal legevakt. Planarbeidet med bygging av ny interkommunal legevakt er godt i gang.

Fagområdet leverer stabilt gode tjenester og videreutvikler disse innenfor vedtatte rammer, men har fortsatt en utfordring med tilgang på vikarer med rett kompetanse for å dekke et noe høyt fravær. Dette gjelder også ved sommerferieavvikling. Dette er det jobbet kontinuerlig med i 2018.

KOSTRAANALYSE

De foreløpige tallene fra SSB er imidlertid svært mangelfulle da ingen brukerdata er kommet med i tallgrunnlaget. Dette skyldes en feil hos SSB og gjelder alle landes kommuner.

Vi kommer derfor tilbake med mer detaljerte analyser i den endelige versjonen av årsmeldingen

FRAMTIDSUTSIKTER

I likhet med foregående år, så er større kapasitet, økt kompleksitet og høyere krav til kompetanse fortsatt sentrale trekk ved de kommunale helse- og omsorgstjenester de nærmeste årene. Dette som følge av endringer i samfunnsoppdraget henimot større ansvar for behandling og oppfølging av pasienter, men også at stadig flere pasienter i spesialisthelsetjenesten skal gis tjenester i sine hjem, på dagtid eller i poliklinikk.

Denne utviklingen setter store krav til helhetlig og enhetlig tilnærming og dermed godt samarbeid mellom kommune og spesialisthelsetjeneste, særlig for pasienter som har sammensatte helsetilstander og langvarige pasientforløp. I løpet av 2018 har kommunalrådet erfart at dette i noen saker er utfordrende med bakgrunn i at tjenestemottakerne, pårørende og/eller lokalmiljø har andre forventninger til tjenestetilbudene.

I planperioden frem mot 2025 så vil kommunalrådet fortsatt ha fokus på kvalitetsarbeid, samt kunnskapsbasert faglig utvikling av tjenestene, aktivitetstilbudene og botilbudet. Brukermedvirkning og pårørendeinvolvering vil fortsatt være sentralt i dette utviklingsarbeidet, sammen med et gjennomgående fokus på habilitering og rehabilitering i alt faglig arbeid.

Videreutviklingen av arenaer for samarbeid og samskaping med frivillig sektor vil fortsette, hvor det forebyggende folkehelseperspektivet og integrering vil utgjøre viktige dimensjoner.

Innen digitalisering og velferdsteknologi har 2018 vært preget av overgang fra prosjekt til implementering og tjenestsetting, og det vil påvirke tjenestemottakernes og pårørendes mulighet til å leve et autonomt liv i tråd med egne ønsker, samtidig som det gir muligheter for utforming av tjenestene og effektiv ressursutnyttelse.

Innenfor personalområdet har det i 2018 vært flere indikasjoner som understøtter vurderingene om en fremtidig utfordring knyttet til rekruttering og bemanning av riktig kompetanse. Effektiv ressursutnyttelse, arbeids- og oppgavedeling, rennommé, omdømme og betingelser vil i tiden fremover bli særlig viktig for at kommunen skal kunne gi forsvarlige og lovpålagte tjenester. Det er påpekt behov for økt styring og ledelse i sektoren fra nasjonale myndigheter, men det vurderes også at lederstøtte og tilstrekkelig administrative ressurser er avgjørende for effektivitet i tjenestene.

Vedtatt kommunedelplan for helse og omsorg peker på en rekke utfordringer for sektoren i årene framover. I likhet med årsmeldingen for 2017, så kan utfordringene kort oppsummeres som utvidelse av samfunnsoppdraget som følge av samhandlingsreformen, behov for kapasitetsøkning og -endring som følge av den demografiske utviklingen og folkehelsen i kommunen, og dermed et behov for økt tverrfaglig kompetanse som følge av økt kompleksitet i tjenestene som skal leveres.

Foto: Shutterstock

NAV Skien

INNLEDNING

Hovedprioriteringene for Arbeid- og tjenestelinjen for 2019 er å forsterke kontakten med arbeidsgivere for å få flere i arbeid. NAV Skien har hatt fokus på personer med nedsatt arbeidsevne og unge som ikke har fullført videregående opplæring, blant annet ved å etablere Talenhuset for ungdom. NAV Skien forsøker å være tett på næringslivet for å kunne inkludere utsatte grupper i arbeid.

Industrien:

I 2018 har vi sett en optimisme i industrien, og NAV Skien og EURES har samarbeidet med flere ulike bedrifter om rekruttering. Aqility bestemte seg for å reetablere seg på Røra. MSG er optimistiske til at de skal klare å få kontrakter i havn slik at de kan fortsette å etablere seg på Geiteryggen. Vi ser at etablerte bedrifter i Skien som EFD og Millba har økt omsetning, og ABB opplever stabilitet. Videre ser vi at det er en grønn dreining innen industrien i Telemark, i tillegg har vi et godt etablert IKT-miljø med mange spennende bedrifter.

Restaurantbransjen:

I 2018 har det kommet flere nye etableringer innen restaurantbransjen. Blant annet restauranter som O'learys og Burglar, og kaféer som Kremen på Arkaden og Catilina på Lietorvet. NAV Skien har samarbeidet med disse bedriftene i rekrutteringsarbeidet. NAV Skien gjennomførte minijobbmesser og auditions sammen med ulike arbeidsgivere i bransjen. Vi ser at dette samarbeidet bidrar til inkludering, og vi skal gjennomføre ny audition når Burglar åpner ny restaurant i Porsgrunn i 2019. Vi ser at etableringen av denne typen næring vil fortsette inn i 2019. Vi kan se at det også åpnes restauranter/kaféer knyttet mot trend- og nisjemarkedet innen sunnhet, som Humlegården som etablerte seg med vegansk mat, Pure juicebar og kafé som har etablert seg på Klosterøya, og The Juicery som kommer i 2019.

Inkludering:

Det er gledelig å se at tomme lokaler i Skien sentrum fylles av nye næringer. NAV Skien har etablert et godt samarbeid for å bistå med arbeidskraft, og vi har et godt samarbeid med Skien by. Vi ser en velvilje i næringen til å inkludere mennesker med «hull i CV-en». Relasjonene med arbeidsgiverne er viktigst i jobben med inkludering, og vi har stor nytte av vårt etablerte nettverk, samt de gode arbeidsgiverrelasjonene som NAV Eures har opparbeidet seg. Disse arbeidsgiverne benytter vi i stor grad til inkluderingsarbeid.

Helsesektoren:

Sykehuset Telemark vært gjennom, og er fremdeles i, en reorganisering som kan innebære budsjett-kutt. Det pågår en endring i bemanningen ved flere av lokalsykehusene og i enkelte avdelinger. Innen helsesektoren er det fortsatt utfordringer å skaffe rett kompetanse til stillingene, for eksempel legespesialister, psykologer og spesialsykepleiere.

Jobbmesse:

NAV Skien opplever at det er vanskelig å finne kvalifisert arbeidskraft innen bygg og anlegg, industri, transport og bilbransjen. NAV Telemark gjennomførte en jobbmesse for å forsøke å finne yrkessjåfører i desember 2018. Dette var et samarbeid mellom Lastebileiernes fellesforbund og NAV Telemark/Vestfold/Buskerud. NAV Skien var ansvarlig for denne jobbmessen i Telemark.

Det ble også etablert samarbeid mellom NAV og Norsk industri og bygg og anleggsbransjen gjennom en intensjonsavtale. Disse skal videreføres og utvikles i 2019. Vi ser at det er behov for kvalifiserende tiltak og tett samarbeid med bransjene. Her er det både muligheter for rekruttering og inkludering.

Ledighetstallene:

For landet var ledigheten på 2,3% ved utgangen av 2018, en minimal nedgang fra 2017 da ledigheten var på 2,4%. Telemark har hatt en økning i arbeidsledigheten ved utgangen av 2018: Fra 2,4% i januar til 2,6% i desember.

Arbeidsledigheten i Skien har vært synkende siden 2015. Fra en ledighet på 4,1 % i desember 2015 til 2,7 % i desember 2017. I 2018 har det imidlertid vært en stabil økning til 3,1 %. Ledighetstallene gjenspeiler helt ledige ordinære arbeidssøkere. Personer med nedsatt arbeidsevne, brukere som er i tiltak og personer som er delvis ledige kommer i tillegg.

ORGANISASJON OG ØKONOMI

Organisasjon:

NAV Skien er delt inn i to enheter; Arbeid og aktivitet og Velferd og service. I hver enhet er det avdelingsledere med resultat- og personalansvar. I de forskjellige avdelingene arbeider det statlige og kommunalt ansatte. Strukturen skiller i liten grad på statlige og kommunale oppgaver. I 2018 har fordelingen av ansatte vært på henholdsvis 44,5 % statlige ansatte og 55,5 % kommunalt ansatte. NAV Skien er inne i en omorganiseringssprosess som blir iverksatt våren/ sommeren 2019.

Årsverk	2018	2017	2016	2015
Kommunale årsverk	66	67	67	58

Sykefravær i %	2018	2017	2016	2015
Totalt fravær NAV Skien kommune	8,0	6,9	5,8	7,9
Totalt fravær NAV Skien stat	5,8	6,7	6,8	8,8
Gjennomsnittlig sykefravær NAV Skien	6,9	6,8	6,3	8,3

Det kommunale sykefraværet er litt høyere i 2018 enn i 2017. Det totale sykefraværet i NAV Skien er stabilt fra 2017 til 2018. Det er fokus på nærværarbeid, og det er veletablerte rutiner for oppfølging av sykemeldte.

Økonomi:

Økonomiske resultater for kommunal del av NAV Skien og KOSTRA nøkkeltall.

Tall i hele tusen	Budsjett 2018	Regnskap 2018	Regnskap 2017	Regnskap 2016
Netto driftsutgifter	192 053	193 927	179 183	166 629
Merforbruk	0	1 874	6 152	4 772

Etter et politisk vedtak, b-sak 177/18 overordnet budsjettsak, ble det overført 17 millioner kroner i 2018. Det betyr at reelt samlet merforbruk var på nærmere 19 millioner kroner i 2018. Merforbruket skyldes høyere kostnader på sosialhjelps- og flyktningeområdet, mens lavere driftskostnader og høyere refusjoner bidrar til å redusere det samlede merforbruket med 2 millioner kroner.

Tall i hele tusen	2018	2017	2016	2015
Økonomisk sosialhjelp totalt (regnskapstall – funksjon 2810)	108 969	97 193	90 906	86 153
Kvalifiseringsprogrammet Stønad til deltakerne	11 850	9 663	8 200	10 039
Introduksjonsprogrammet Stønad til deltakerne	28 945	27 124	23 685	23 053
Totalt utbetalt i kommunale ytelser	149 764	133 980	122 791	119 245

I løpet av de årene er utbetaling av totale kommunale ytelser økt med 30,5 millioner kroner til dagens nivå. Prisstigning i perioden utgjør noe av økningen, men det meste skyldes økte utgifter.

KOSTRA nøkkeltall ureviderte per 15. mars 2019	Andel av totale utgifter (%)				Beløp per innbygger (KR)			
	2018	2017	2016	2015	2018	2017	2016	2015
281 Ytelse til livsopphold								
Netto driftsutgifter Skien Kommune	3,6	3,3	3,3	3,3	2 001	1 779	1 672	1 597
Netto driftsutgifter KOSTRA gruppe 13	2,3	2,3	2,3	2,3	1 306	1 239	1 174	1 110

MÅLOPPNÅELSE

NAV Skien har hatt en negativ resultatutvikling på flere områder i 2018, men vi har en positiv utvikling når det gjelder overgang til arbeid for personer med nedsatt arbeidsevne. NAV Skien har et stort potensiale i utviklingen av vårt markedsarbeid. Arbeidet med å inkludere de som står utenfor arbeidslivet må forsterkes og spesialiseres. Som vist i resultatoversikten er det utfordringer i hvordan Skiens-samfunnet håndterer utenforskapet til store grupper. Særlig gjelder dette mennesker med helsemessige utfordringer og flyktningebakgrunn. Det er mange som lever på offentlig bistand i vår kommune, noe som blant annet gir utslag på sosialbudsjettet.

Mottakere av sosialhjelp:

NAV Skien holder forventet responstid på henvendelser fra brukere og håndterer saksbehandling av livsoppholdsytelser innenfor frist. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid på ytelser etter Lov om sosiale tjenester i NAV var i 2018 på 15 dager.

I snitt mottok 937 personer sosialstønad hver måned i 2018. Dette var en økning sammenlignet med 2017. Det var en gradvis økning av antall brukere i løpet av året.

Andel ungdom under 30 år med sosialhjelp var i 2018 på 21% av samlet antall mottakere, det er den samme prosentandel som i 2017. Begrepet ungdom omfatter alle under 30 år (ekskl. flyktninger).

Økonomisk sosialhjelp	2018	2017	2016	2015
Samlet antall mottakere av sosialhjelp, månedlig gj.snitt	937	862	819	803
Antall mottakere av sosialhjelp under 30 år, månedlig gj.snitt	199	177	154	179
Andel mottakere av sosialhjelp under 30 år	21%	21%	19 %	22 %
Antall mottakere med økonomisk sosialhjelp som hovedinntekt, månedlig gj.snitt	685	636	634	583
Antall mottakere under 30 år med økonomisk sosialhjelp som hovedinntekt, månedlig gj.snitt	159	141	123	145
Andel mottakere under 30 år med økonomisk sosialhjelp som hovedinntekt, månedlig gj.snitt	17%	16%	15 %	18 %
Antall helt nye mottakere av sosialhjelp, månedlig gj.snitt	44	45	51	50
Antall helt nye mottakere av sosialhjelp under 30 år, månedlig gj.snitt	25	24	27	28

Tiltak for reduksjon av sosialhjelpsutgiftene:

Helseavklaring – avklaring av langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp mot andre rettigheter/ordninger

NAV Skien fortsetter sitt arbeid med helseavklaring av sosialhjelpsmottakere. Tiltaket retter seg inn mot sosialhjelpsmottakere med langvarige og sammensatte utfordringer knyttet til evner, psykisk helse og rusmisbruk. Tiltaket har som mål å identifisere brukere fra denne gruppen som kan ha rettigheter på de statlige ytelsene arbeidsavklaringspenger (AAP) og/eller uføretrygd.

Ved utgangen av 2018 hadde 48 deltakere fått innvilget varig uføretrygd (54 hadde søkt uføretrygd) og 38 deltakere fikk innvilget arbeidsavklaringspenger.

Prosjekt «Tettere oppfølging»:

I forbindelse med den politiske behandlingen av budsjettet 2018 ble det bevilget 300.000 kr. til prosjekt for styrket innsats for arbeid og integrering. NAV Skien valgte å bruke disse midlene til en 100 % stilling fra august til desember 2018. Den ansatte hadde tettere oppfølging med brukere tilknyttet Voksenopplæringen (VO). Dette er en brukergruppe som i stor grad kun hadde VO som eneste aktivitet. Fem personer kom i arbeidstrening med denne tette oppfølgingen. Dette er et viktig virkemiddel for deres fremtid. Prosjektet har vært viktig og nyttig. Det har også vært en økonomisk besparelse på dette, da noen av brukerne har blitt veiledet til å søke flyktningstipend.

Ant. brukere vært en del av prosjektet	32
Deltakere på VO	24
Arbeidstrening	5
Ikke aktuell for annen aktivitet	8
Overført til annen avd. – reelle arbeidssøkere	2
Flyttet	1
Antall vedtak	58

Aktivitetsplikt og tiltak:

«Kom i gang» er NAV Skien sitt primærtiltak for å møte aktivitetsplikten for sosialhjelpsmottakere. Målet er flerdelt; formidle deltakerne til arbeid og utdanning, bidra til aktiv jobbsøking, ivareta aktivitetsplikten og avklare behov for andre tiltak. Tiltaket har kapasitet til 30 deltakere daglig. Både unge og voksne arbeidssøkere deltar på «Kom i gang», derfor må innholdet favne ulike grupper.

Tiltaket er videreført fra tidligere år og har gjennom 2018 samhandlet tett med arbeidsgivere med mål om å få flere deltakere i arbeid. De to veilederne i tiltaket driver tett oppfølging mot arbeid og utdanning. På «Kom i gang» blir veilederne kjent med deltakerne gjennom daglig aktivitet, for så å finne det beste tiltaket eller oppfølgingen videre sammen med deltakerne ut ifra deres behov, yrkesmål og ressurser. Deltakelsen på «Kom i gang» har individuell varighet og tilrettelegges ved behov.

Mange av deltakerne er kun en kortere periode på «Kom i gang» før de starter i andre tiltak som arbeidstrening, utvidet oppfølging hos jobbspesialist, Ung i gang, Allservice Helse og Velferd/ Oppvekst eller kvalifiserende kurs. I 2018 gikk ca. 38% av deltakerne over i andre tiltak. 23,6% av deltakerne ble avsluttet til jobb eller utdanning.

Resultater fra «Kom i gang» i 2018:

Antall deltakere	351
Jobb	67
Utdanning	16
Avbrutt/ ikke møtt	87
Videre oppfølging hos veileder/andre oppfølgingsbehov	47
Andre tiltak (F.eks. arbeidstrening, Ung i gang, Jobbspesialist)	134

Allservice Helse og Velferd/ Oppvekst:

NAV Skien har en samarbeidsavtale med kommunalområdene Helse/Velferd og Oppvekst. Målet er at deltakere i arbeidstrening som anses aktuelle og kvalifiserte, blir vurdert for ledige stillinger i enhetene. Deltakeren er i utgangspunktet tre måneder i prosjektet, hvor de har en individuell plan og målsetning som følges tett opp av mentor. Mentor samarbeider med enhetslederne. Målgruppen er primært unge arbeidssøkere under 30 år, men også voksne arbeidssøkere deltar i tiltaket.

Resultater fra Allservice Helse og Velferd/ Oppvekst i 2018:

Antall deltakere i 2018	30
Jobb	19
Utdanning	4

I alt 42 deltakere har vært i Allservice i 2018. 12 av dem fortsatte inn i 2019.

Av de 30 som ble avsluttet i tiltaket i 2018 har 18 fått vikarjobb og en person fått fast jobb. Tre har blitt lærlinger, og en går videre på skole. Syv av deltakerne følges opp videre av veileder.

Målrettet og tett oppfølging fra mentor har gitt en resultatforbedring i tiltaket fra ca. 46 prosent overgang til arbeid og utdanning i 2017 til 77 prosent overgang til arbeid og utdanning i 2018.

Ung – i gang:

Det statlige tiltaket «Ung - i gang» har til enhver tid plass til 25 deltakere under 30 år. Hovedmålet er alltid ordinært, lønnet arbeid. Tiltaket har varighet tilpasset den enkelte deltakers behov. Tiltaket flyttet i fjor høst til lokaler ved Talenthuset. Dette gjør det lettere for ungdomsveilederne både å trygge ungdommer som skal starte opp i tiltaket, og å følge opp de som allerede deltar.

Resultatene for 2018 var bedre enn for 2017: 85 prosent av deltakerne gikk over i arbeid og utdanning i 2018, mot 78 prosent i 2017.

Resultater fra Ung - i gang i 2018:

Tiltaksarrangør	Avsluttet 2018	Jobb	Utdanning (egenfinansiert)	Resultat til Jobb og Utdanning
Podium	68	53	4	85%

Arbeid først:

«Arbeid først» er et statlig tiltak som primært er rettet mot voksne arbeidssøkere. Tiltaket hadde fram til og med 2. kvartal plass til 25 deltakere. Fra 3. kvartal har NAV Skien redusert antall plasser på Arbeid først til 15. Tiltaket er organisert som en jobbklubb med fire ukers varighet. Hovedmålet med kurset er at deltakerne gjennom bistand og oppfølging skal komme i arbeid.

Resultatene for Arbeid først viser en nedgang i overgang til arbeid og utdanning: Fra 69 prosent i 2017 til 50 prosent i 2018.

Resultater fra Arbeid først i 2018:

Tiltaksarrangør	Avsluttet 2018	Jobb	Utdanning (egenfinansiert)	Resultat til Jobb og Utdanning
JobLearn	201	96	4	50%

Forsterket formidling av sosialhjelpsmottakere /kommunale jobbspesialister:

Tiltaket innebærer tett oppfølging av brukere med mål om å komme ut i arbeid og bli selvforsørget. Målgruppen har vært sosialhjelpsmottakere under 30 år, som kan nyttiggjøre seg av tiltaket.

Jobbspesialistene har fulgt opp brukere og arbeidsgivere etter SE-metodikk (Supported Employment), og benyttet seg av virkemidler som «jobbsmak»/arbeidstrening og lønnstilskudd til arbeidsgivere. Fra mai 2018 har man hatt 52 kommunale deltakere under oppfølging i tiltaket Utvidet Oppfølging i NAV.

Resultater fra Utvidet Oppfølging i NAV:

- 16 deltakere gått over til ordinært arbeid.
- Tre deltakere har startet i egenfinansiert utdanning gjennom tiltaket.
- Tre deltakere blitt avsluttet til behandling.
- To deltakere ønsket ikke videre oppfølging mot arbeid og avbrutt tiltaket.

Flere av deltakerne har vært ute i jobb selv om de ikke har blitt skrevet ut av tiltaket. Dette fordi de ikke har kommet ut i et stabilt arbeidsforhold og derfor hatt behov for videre oppfølging.

Bosetting av flyktninger og introduksjonsprogram:

I 2018 ble det bosatt 54 flyktninger (ekskl. enslige mindreårige). Ytterligere 19 personer ble bosatt på bakgrunn av familiegjenforening. I tillegg ble det bosatt en person på AMOT-plass (Alternativ mottaksplass). NAV Skien fikk i 2018 seks nye enslige mindreårige inn i Introduksjonsprogrammet. Vi tok imot avtalt sekundærbosetting av totalt syv personer. Totalt 80 (ekskl. enslige mindreårige) nye flyktninger til oppfølging i flyktningeavdelingen på NAV Skien i 2018.

Av totalen på 80 var det 39 voksne (over 18 år) og 41 barn. Av disse var det 26 personer (11 voksne over 18 år og 15 barn) som kom som overføringsflyktninger. Disse har sin bakgrunn fra landene Syria og Kongo.

Vi bosatte en Friby-forfatter, dette var en familie på fire (to voksne og to barn) fra Afghanistan. Tre bosettinger kom fra IM (Integreringsmottak i Kristiansand). En familie (- mor) gikk fra AMOT plass til ordinær bosetting, og de resterende kom fra ordinære mottak rundt i Norge.

Bosetting i 2018 gikk som planlagt, og alle avtalene vedrørende bosetting ble gjennomført innenfor fristene. Mye på bakgrunn av det gode samarbeidet med Bygg- og eiendomsavdelingen i kommunen. Det har vært tildelt boliger som passer de nyankomnes behov. Vi har et felles fokus på å bosette i hele Skien kommune.

87 personer ble avsluttet i 2018 etter gjennomført Introduksjonsprogram. Av disse fikk 18 jobb, elleve gikk over til videregående skole, 31 til grunnskole/kombiklassen, seks fortsatte på norskundervisningen, seks gikk over på ulike tiltak i regi av NAV, fire hadde omsorg for barn, fem ble registrert som arbeidssøkere/sosialhjelp, tre fikk permanent stans, to flyttet fra Skien og en døde.

Vi har også i 2018 hatt fokus på endring av innholdet i introduksjonsprogrammet der arbeidsretting- og individuell tilpasning av programmet har vært sentralt for å bedre måloppnåelse for den enkelte etter endt introprogram.

I og med at vi har bosatt store barnefamilier både i 2017 og 2018, både som overføringsflyktninger og på familiegjenforening, ser vi at behovet for familieveiledning er stort. Det er to ansatte i NAV Skien som jobber som barne- og familieveiledere for flyktninger. I 2018 tok de ICDP-utdanning, og har utført denne veiledningen på nybosatte i 2018. Vi vil fortsette med dette i 2019.

NAV Skien opplever et godt samarbeid med frivilligheten. Det ble inngått samarbeidsavtaler med KIA og Røde Kors også i 2018.

Vi har i 2018 hatt fokus på deltidsjobber i kombinasjon med utdanning, og ser at fokus på god veiledning og tett oppfølging har ført til at mange unge nybosatte flyktningene har fått sommerjobber og deltidsjobber i introduksjonsprogramperioden.

Kvalifiseringsprogrammet (KVP):

Kvalifiseringsprogrammet er en del av fattigdomssatsningen. Målgruppen er personer med nedsatt arbeidsevne som er, eller står i fare for å bli, langtidsmottakere av sosialhjelp. NAV Skien tilstreber å tilby KVP til de brukerne som fyller vilkårene og er i stand til å nyttiggjøre seg programmet. Det har vært en jevn økning i antall deltagere i KVP de siste to årene. Ved årsskiftet 2018 var det 75 deltagere i programmet. Det forventes en videre økning i antall deltakere i 2019, blant annet som en konsekvens av innstramminger i regelverk om arbeidsavklaringspenger fra og med 2018 og endringer knyttet til kvalifiseringsprogrammet fra og med 2019. Disse endringene omhandler inngangsvilkår, varighet og innhold i kvalifiseringsprogrammet og gir større fleksibilitet.

Resultatene for 2018 viser at 51% av de som avsluttet kvalifiseringsprogrammet gikk til arbeid/utdanning. Deltagerne som ble avsluttet til arbeid innbefattet både fulltidsarbeid, deltidsarbeid og tilkallingsvikar, noen til vikariater og andre til faste stillinger. Flere av deltagerne hadde lite formell kompetanse og arbeidstilknytning i tillegg til språkutfordringer, og det vanskeliggjorde fast arbeidstilknytning. 16% av deltagerne ble avsluttet til arbeidsavklaringspenger/uføretrygd grunnet helsemessige utfordringer som i stor grad påvirket deltagerens funksjon/arbeidsevne. Bare 11% av deltagerne ble avsluttet til sosialhjelp som hovedinntektskilde.

Status etter avsluttet Kvalifiseringsprogram	2018	2017	2016	2015
Antall deltager ved utgangen av året	75	65	50	34
Antall søknader	68	54	103	65
Antall vedtak om innvilgelse	54	51	37	17
Antall vedtak om avslag	10	29	37	19
Antall som har sluttet/avviklet program	37	33	29	57
Avsluttet til arbeid	17	6	6	12
Til utdanning	2	0	0	3
Til arbeidsrettede tiltak	2	23	4	10
Til arbeidsavklaringspenger/uføretrygd	6	2	1	9
Flyttet	2	0	2	2
Til sosialhjelp som hovedinntektskilde	4	2	5	17
Andel til arbeid/ utdanning	51 %	18 %	21 %	26 %

Gjeldsrådgivning:

Gjeldsrådgiverne har et godt samarbeid med Namsmannen i Skien, samt øvrige gjeldsrådgivere i Telemark. Fylkesmannen i Vestfold og Telemark organiserer hvert år et erfarings- og veiledningsforum for gjeldsrådgivere hvor NAV Skien deltar. I 2018 mottok NAV Skien 229 henvendelser, hvorav 27 ble oversendt til namsmannen for gjeldsordning. Rådgivningen varierer fra enkel rådgivning, kontakt med kreditorer, stopp av utleggstrekk, refinansiering ved bruk av Startlån og informasjon til brukere om deres plikter og rettigheter. Fra 2018 tilbyr NAV Skien også Drop-IN på Økonomisk rådgivning, hver onsdag kl. 12.00-15.00.

Husbankens bostøtteordning:

I 2018 mottok 1.959 husholdninger i Skien Husbankens bostøtte. Til sammen utgjorde denne støtten 36.268.016 mill. kr. Dette er en nedgang på 948.311 kr. fra 2017. Det gjennomsnittlige støttebeløpet var på 2.278 kr. per måned i 2018. Målsettingen er at alle sosialhjelpsmottakerne som har rett på bostøtte nyttiggjør seg denne rettigheten. Våre veiledere har fokus på å gi brukere råd og veiledning i forbindelse med søknadsprosessen.

Husbankens startlån:

Startlån er inngangsmuligheten til boligmarkedet for personer med langvarige problemer med å finansiere et boligkjøp. Startlånet skal gi vanskeligstilte muligheten til å finansiere egen bolig og bidra til stabile og trygge oppvekstvilkår.

I 2018 fikk Skien kommune 80 millioner kroner til utlån og 4 millioner kroner i tilskudd til etablering. NAV Skien har behandlet 439 søknader om startlån. Midlene for 2018 er benyttet. Prioriterte målgrupper har vært barnefamilier, flyktninger og leietakere i kommunale boliger.

Søknadene behandles fortløpende og vurderes i henhold til Husbanken og Skien kommune sine retningslinjer for tildeling av Startlån. Det er nedsatt et tverrfaglig låneutvalg med saksbehandler i NAV, ansatte ved kemneren i Grenland, gjeldsrådgiver i NAV og ansatte i eiendomsenheten. Det er også et godt samarbeid med tildelingsutvalget for kommunale boliger. Eventuelle klagesaker vurderes av Skien kommune sin klagenemnd.

Det søkes om Startlån elektronisk via Husbanken.no. Husbanken har innført et eget saksbehandlingsprogram. Fra og med 2020 må alle søknader sendes elektronisk og bli behandlet i Startskudd, Husbankens saksbehandlersystem.

Det er Lindorff AS som inndriver lånene for kommunen. Det er lite mislighold av lånene. Restanser drøftes i Låneutvalget og NAV tilbyr bistand som for å unngå tvangssalg.

Prosjekter knyttet til arbeid og aktivitet:

«Opp & Jobb»:

Dette er et todelt arbeidsrettet for- og ettervernstiltak for personer med rusutfordringer. Ved rusfrihet, stabilt oppmøte og aktiv deltakelse i «OPP» kvalifiserer deltakerne seg for overføring til ettervernsgruppen kalt «Jobb». I «Jobb» gruppen er deltakerne enten på skole, i arbeidstrening eller ute i lønnet jobb. Det tilbys oppfølging av deltaker og arbeidsgiver inntil seks måneder etter ansettelse, med mulighet for forlengelse av oppfølgingen ved behov.

Totalt har 53 personer fått oppfølging i tiltaket i løpet av 2018, av disse var 34 personer registrert som nye deltakere. Det var avtalt 72 inntakssamtaler og gjennomført 45 samtaler. Differansen mellom planlagte og gjennomførte samtaler er et resultat av at bruker ikke har møtt til samtale og nytt møte avtales.

Forvern «OPP»:

42 personer har mottatt aktiv oppfølging i forverns-gruppen i 2018. Seks av disse startet oppfølgingen i 2017. Av de 42 som har fått oppfølging, er ti av dem fremdeles under oppfølging i forvern, åtte er i løpet av året overført til etterverns-gruppen, en person har startet i annet tiltak, to er innlagt på behandlingsinstitusjon og 21 personer har avsluttet oppfølgingen på grunn av rus og/eller fordi de ikke har fulgt opp tiltaket.

Gjennomsnittstiden før overføring fra forvern til ettervern var seks måneder, med store interne variasjoner.

Ettervern «Jobb»:

20 personer har fått oppfølging i ettervern «Jobb» i 2018.

- 15 av disse er avsluttet i løpet av året
- 10 til jobb
- 2 på høyskole
- 3 avsluttet på grunn av manglende deltakelse, 2 har hatt tilbakefall og er i aktiv rus.

5 personer er fremdeles under oppfølging i ettervern.

- 2 videregående skole
- 2 100% lønnet jobb
- 1 arbeidstrening

Talenthuset i Skien:

Talenthuset i Skien ble opprettet på bakgrunn av riksrevisjonens rapport som viste til for dårlig tverrsektoriell samhandling. Det er et sameieprosjekt med samlokalisering av Telemark fylkeskommune ved Oppfølgingstjenesten og Kompetansesenteret, og ungdomsarbeidet i NAV Skien.

En felles leder er ansatt. Senteret skal betjene ungdom i alderen 16-30 år. Ressurser skal benyttes på tvers i senteret, og tilbudet skal tilpasses behovet til den enkelte ungdom. Hovedmålet er å få ungdommen over i utdanning og arbeid. Det er et ønske om å ta et felles ansvar for ungdommene på tvers av sektorer.

Ungdomsveiledere fra NAV Skien sitter fysisk på Talenthuset som en «satellitt» til NAV Skien. Kompetansesenteret med ti ansatte hadde arbeidssted i bygget til Talenthuset før oppstart. Veilederne fra NAV flyttet inn i november, og oppfølgingstjenesten i desember. Leder startet opp 1. august. På grunn av ytterligere behov for ombygging ble innflytningen senere enn antatt. Den 7. februar 2019 var det offisiell åpning.

UTSIKTER FOR FREMTIDEN

NAV Vestfold og Telemark har tre satsningsområder for 2019: Ungdom, markedsarbeid og integrering. NAV Skien har utarbeidet en markedsplan med aktiviteter som skal bidra til å inkludere flere i arbeid gjennom tett samhandling med næringslivet. Talenthuset vil i 2019 jobbe for å realisere intensjonene om at flere ungdommer skal gjennomføre skolegang eller få en kvalifisering for å komme i arbeid. I 2019 legges det frem anbefalinger til redesign av introduksjonsprogrammet, et nytt og helhetlig forslag omkring kvalifiserings- og integreringsarbeidet i Skien kommune.

Sosialtjenesteloven inngår i NAV og kommunens samlede velferdsansvar, og setter rammer for de kommunale tjenestene NAV-kontoret skal utføre og medvirke i. Det er et mål at tjenestene bidrar til å forebygge og redusere fattigdom, fremmer sosial inkludering og bidrar til å bygge et sterkere sosialt sikkerhetsnett. Følgende hovedprioriteringer vil ligge til grunn for dette arbeidet:

- Økt innsats for å inkludere utsatte grupper på arbeidsmarkedet.
- Økt innsats for at flere arbeidsgivere får dekket sine behov for tjenester gjennom kvalifisering og inkludering av mennesker som står utenfor arbeidslivet.

Nav Skien er i gang med en omorganisering som skal iverksettes i løpet av vår/ sommer 2019. Vi skal organiseres i tverrfaglige team i vår oppfølging av brukerne (person og arbeidsgiver). Ambisjonen er en mer helhetlig brukeropfølging som skal føre til at flere som står utenfor arbeidslivet kommer i jobb.

I desember 2019 skal NAV Skien flytte inn i nye lokaler i Eek-gården. Vi er i gang med planleggingen av innredning etter ABW-modellen (aktivitetsbasert arbeid). Dette er en fysisk løsning som deler inn bygget i ulike soner, som skal være tilpasset ulike arbeidsoppgaver, og som ivaretar og støtter opp om en mer delings- og læringskultur. Det er viktig at løsningen er fleksibel og at den tillater endringer i arbeidsmønster over tid. Både omorganiseringen og flyttingen er omfattende og krevende, og involverer alle de ansatte ved NAV Skien.

Arbeidet for 2019 kommer til å være preget av utfordringer innen noen hovedområder:

- Integrering av flyktninger.
- Utgiftene knyttet til økonomisk sosialhjelp.
- Helhetlig oppfølging av ungdom.
- Størrelse og innretning på virkemidler og tiltak som skal bidra til å dekke gapet mellom brukers ståsted og arbeidsmarkedets krav.

BYUTVIKLING, DRIFT OG KULTUR

INNLEDNING

Virksomhetene i kommunalområdet Byutvikling, drift og kultur (BDK) er viktige bidragsytere til de tre satsingsområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Her inngår ansvar for og bidrag til kommunalt og regionalt utviklingsarbeid og miljøriktig infrastruktur, planlegging for et bærekraftig lokalmiljø, god forvaltning og saksbehandling og direkte tiltak inkludert døgnbasert tjenesteyting til innbyggerne. I tillegg til å forvalte og drifte kjerneoppgavene på en god og hensiktsmessig måte, har BDK et langsiktig mål om å forsterke det interne forbedringsarbeidet. Dette er fulgt opp ved å gjennomføre verdistrømsanalyser og utarbeide tiltaksplaner i utvalgte piloter, både internt i enheter og på tvers av fagområder og enheter. Resultatet er konkrete endringer i ansvars- og arbeidsdeling og organisasjonsstruktur, for å oppnå bedre arbeidsflyt og riktig bruk av kompetanse og kapasitet i de prioriterte arbeidsprosessene.

Arbeidet med bedret kommunikasjon var prioritert i 2018. Et resultat av dette er seks utgaver av BDK-nytt, med informasjon om de viktige sakene og hendelsene i kommunalområdet. I løpet av året har satsingsområder og resultater i BDK blitt løftet fram internt og omtalt på nettsider og i media. Satsingen med fokus på kommunikasjon videreføres. Alle enheter utarbeidet kommunikasjonsplaner som underbygger den enkelte enhets virksomhetsplan.

ORGANISASJON OG ØKONOMI

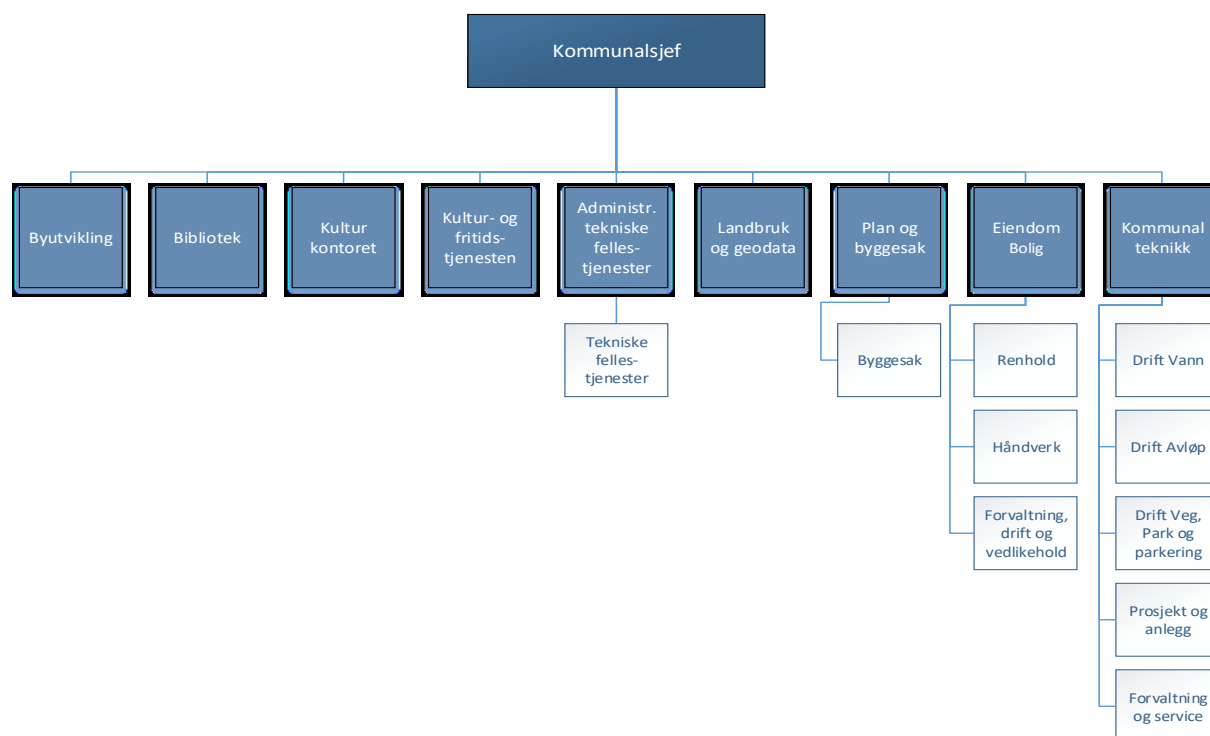

Fig 1 Organisasjonskart

Kategori/ÅR	2015	2016	2017	2018
Årsverk	419	401	401	406

Merknad: Skien kulturskole med tilhørende årsverk ble overført til oppvekst våren 2016

Sykefravær:

Tab Sykefravær i prosent – 2015 - 2018

Kategori/ÅR	2015	2016	2017	2018
Totalt fravær	6,1	6,1	5,5	6,1

Mål 2018: Totalt sykefravær i BDK under seks prosent. Målet i IA-avtalen for offentlig sektor 6,7 prosent.

Resultat 2018: Totalt sykefravær 6,1 prosent. Nær måloppnåelse, men ikke helt og det aktive arbeidet med høy tilstedeværelse videreføres i 2019.

Økonomi:

Drift

Tab BDK uten VAR – tall i 1000 kroner

Kategori	Regn 2016	Regn 2017	Regn 2018	Rev.Budsj2018
Brto driftsutgifter (uten avskrivning-16)	541 426	578 872	725 275	704 783
Brto inntekter (uten avskrivning-16)	-238 272	-246 178	-302 072	-278 764
Nto driftsutgifter	303 154	332 694	423 203	426 019
Mer-/mindre forbruk (-)	-4 794	-3 217	-2 816	-

Merknader:

Endring fra 2017 til 2018 fordi utgiftsrammene for Vannforsyning og Avløp ble flyttet fra VAR-området og lagt til BDK rammen. I 2018 ble driftsrammen økt med til sammen 12 mill. kroner, fordelt på; økte utgifter til

vintervedlikehold (kr. 7 mill.) og økte strømpriser (kr. 5 mill.). Inkludert budsjettrevisjon endte BDK med et mindreforbruk på ca. kr 2,8 mill.

Investering:

Løpende rapportering gjennom året viste god kostnadskontroll i det enkelte prosjekt. Ubrukte midler - 209,6 mill. kr. - overføres fra 2018 til 2019. Ubrukte midler skyldes i hovedsak faseforskyvning i enkelte prosjekter. Høsten 2018 ble det vedtatt å overføre 153 mill. kr. til 2019. Dette er øremerket Skien barnehage, Lunde barneskole etappe 2 og VA-prosjekter. Forslag om å overføre ytterligere ca. 56,5 mil. kr. fremmes som egen sak.

MÅL OG MÅLOPPNÅELSE

I det følgende utdypes måloppnåelse og resultater fra hver enhet. KOSTRA-tall fra 2018 er foreløpige, reviderte tall foreligger i juni 2019. Noen tabeller mangler foreløpige tall 2018, blant annet sammenligning med kommunegruppe 13.

Kort veiledning til bruk av KOSTRA-tall:

Brutto driftsutgifter: Ser kun på kommunens utgifter ved egenproduksjon.

Netto driftsutgifter: Hva kommunen bruker på å levere tilbudet/tjenesten - her er inntekter trukket fra.

Korrigerte bruttoutgifter: korrigert for dobbeltføringer som kan skyldes utgifter/internkjøp innad i kommunen.

ADMINISTRASJON OG TEKNISKE FELLETTJENESTER

Kjerneoppgaver:

- Administrative fellestjenester – kjerneoppgaver.
- Felles postmottak og sak/arkiv tjenester – sektorovergripende/kommunenivå.
- Lønns, personal- og økonomioppgaver – intern støtte og service i BDK.
- Kommunale gebyrer – eksternt/innbyggerne.
- Tekniske fellestjenester - kjerneoppgaver.
- Teknisk lager – felles for kommunaltekniske tjenester.
- Bilverkstedet – felles for Porsgrunn og Skien kommune.
- Maskinforvaltning – sektorovergripende forvaltning av biler og maskiner i kommunen.

Mål:

- Kommunal bil- og maskinpark skal fortrinnsvis erstattes med EL-biler eller kjøretøy som ikke bruker fossilt brensel.
- Utvikle maskinforvaltningen i takt med brukernes krav og forventninger, slik at vi kan levere konkurransedyktige tjenester til konkurransedyktige priser.
- Utvikle verkstedsamarbeid med Porsgrunn kommune i Rødmyrlia 40, og styrke kapasitet og kompetanse på kritiske funksjoner, pt mekanikere.
- Tilby moderne lagerhold og –drift, med enkelt ajourhold og direkte koblinger til kommunens regnskap.
- Flytte lagerfunksjoner fra Geiteryggen til Rødmyrlia 40.
- Flytte deler av arkivet til IKA Kongsberg.

Måloppnåelse:

Administrative fellestjenester:

- Sak-arkivsystemet (Public 360) - Dokumentfangsten økte fra 101.275 i 2017 til 112.755 i 2018. Dette er en økning på i underkant av 11.500 dokumenter.
- Overføring av historisk arkiv til IKA Kongsberg - arbeidet er noe forsinket pga knapphet på personell, kjøper tjenester fra IKA for å komme videre i dette arbeidet.
- TQM ble innført i BDK i 2018 - ivaretar brukerstøttefunksjon for kommunalområdet.

Tekniske fellestjenester:

- Kommunen leaser 177 biler, hvorav 42 er El-biler. Hybridbiler utgjør en økende andel av bilparken og status pr. 2018 er 80 biler.
- Det er etablert 1 stasjon for fylling av biogass i 2018. Maskinforvaltningen deltar i: Prosjekt biogass biler.
- Ombygging i Rødmyrlia 40 ferdig. Prioriterte lagerfunksjoner, Håndverksavdelingen og funksjonen `ressursbiler` i renhold er flyttet inn.
- Gjennomført revisjon av kvalitetssikringssystem i bilverkstedet og avvik er lukket.

Utsikter for fremtiden:

De valg som blir gjort i prosjektet «Fremtidens dokumenthåndtering i Skien kommune», om framtidig ansvar kommunens fellesordning for «postmottak og sakarkiv», vil påvirke oppgaveporteføljen til BDK/Administrasjonsavdelingen.

BYUTVIKLING

Kjerneoppgaver:

- Overordnet planlegging.
- By- og samfunnsutvikling.
- Areal- og transportplanlegging.
- Kommunikasjon og markedsføring.
- Klima, miljø og bærekraft i BDK.

Mål:

- Det skal være nullvekst i biltrafikken.
- Tilrettelegge tilstrekkelig med bolig- og næringstomter.
- I 2020 er det 2000 nye beboere i sentrum.
- I 2020 er det flere som jobber i sentrum.
- I 2020 er det flere som bruker byrom, parker, torg og utekafeer i sentrum.
- Flere skal tenke positivt om byen sin.

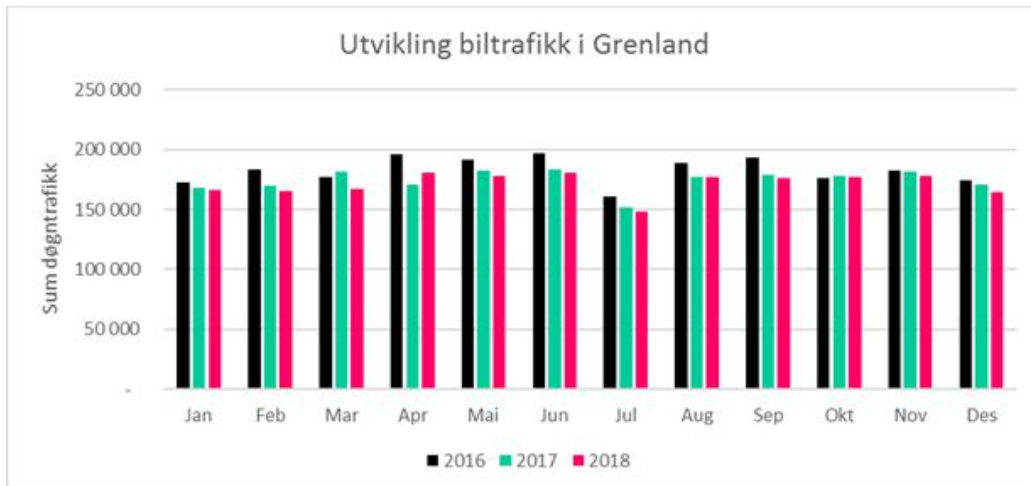
Måloppnåelse:

I regi av Bypakke Grenland er det planlagt og gjennomført prosjekter for å bedre fremkommeligheten for næringstrafikken, kollektiv, gående og syklende.

Viktige prosjekter i Skien er:

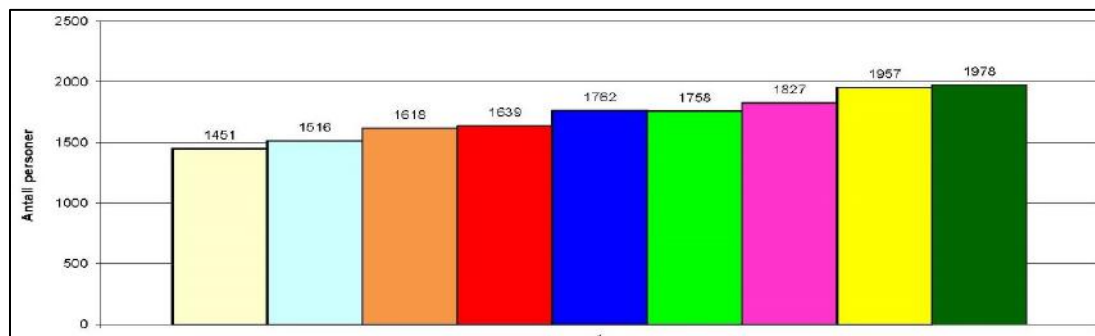
- Bygging av Mælagata.
- Åpning av ny riksveg 36 mellom Skyggestein og Skjelbredstrand.

- Utbedring av rundkjøring ved Menstadbrua.
- Videre planlegging av trafikk-løsning på Moflata.
- Detaljplanlegging av brua over Bryggevannet og kollektivknutepunkt på Landmannstorget.
- Målet om nullvekst i personbiltrafikk ble nådd i 2018. Tellepunkter for biler gjør det mulig å følge utviklingen i personbiltrafikken.

Søylene viser at biltrafikken har gått ned i Grenland etter innføringen av antennepunkter i 2016.

Aktiviteten i sentrum økte det siste året. Flere gårder blir pusset opp, flere boliger blir bygget og flere ønsker å drive virksomhet i sentrum. Det er gjennomført flere store utendørsarrangementer. Samarbeid og felles satsing gir resultater. Antall beboere i sentrum øker, og veksten er betraktelig høyere i sentrum enn i resten av kommunen. Målsettingen om 2000 nye beboere i sentrum innen 2020 er ikke innen rekkevidde. Fra 2011 til 2019 har folketallet i sentrum økt med 527 personer.

Årstall 2011 til 2019

Grafen viser befolkningsvekst i sentrum fra 2011 til 2019. Det er 527 nye beboere i sentrum i denne perioden. Fra 2018 til 2019 er veksten kun på 21 personer, mens den året før var på 130 personer. Variasjonen er stor fra år til år og må sees over en lenger periode.

Utsikter for fremtiden:

Hvorvidt regionen inngår en byvekstavtale med staten, vil ha betydning for mulighetene til å styrke infrastrukturen med investeringsmidler til rv 36 og med togstopp i sentrum. Etablering av datasenter på Gromstul vil ha stor betydning for vekst i antall innbyggere og etablering nye arbeidsplasser.

KULTURKONTORET

Kjerneoppgaver:

- Forvaltning og rådgivning av tilskuddsordninger.
- Oppfølging av kulturinstitusjoner.
- Forvaltning og oppfølging av idrettsfeltet i Skien.
- Forvaltning og oppfølging av kunst- og kulturfeltet i Skien.
- Koordinering og gjennomføring av arrangementer.
- Kulturformidling.

Mål:

Som fylkeshovedstad skal Skien videreutvikle et attraktivt og kvalitativt kulturtilbud for alle, bygd på byens historie og egenart og med fokus på barn, unge, mangfold og utvikling av kultur i hele kommunen. Skien kommune skal stimulere og legge til rette for økt fysisk aktivitet for alle.

Måloppnåelse:

- Behandlet 147 søknader om tilskudd til kulturarrangementer, festivaler og faste arrangører, kulturprosjekter, idrett, barne- og ungdomsorganisasjoner, integrering (IMDi), tiltak grendehus og annet.

- Behandlet 24 spillemiddelsøknader og tildelt 9,8 mill. i spillemidler.
- Disponert 1,5 mill. i anleggsmidler i tett dialog med det frivillige idrettsfeltet - spesielt fokus på miljøvern og kunstgress.
- Gjennomført en tett dialog med byens kulturinstitusjoner i form av egne møter, tilstedeværelse på styremøter, eiermøter og annet.
- Revidert kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv.
- **Henrik Ibsen:** Gjennomført en rekke arrangementer og tiltak knyttet til Henrik Ibsen: Ibsenuka 2018, Den nasjonale Ibsenprisen, International Ibsen Conference med 127 deltakere fra 33 land, sommerprogrammet *Opplev Ibsen*, konseptutvikling Ibsenbiblioteket, lansert ny landingsside www.henrikibsen.no, utdelt prosjektmidler til utvikling av Ibsenprodukter.
- **Kunstnerbyen:** Delt ut kunstnerstipend, arbeidsstipend, gjennomført en rekke utstillinger og konserter på Spriten kunsthall/Nylyd, administrert 20 atelierer til profesjonelle kunstnere.
- Revidert ordning for kunst i offentlige rom.
- Aktivitet i tråd med vedtatte planer: Den kulturelle skolesekken i Skien, Appelsinia litteraturfestival, Lørdagsbarn, kunstformidling Spriten, digitalisering kunstsamlingen, kunst i offentlige rom, Den kulturelle spaserstokken.
- Startet prosjekt: Løveid slusepark og gjennomført prosjekt: bybåt i sentrum.
- Delt ut kulturpriser og -stipendier og byggeskikkpriser.

Tab Kilde: SSB, KOSTRA – Konsern/Framsikt

Nøkkeltall for	Skien 2016	Skien 2017	Skien 2018	Kgr 13 2018
Nto dr.utg kultur- og idrettssektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter	4,6	4,4	4,5	4,0
Nto driftsutgifter - Kultursektoren per innbygger i kroner, konsern 1)	2 476	2 467	2 536	2 237
Hvorav - Kommunale idrettsbygg per innbygger 2)	688	690	623	578
Hvorav - Idrett per innbygger	151	65	127	200
Hvorav - Kultursektoren uten idrett per innbygger	1 637	1 712	1 786	1 459

Merknad

Inkluderer eksterne tilskudd; kulturinstitusjonene, Skien fritidspark mfl
Skien har en av landets største tetthet av idrettsanlegg

Tab Egen registrert aktivitet

Aktivitet/tiltak	Delaktivitet/-tiltak	2015	2016	2017	2018
Besøk Spriten kunsthall	Totalt	2 714	3 532	2 862	2 621
Gulset svømmehall	Besøk - antall	9 161	9 260	8 986	7 549
Statlige spillemidler til idrettsanlegg	Antall søknader	30	34	40	24
	Total sum – i 1000 kroner	33 445	23 587	35 491	27 065
	Tildelt – i 1000 kroner	10 622	9 600	11 240	9 773
Arrangementsutvikling	Besøk egne arrangementer	15 877	17 734	19 667	24 791
	Besøk faste arr. og festivaler med tilskudd fra Skien kommune	73 553	81 317	79 560	79 630
Telemarkskanalen	Besøk Løveid sluser	11 631	12 551	13 450	15 883

Merknad:

Egne arrangementer: Appelsinia, Lørdagsbarn, Ibsenuka, Byferja, Opplev Ibsen mfl.

Arrangementer med tilskudd: Mersmak, Skien Live, Parkjazz, Litteraturhuset, Skiensjazzdraget, StandUp Grenland mfl.

Utsikter for framtiden:

Kommunedelplan for kultur, idrett og friluftsliv er ute på høring. Den vedtatte planen vil bli et viktig styringsdokument i framtiden. Regionsammenslåingen vil ha betydning for kulturfeltet.

KULTUR- OG FRITIDSTJENESTEN

Kjerneoppgaver:

- Gode kultur- og fritidstilbud i nærmiljøene for alle.
- Arenaer for en trygg og aktiv fritid for barn og unge.
- Varierte arrangementer av høy kvalitet for pensjonister på dagtid.
- Møteplasser preget av mangfold, åpenhet og inkludering, god dialog med innbyggere og bidrag fra frivilligheten.

Mål:

- Flere barne -og ungdomstilbud i bydelene, inkludert, sommer på Lie, høst- og vinterferie.
- Flere brukere med vedtak gis tilbud om aktivitet i grupper.
- Flere arrangementer av interkulturell karakter.
- Helhetlig plan for ungdomstilbud i sentrum - samarbeid med Røde Kors, Kultur- og fritidstjenesten, biblioteket, ungdom som bruker Hedvigs hybel, Ibsenhuset AS, Skien kulturskole og Lie bydelshus.
- Etablere ordningen ungdomsambassadører i alle bydeler.

Måloppnåelse:

Ungdomstilbud:

Etterskoletid-tilbudene gir alle unge mulighet til å delta på et organisert tilbud.

Gjennomført konferansen #Unghverdag i samarbeid med Skien ungdomsråd og SLT koordinator

Bydelshusene:

Høy og stabil deltakelse på kurs, med en økt interesse for kurs for barn og unge.

Gråtenmoen: Stor suksess med matkurs rettet mot barn

Menstad: Barn og ungdom deltok på en rekke ulike kurs, med Barnas restaurant i høstferien som et av høydepunktene.

Lie: Fast møtested for Cosplayere, samt at et gamingmiljø er i ferd med å bli etablert.

Stor etterspørsel fra praksiskandidater, bydelshusene er viktig språk – og arbeidstreningsarena.

Kultur og fritid:

Har arrangert 34 familiesøndager med registrert økt deltakelse.

Vinterferien: 250 deltakere på svømmekurs, utendørs kino og overnattingstur på Lifjell.

Sommerferien: 43 ferieaktiviteter med til sammen 1100 deltakere.

Høstferien: Åtte aktiviteter med til sammen 300 deltakere.

Mangfold og integrering:

210 nyankomne flyktninger/introelever hjulpet ut i ordinære fritidsaktiviteter, mange på venteliste.

Kulturvennprosjektet: 80 nyankomne, bosatte flyktninger er inkludert, hvor de sammen med en kulturvenn kan oppleve byens kultur- og fritidstilbud.

Tab Aktivitetstilbud barn og unge. Skien og kommunegruppe 13. Kilde: Kostra

Nøkkeltall for	Skien 2016	Skien 2017	Skien 2018	Kgr 13 2018
Nto. dr. utg. aktivitetstilbud barn og unge per innb. – Kr.	136	162	190	182
Nto. dr. utg. aktivitetstilbud barn og unge per. Innb. 6-18 år – kr.	881	1 048	1 230	1 144

Merknad; Over tid har det vært jobbet med å øke andelen ressurser brukt til barn og unge og passerte i 2018 kommunegruppe 13.

Tab 17 Fagområdet kultur og fritid

Indikator	2016	2017	2018	Mål 2018
Antall frivillige medarbeidere	260	160	158	270
Antall personer på arbeids-/språktrening	23	34	34	34
Antall timer frivillig arbeid	13 262	9 310	9 289	17 625
Ant. avtaler/gjennytelsesavt. med org./andre		16	15	22
Antall kultur & fritidsvenner / familie	0	32	35	40

Måloppnåelse:

Antall frivillige og antall frivilligtimer har gått ned samtidig med økt fokus på språk – og arbeidstrening. Noen frivillige leverte ikke kort over frivilligtimer, sannsynlig at antallet er høyere en registrert.

Tab Tilrettelagt fritid - vedtaksbasert tjeneste

Indikator	2016	2017	2018	Mål 2018
Brukere med vedtak; barn, unge og voksne	266	256	233	-
Effektuerte individuelle vedtak; barn, unge og voksne	189	163	139	180
Deltagere i aktivitetsgrupper	52	58	53	70
FMB- inkludere i ordinære lag og foreninger	2	7	6	10

Merknad: Ikke full måloppnåelse i 2018, men ambisjonene opprettholdes.

Tab 18 Kulturformidling barn og unge

Indikator	2016	2017	2018	Mål 2018
Antall turer og arrangementer for ungdom	54	76	78	60
Antall klubber / møteplasser / fritidstilbud pr. uke	15	15	19	18

Merknad

God måloppnåelse. I tillegg 13 kurs for barn og ungdom med 101 deltagere

Utsikter for fremtiden:

Det er en utfordring å imøtekomme etterspørsel etter ferieaktiviteter og bistand til FMB fra grupper som har behov for dette, og fra personer som ønsker språk og arbeidstreningsplass.

Mål om å etablere sosiale møteplasser for ungdom i alle bydeler og i sentrum, inkludert organisert etterskoletid-tilbud på alle ungdomsskoler.

Balansen mellom kommersiell kafedrift og ivaretagelse av utsatte grupper er fremdeles en utfordring.

Nytt fra 2019 er ungdomspriser på utvalgte retter i alle kulturkafeene.

Foto Per Åge Eriksen

SKIEN BIBLIOTEK

Kjerneoppgaver:

- Innfri «Lov om folkebibliotek».
- Drifte og utvikle et hovedbibliotek, to bydelsfilialer (Gulset og Klyve) samt en statlig filial i Skien fengsel.
- Tilby kunnskap og kultur som vektlegger kvalitet, allsidighet og aktualitet.
- Være en møteplass for arrangement, samtale og debatt for hele Skiens befolkning.
- Tilby gratis basistjenester som er tilgjengelig både fysisk og digitalt.

Mål:

- Utvikle Ibsenbiblioteket; nytt bibliotek i Skien sentrum, inkludert Ibsen besøksenter, med byggestart i 2020.
- Utvidet åpningstid i hovedbiblioteket inkludert søndagsåpent i sentrum samt utvidet åpningstid på filialene på Klyve og Gulset med mulighet til ubetjente utlån, innen 2019.
- Flere debatter, utstillinger, offentlige samtaler og andre arrangementer, som bidrar til økt kunnskapsnivå og engasjement i samfunnet.
- Synliggjøre og formidle Henrik Ibsens litteratur og tekster.

Måloppnåelse:

- Ibsenbiblioteket: Prosjektet har nådd alle milepæler i tråd med vedtatt prosjektplan. Gjennomført arkitektkonkurranse med volumstudier av Kulturkvartalet og Meierikvartalet, startet arbeidet med rom- og funksjonsprogram, startet arbeidet med ekstern finansiering og

knyttet kontakt med relevante aktører som Kulturdepartementet, Norsk kulturråd, Nasjonalbiblioteket, Innovasjon Norge, Difi.

- Innført søndagsåpent bibliotek i sentrum, og testet ut lørdagsåpent på Gulset filial.
- Startet arbeidet med meråpent bibliotek på filialene Gulset og Klyve - fullført i 2019 som planlagt.
- Hovedbiblioteket: Utvidet barne- og ungdomsavdelingen, økt arrangementstilbudet til barn og barnefamilier, tatt i bruk selvbetjeningsutstyr (digitaliseringsprosjekt).
- Gulset filial: Økt tilbud med lørdagsåpent, familiearrangementer, klassebesøk.

Tab 19 Kilde: SSB, KOSTRA – Konsern

Nøkkeltall for	Skien 2016	Skien 2017	Skien 2018	Kgr 13 2018
Prioritering				
Nto dr.utgifter folkebibliotek per innbygger - kroner	242	258	289	274

Merknad: Pt. ikke tilgang til øvrige nøkkeltal for 2018. Nasjonalbiblioteket har klar sin statistikk i april 2019.

Utsikter for fremtiden:

Arbeidet med Ibsenbiblioteket krever mange bidrag og mye ressurser, både fra biblioteket og øvrige enheter i kommunen. I 2019 og videre fremover er det derfor viktig å sikre at det settes av nok ressurser til arbeidet, at det er god samkjøring mellom utvikling og pilotering i prosjektet, Skien bibliotek og andre driftsenheter som er involvert.

PLAN OG BYGGESAK

Kjerneoppgaver:

- Legge til rette for å behandle private og andre reguleringsplaner: Kommunale, områdeplaner, planer for andre offentlige instanser.
- Behandle bygge- og fradelingssaker.
- Følge opp og ajourføre grunnlaget for eiendomsskatt.

Mål:

- Høy kundetilfredshet med saksbehandlingen i Plan og byggesak.
- Under seks uker gjennomsnittlig saksbehandlingstid for saker med 12 ukers frist, reguleringsplaner og byggesaker.
- Sikre at kvaliteten i ferdige byggverk tilfredsstillende offentlige krav.
- Effektive bidrag til framdriften i prosjekter i regi Bypakka og belønningsordningen.

Måloppnåelse:

- Reguleringsplan for Tømmerkaia (del av Klosterøya) - vedtatt i mai (omregulering).
- Reguleringsplan for datasenter på Gromstul - vedtatt i mai. Uttalelse til nettkonsesjon behandlet i bystyret i juni.
- Reguleringsplan for museumsbygg i Brekkeparken - vedtatt i desember.
- Områderegulering for Hentiåsen (boliger) - vedtatt i oktober.
- Områdereguleringsplan for Stevneplassen - vedtatt i oktober.
- **Det ble gitt tillatelse til følgende byggeprosjekter:**
Boligbygg på Tømmerkaia

45 nye leiligheter på Fløtninga
 Duestien barnehage i Odinsgate
 Tilbygg på Moflata skole
 Utbygging i Snipetorplia

- 19 klagesaker behandlet og oversendt til Fylkesmannen.
- Taksering av grunnlaget for eiendomsskatt gjennomført i 2017 og fulgt opp i 2018 blant annet gjennom klagebehandling, løpende taksering og registrering av mulige ulovligheter. Det er forventet å nå budsjett-tall.
- Kontinuerlig arbeid med å forbedre saksbehandling og publikumsservice.
- Saksbehandlingen skal være rasjonell og effektiv, samtidig som den skal ivareta kravene til demokratiske prosesser slik loven krever, samt at tekniske krav til bygg og anlegg blir ivaretatt.
- Koordinert og registrert tiltak knyttet til forurensing i grunn og til forsøpling.
- Deltatt aktivt i prosjekter i Bypakke Grenland, med tiltak finansiert av belønningssmidler i bypakka.

Kilde: SSB, KOSTRA – Konsern, årsrapport Skien kommune

Nøkkeltall for	Skien 2016	Skien 2017	Skien 2018	Kgr 13 2018
Prioritet				
Nto driftsutgift til plansaksbehandling. Per innbygger i kr.	131	168	144	257
Produktivitet				
Private reguleringsplaner – fra innsendt planmateriale til offentlig ettersyn – Uker (maks. 12 uker)	8,6	8,3	7,8	
Private reguleringsplaner – fra innsendt planmateriale til vedtak i bystyret - Uker	36	42	34	
Søknadspålyttingstiltak - § 20-3 – uker (maks. 12 uker)	5,4	3,4	3,6	
Enkle tiltak u/ansvarsrett- § 20-4 – uker (maks. 3 uker)	2,1	1,6	1,0	
Saksbehandlingssmengde				
Private reguleringsplaner – antall utlagt til offentlig ettersyn	7	6	3	
Private reguleringsplaner – antall vedtatt i bystyret	9	3	6	
Antall oppstartsmøter	9	12	10	
Antall søknadspålyttingstiltak - § 20-3	336	359	329	
Enkle tiltak u/ansvarsrett- § 20-4	208	173	175	
Antall dispensasjoner	39	76	54	

Merknader:

Reguleringssaker:

I tillegg til de oppgitte private reguleringsplanene er fire offentlige planer samt områderegulering for Hentiåsen vedtatt.

Det ble vedtatt fem mindre endringer av reguleringsplaner.

To klager på reguleringsplaner ble behandlet. Ingen av klagen ble tatt til følge.

Tre planprogram ble fastsatt: Nenset sandtak, Kverndalen bo- og behandlingssenter og Gulset lokalsenter.

Saksbehandlingstiden for reguleringssakene er holdt godt innenfor fristen som er angitt i loven, med gjennomsnittlig saksbehandlingstid på 7,8 uker der fristen er 12. Ambisjonen om 6 uker har ikke blitt nådd.

Byggesaker:

Flere store prosjekter er ferdigstilt, andre er pågående.

Tilsyn av byggetiltak og aktører er videreført, flere uregelmessigheter er funnet og har resultert i tilbaketrekking av ansvarsrett for enkelte firma.

Økt innsats for å avdekke og behandle ulovligheter. 56 saker avsluttet, omtrent som året før

Flere ulovligheter er avdekket gjennom arbeidet med retaksering.

Saksbehandlingstiden for byggesakene er holdt godt innenfor fristene som er angitt i loven.

Utsikter for fremtiden:

To prosjekter er under arbeid; eByggesak og eArkiv. eByggesak skal gi en mer effektiv og kvalitetssikker saksbehandling, mens eArkiv vil gi digitalisering av det historiske arkivet og linke dette opp imot eByggesak.

LANDBRUK OG GEODATA

Kjerneoppgaver:

- Landbrukskontoret – interkommunalt: Forvalter landbrukets særlover og tilskuddsordninger. Rådgiving, kontrollopgaver og tiltak innenfor vannforvaltning og friluftsliv. Viltforvaltning og innlandsfiske.
- Oppmålingskontoret: Forvalte matrikkellovens bestemmelser; opprette matrikkelenheter, matrikkelføring, grensejustering, arealoverføring mv. Oppmålingsoppdrag - avklare grenser, rettigheter og eierforhold.
- Kartavdelingen: Kartløsninger, inkl. gate - og stedsnavn, adresser, registre mv. GIS-analyser - leverer tjenester både internt og eksternt.
- Grenland friluftsråd: Tilrettelegge for friluftsliv og forebyggende helsearbeid i medlemskommunene; lavterskeltilbud og nærturområder. Pådriver i prosjekter for tilrettelegging, aktivitet og informasjonsarbeid. Bistå i arbeidet med planer, prosesser og som bindeledd mellom det offentlige og organisasjonslivet

Mål:

- Dyrka mark drives, holdes i hevd og vernes.
- Biologisk mangfold og miljøverdier ivaretas på en bærekraftig måte. Flere skogområder er vernet gjennom frivillig vern de seinere årene.
- Det legges til rette for friluftsliv og turveger i nært samarbeid med landbruket.
- Det leveres gode oppmålingstjenester og nøyaktig datalagring.
- Kartløsningene skal bli mer brukervennlige, med GIS-analyser av høy kvalitet.
- Gode rutiner for ajourhold av ulike kartdata.

Måloppnåelse:

- Landbruk og geodata har oppnådd målene for 2018.
- Det er lagt vekt på sikker saksbehandling innenfor gjeldende frister.
- Landbrukskontoret behandlet et stort antall avlingsskadesaker høsten 2018, og ble ferdig innen fristen.
- Saksbehandling av produksjonstilskudd og øvrige saksfelt er utført innen fristene som er satt.
- Lovsakene er utført i henhold til lovverk og sentrale og lokale politiske føringer.
- Oppmålingsavdelingen har gjennomført alle sine saker innen tidsfristen.
- Kartavdelingen har innført sentral lagring av kartdata på en effektiv og sikker måte.

Tab Kilde: SSB, KOSTRA–Konsern.

Nøkkeltall for	Skien 201	Skien 2017	Skien 2018	Kgr 13 2018
Prioritering				
Nto driftsutgifter til kart og oppmåling. Per innbygger	103	92	108	82
Nto driftsutgifter til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling. Tall i 1000 kroner	3 822	4 189	3 771	-
Produktivitet				
Brto driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger	171	174	196	193

Merknad: Inntektene varierer avhengig av type oppdrag, enkelttomter eller samlet oppmåling av mange tomter i et felt.

Økning for «Brto. driftsutgifter til kart og oppmåling per innbygger», skyldes i hovedsak endret fordeling av kontorleie internt i Landbruk og geodata, samt økte kostnader til kartløsninger.

Tab Skien - Omdisponering til andre formål enn landbruk. Enhet dekar

2015			2016			2017			2018		
I alt	Dyrka jord	Dyrkbar jord	I alt	Dyrka jord	Dyrkbar jord	I alt	Dyrka jord	Dyrkbar jord	I alt	Dyrka jord	Dyrkbar jord
67	67	0	34	20	14	15,6	3,4	12,2	17,9	1,9	16

Merknad: Omdisponering av dyrka jord er noe redusert også i 2018, mens omdisponering av dyrkbar jord er noe økt. Omdisponeringer er i hovedsak gjort i tråd med vedtatt arealplan.

Utsikter for fremtiden:

Landbrukskontoret videreføres som et felles landbrukskontor for Siljan, Skien og Porsgrunn. Flere nye og enklere digitale rutiner for saksbehandling tas i bruk som del av de statlige ordningene innen landbruksnæringene. Oppmålingsavdelingen oppdateres med den tekniske utviklingen for oppmålingstjenester, som vil gi sikrere og enklere innmåling over tid. Kartløsningene bygger videre på sentral lagring av data, og raskere oppdatering av endringer. Valg av kartløsninger skal etter planen evalueres i 2019.

EIENDOM

Kjerneoppgaver:

- Eiendomsforvaltning: Forvalter ca. 250 000 kvadratmeter formålsbygg. Arealeffektivisering; salg av bygg og vurdering av leieavtaler. Forvaltning, drift og vedlikehold av formålsbygg - FDV-enheten.
- Vedlikeholdsoppgaver i tråd med langsiktige planer. Drifte formålsbygg.
- Renholds-enheten: Drift av renhold i alle kommunale bygg og bygge kommunen leier.
- Håndverks-enheten: Istandsetting av kommunale boliger. Mindre ombygging i formålsbygg.
- Boligkontoret: Tilby boliger til personer med spesielle behov. Tilrettelegge for «fra eie til leie», hvor beboerne tilbys bistand til kjøp av utleieleiligheter.
- Prosjektavdelingen: Prosjektledelse for investeringer i bygg; nye bygg, rehabilitering og forprosjektering.

Mål:

- Eiendom leverer trygge formålsbygg, med god kvalitet og omfang som gir fornøyde brukere.
- Eiendom tilbyr leiligheter til å bosette det antall flyktninger bystyret vedtar, samt andre vanskeligstilte
- Redusert energibruk i formålsbygg.

Måloppnåelse:

- Eiendom har oppnådd målene for 2018.
- Administrasjon jobber hele tiden med å bygge et godt arbeidsmiljø og se på forbedringer/endringer i eiendom.
- FDV hadde i 2018 et hovedfokus på vedlikehold av bygg: Byttet vinduer, tak og fasader i tråd med vedtatt plan, malt klasserom og barnehager ute/inne i tråd med vedtatt plan, gjennomført enkeltprosjekter for å oppnå universell utforming på Gimsøy og Venstøp skoler.
- Renhold sitt hovedfokus i 2018 var: Å etablere en operativ ressurs/vikarpool, med fast ansatte, som tiltak for redusert vikarbruk og bedre kontinuitet. Systematisk oppfølging av fravær og økte stillingsprosjekter for renholdere. Innkjøp og bruk av to roboter til renhold i Gjerpen- og Gulsethallen.
- Bolig: Pusset opp og forvaltet boliger i samarbeid med NAV Flyktning og Helse og Velferd, jf. egen Årsmelding Bolig 2018.
- Håndverk: Pusset opp og vedlikeholdt boliger, inkl. malt utvendig på vår/sommer, gjennomført tiltak for universell utforming og lyddemping, spesielt i barnehager.
- Prosjekt: Innført Skiensmodellen, inkl. ansatt medarbeider i 50% stilling til oppfølging, ansatt to prosjektledere bla. for å følge opp mange nye prosjekter; barnehage, sykehjem, SFO, legevakt, skole, Skien fritidspark, bibliotek, landmannstorget og boliger.

Tab Kilde: SSB, KOSTRA – Konsern.

Nøkkeltall for	Skien 2016	Skien 2017	Skien 2018	Kgr13 2018
Prioritet				
Nto driftsutgifter kommunal eiendomsforvaltning pr. innbygger. Enhet kroner	4 689	4 797	4 989	5 007
Dekningsgrad				
Samlet areal formålsbygg i kvadratmeter per innbygger.	5,1	4,4	4,4	4,9
Samlet areal formålsbygg i kvadratmeter kommunen leier per innbygger	0,5	0,5	0,3	0,3
Produktivitet				
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter. Enhet kroner	37	45	41	61
Energikostnad per kvm. Kroner	102	111	140	117
Utgifter til renholdsaktivitet i kommunens eiendoms-forvaltning. Per kvm	141	147	163	169
Andre indikatorer/Utdypende tjenesteindikatorer				
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere. Enhet boliger	23	23	-	-
Kommunalt eide boliger som andel av totalt antall kommunalt disponerte boliger. Prosent	77	76	-	-

Merknad: Netto driftsutgifter per innbygger viser en intern økning, men fortsatt under kommunegruppe 13.

Samlet areal formålsbygg er uendret, men lavere enn i kommunegruppe 13.

Brutto driftsutgifter til eiendomsforvaltning per kvadratmeter er redusert og ligger klart under kommunegruppe 13. Energikostnader har økt, og ligger høyere enn kommunegruppe 13, som i 2017 (inkluderer Skien fritidspark).

Utgifter til renholdsaktivitet har økt, men ligger under kommunegruppe 13, inkluderer bla. innkjøp av 2 roboter til renholdsoppgaver.

Utsikter for fremtiden:

Arbeidet med EPC og energisparing videreføres i 2019. Et annet viktig tema som skal følges opp er arbeidet med solceller, og muligheter for å etablere dette på nye tak eller ved utskifting av tak.

Arbeidet med kontinuerlig forbedring og muligheter for å forbedre og effektivisere interne arbeidsprosesser, er fortsatt et viktig felles satsingsområde i Eiendom.

2019 vil også kreve utarbeidelse av gode vedlikeholds- og investeringsplaner, samtidig som det jobbes med få på plass et nytt FDV system som gjør det enklere for alle ansatte.

KOMMUNALTEKNIKK

Fra 1. januar 2018 inngikk følgende enheter i Kommunalteknikk:

- Drift veg, park og parkering
- Drift vann
- Drift avløp
- Prosjekt og anlegg
- Forvaltning og service.

DRIFT VEG, PARK OG PARKERING

Kjerneoppgaver:

- Drift og vedlikehold: 410 km kommunale veger, 40 km gang- og sykkelveg og 10 km fortau, kommunale grøntområder, herunder parker, fotballbaner, turstier, torg, gågata, lekeplasser og badeplasser.
- Brøyting og strøing knyttet til kommunale bygg, samt plenklipping av barnehager og skoler.
- Vedlikehold: ca. 200 kommunale lekeplasser.
- Oppkjøring av skiløyper og vedlikehold av turstier.
- Trafikksikkerhets- og miljøtiltak og infrastrukturtiltak.
- Saksbehandling ifb. skiltvedtak og oppsetting av skilt, arbeidsvarsling.
- Drift av kommunens parkeringsordning.

Mål:

- God framkommelighet og sikkerhet, sommer som vinter, og godt miljø på kommunale veger – spesielt for gående og syklende.
- Redusere andel kommunale grusveger.
- Attraktive rekreasjonsområder og møteplasser i hele kommunen, uavhengig av årstid – ekstra fokus på sentrum.

Måloppnåelse:

- Evaluert erfaringene fra vintersesong 2018, jf. politisk sak og resultat en styrking av både drifts- og investeringsrammene til veg, samt reforhandlet kontrakter om vintervedlikehold ved skoler og barnehager.
- Kjært opp alle prioriterte skiløyper, samt nye løyper ved ledig kapasitet.
- Byttet ut ca.1000 armaturer (gatelys) i 2018.
- Asfaltert ca. 26 kilometer veg, herunder 4,8 kilometer grusveg.
- Rustet opp 6 lekeplasser.
- Ren by med fokus på bysentrum ble prioritert, i samarbeid med Skien by og gårdeierne.

- Bidratt til arrangementer: Enheten har håndtert bestillinger og til dels frakt av utstyr. Ansvaret og ett årsverk overført til lageret fra oktober 2018.
- Hogst ble som følge av en ekstrem vinter ikke prioritert, utover trær som var til fare for sikkerhet. Effekten ved utgangen av 2018 var et etterslep på trefelling på ca. 2 år.
- Overtok ansvar for drift av tre nye grøntområder fra 2018.

Tab Kilde SSB, KOSTRA – Konsern.

Nøkkeltall for	Skien 2016	Skien 2017	Skien 2018	Kgr 13 2018
Prioritet				
Nto dr. utg til samferdsel i alt. Kroner per innbygger	1 090	1 051	1 348	932
Nto dr.utg. til kommunale veier og gater.Kr per innbygg.	1 054	1 095	1 295	1 011
Brto. Investeringsutgifter til kommunale veier og gater. Kroner per innbygger	433	540	847	1 024
Produktivitet				
Nto. driftsutgift til kommunale veier og gater. Kroner per kilometer	136 580	142 451	168 498	194 779
Brto. Driftsutgifter til kommunale veier og gater. Kroner per kilometer	146 473	154 823	182 045	220 268
Kvalitet				
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke. Prosent av totalt antall kilometer.	20	21,0	19	8,7

Merknad: Tall for 'Prioritet' viser en styrking av området «samferdsel og kommunale veier og gater», Skien ligger høyere enn kommunegruppe 13, unntak er investeringsutgifter. Tall for 'Produktivitet' viser at kostnadene har økt, men ligger under kommunegruppe 13.

Tall for 'Kvalitet', andel uten fast dekke, viser at andelen er redusert i tråd med mål.

DRIFT VANN

Kjerneoppgaver:

Drift vann skal levere godt og trygt vann, i tilstrekkelig mengde til byens befolkning, 24 timer i døgnet.

Mål:

- Score tilfredsstillende (Ti) i Norsk vann sin tilstandsvurdering.
- Redusert antall vannlekkasjer.

Måloppnåelse:

Tilstandsvurdering Kilde: Bedre Vann

Vannforsyning - indikatorer	Skien 2016	Skien 2017	Skien 2018
Hygienisk betryggende vann	Ti	Ti	Ti
Bruksmessig vannkvalitet	Ti	Ti	Ti
Forsyningsstabilitet	Ti	Ti	Ti
Reservevannkilde	Då	Då	Ti
Ledningsnett - kvalitet	Vi Ma	Vi Ma	Då

Ti = Tilfredsstillende
Vi Ma = Viktige mangler
Då = Dårlig

- Vannkvaliteten var god i hele 2018.
- Ikke alvorlige driftsforstyrrelser på vann-behandlingsanleggene i 2018.
- Ledningsnettets kvalitet - vann: forholdsvis få lekkasjer - 2016: 48, 2017:75 og 2018: 56, men ligger fortsatt for høyt.

Utsikter for fremtiden:

Utskifting av gammelt ledningsnett forventes å bidra til redusert lekkasjetap i årene framover, jf. Prosjekt og anlegg sitt oppdrag.

Reservevannkildene, Ulvsvann og Ørnstjern, er klar som reservevannkilder. Disse to, sammen med forsyning fra Porsgrunn, Bamble og Nome, kan levere vann til Skien i en krisesituasjon. Vannet fra reservevannkildene har klorering som eneste rensing.

DRIFT AVLØP

Kjerneoppgaver:

- Sørg for at avløpsvann ikke forurenses vassdraget unødig.
- Redusere antall tilbakeslag i kjellere - ivaretas av en døgnbasert drift med strenge kvalitetskrav, samt planlagt utskifting av gammelt ledningsnett og krav til håndtering av overflatevann

Mål:

- Kvaliteten på avløpsvann som føres ut i resipientene (elv/vann) er god, og ligger over kravet målt etter rensset fosfor.
- Forebygge antall tilbakeslag i kjellere.
- Oppfylle rensekrav.
- Oppfylle krav til slamkvalitet.

Måloppnåelse:

Tilstandsvurdering av kommunale avløpstjenestene og årsgebyr. Kilde: Norsk Vann

Avløp - indikatorer	Skien 2016	Skien 2017	Skien 2018
Avløp - indikatorer			
Rensekrav oppfylt	Ti	Ti	Ti
Tilknytningsgrad	Ti	Ti	Ti
Slambruk og kvalitet	Ti	Ti	Ti
Utslipp fra overløp på ledningsnettet	Ti	Ti	Ti
Ledningsnett - kvalitet	Vi Ma	Vi Ma	Vi Ma

Ti = Tilfredsstillende
Vi Ma = Viktige mangler
Då = Dårlig

Merknader: *Ledningsnettets kvalitet avløp* - 32 tilstoppinger på kommunale anlegg (36 i 2017) og 10 tilbakeslag (13 i 2017) gjør at vi kommer i kategorien gul: Viktige Mangler.

Knardalsstrand RA:

Rensekrav for fosfor tilfredsstilt - resultat 92,4% (krav 90%)

Produserte 4 032 tonn slam, hvorav 80% brukt i jordbruket, resten til toppdekke i Bjorstaddalen avfallsanlegg

Elstrøm RA:

Tilfredsstilte rensekravene i 2018

Produserte 1 058 tonn slam, hvorav 1 048 brukt i jordbruket, resten til toppdekke i Bjorstaddalen avfallsanlegg

Utsikter for fremtiden:

Separering av gammelt ledningsnett er et viktig bidrag til å øke rensegrad i renseanlegg, samt redusere utslipp til resipienter, jf. Prosjekt og anlegg sitt oppdrag.

PROSJEKT OG ANLEGG

Kjerneoppgaver:

- Programmere og gjennomføre investeringer innenfor vann og avløp.
- Gjennomføre investeringer for øvrige kommunaltekniske områder etter avtale med prosjekteier (andre enheter i BDK).
- Delta i kommunens beredskapsordninger etter behov, primært knyttet til vaktordning, vinterdrift, utfordrende vær- og flomsituasjoner og andre akutte hendelser.

Mål:

- Opprettholde en årlig utskiftingstakt på en prosent av ledningsnettet både for vannforsyning og avløp.
- Planlegge og gjennomføre prosjekter for vannforsyning, avløp, veg og andre utviklingsprosjekter i BDK, eksklusive Eiendom (bygg). Prosjektene skal realiseres på en kostnadseffektiv måte.
- Løse akutsituasjoner som følge av hendelser, feil og/eller mangler som oppstår.

Måloppnåelse:

Tab Fornyelse av vannledningsnettet - vannforsyning

År	Antall meter fornyet	Fornyet prosent av total	Nytt ledningsnett (bolig/nær.)
2015	4 283 m	0,78	
2016	4 748 m	0,89	
2017	5 096 m	0,92	
2018	6 617 m	1,13	3 551 m

Merknad: Målet på 1 % ledningsfornyelse er oppnådd (resultat: 1,13%),

Tab Fornyelse av og nye spillvannsledninger - avløp

År	Antall meter fornyet	Fornyet prosent av total	Nytt ledningsnett (bolig/næring.)	Ny overvannsledning
2015	3 877 m	1,17		1 423 m
2016	5 025 m	1,13		4 750 m
2017	3 299 m	0,74		2 145 m
2018	3 664 m	0,82	2 612 m	2 000 m

Merknad: Målet på 1 % ledningsfornyelse er ikke nådd (resultat: 0,82 %). Årsaken er at naturlig avgang ble til et kapasitetsproblem i Prosjekt- og anleggs-enheten. Av 140 mill. kr i investeringsbudsjett ble det i 2018 investert for ca. 117 mill. kr.

Større vann- og avløpsprosjekter:

Egen regi - 7 prosjekter

Anbud - 9 prosjekter

Mindre vann- og avløpsprosjekter:

Antall - 10 prosjekter

Vegprosjekter:

antall - 3 prosjekter

Diverse prosjekter:

Antall - 4 prosjekter

Tab Noen utvalgte nøkkeltall

Nøkkeltall for	Skien 2016	Skien 2017	Skien 2018	Kgr 13 2018
Dekningsgrad				
Andel av befolkningen tilknyttet kommunal vannforsyning	96,8	96,8	96,3	-
Andel av befolkningen tilknyttet kommunal avløps-tjeneste	90,3	90,3	90,5	-
Produktivitet				
Årsgebyr vann	1 897	1 995	2 095	2 490
Årsgebyr avløp	2 662	2 772	2 980	3 684

Utsikter for framtiden:

I Børsesjø – Leirkup nedslagsfelt har kommunen forpliktelser til å separere fellessystemet i løpet av 2019. Vi ligger litt etter med prosjektet, bl.a. fordi vi ønsket å koordinere våre arbeidere med vegvesenet på et par prosjekter. I perioden 2010-17 ble det lagt om 6 735 m, i 2018: 882 m. Prosjektet forventes ferdig i 2020.

FORVALTNING OG SERVICE

Kjerneoppgaver:

- Rørleggerkontroll og behandling av gravesøknader.
- Levere informasjon til meglere i forbindelse med eiendomssalg.
- Oppfølging av private utbyggere og koordinering mot fjernvarmeanlegg VVA.
- Koordinere uttalelser til reguleringsplaner/fradelingssaker og byggesaker på vegne av Kommunalteknikk.
- Forvalte spredte utslipp og nedgravde oljetanker.
- Forvalte kartløsninger for Kommunalteknikk.
- Forvalte gatelys.

Mål:

- Levere interne og eksterne tjenester til rett tid, med riktig og god kvalitet.
- God kvalitet på utførte forvaltningsoppgaver.

Måloppnåelse:

Forvaltning og service er ajour med sin saksbehandling og har levert tjenester til rett tid gjennom 2018.

Tjenestene er fordelt på blant annet følgende:

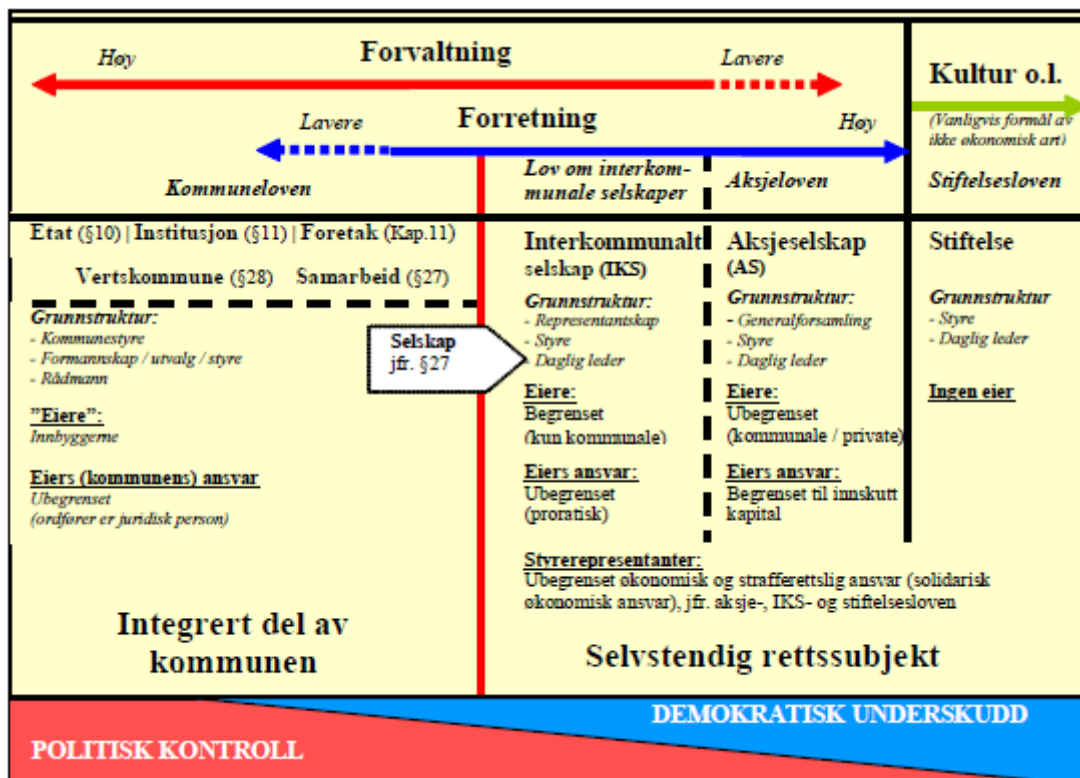
- Rørleggermeldinger, mottatt og behandlet: 300
- Gravesøknader i kommunal veigrunn, mottatt og behandlet: 322
- Utleverte meglerpakker: 700
- Bidrag og oppfølging i utbygging, blant annet privat regi og vegvesenet, vann- og avløpsledninger og fjernvarme: 12 prosjekter

Utsikter for framtiden:

Forvaltning og service har rekruttert to nye medarbeidere i vakante stillinger, og er dermed enda bedre rustet for å løse sin oppdragsportefølje i 2019.

SKIEN KOMMUNE EIERSKAP

Det er ulike selskapsformer som kan benyttes for organisering av kommunale oppgaver ved selskapsorganisering. Formålet med en kommunal virksomhet har mye å si for hvilken selskapsform kommunen velger.

Ulike organiseringsformer for kommunal virksomhet. Kilde KS konsulent

INTERKOMMUNALE SAMARBEID

Flere kommuner kan inngå avtale om å løse oppgaver i fellesskap uten at det dannes et interkommunalt selskap.

Kommuneloven angir det formelle grunnlag for etablering, drift og evt. avvikling av interkommunale samarbeid. Følgende paragrafer i kommuneloven omhandler samarbeid:

- § 27 - styre
- §28b – administrativt vertskommunesamarbeid (trådte i kraft i 2007)
- §28c – vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemd (trådte i kraft i 2007)

Kommunelovens §27; Styre:

Kommunelovens § 27 angir rammene for slikt samarbeid. To eller flere kommuner kan opprette eget styre til løsning av felles oppgaver. Bystyret gir styret myndighet til å treffe avgjørelser som angår virksomhetens drift og organisering. Vedtektene for det interkommunale styre skal inneholde blant annet bestemmelser om området for styrets virksomhet.

Kommuneloven §28-1 b; Administrativt vertskommunesamarbeid:

Kommunelovens § 28b angir rammene for slikt samarbeid. Administrativt verstkommunesamarbeid betyr at en kommune påtar seg det fulle ansvar for å levere tjeneste på et utvalgt område til andre. Den aktuelle enhet vil fortsatt levere tjenester til egen kommune som før. Vertskommunetjenestene kommer i tillegg og finansieres av mottakerkommunene.

Kommuneloven §28-1 c; Vertskommunesamarbeid m/felles folkevalgt nemnd:

Kommunelovens § 28c angir rammene for slikt samarbeid. Verstkommunesamarbeid etter denne bestemmelsen betyr at en kommune påtar seg det fulle ansvar for å levere tjeneste på et utvalgt område til andre, og at en felles folkevalgt nemnd leder dette arbeidet. Den aktuelle enhet vil fortsatt levere tjenester til egen kommune som før. Vertskommunetjenestene kommer i tillegg og finansieres av mottakerkommunene. Valg av vertskommune skjer ofte ut fra et hensiktsmessighetssynspunkt, ved at man for eksempel har de beste forutsetningene.

Interkommunalt samarbeid - kontorkommune Skien.

Dette er ordinære organisasjonsenheter i Skien kommune, som i tillegg til å betjene sin egen kommune også har påtatt seg å levere tjenester til andre kommuner.

Denne oversikten er kun ment som en kort oppstilling, og det henvises til de enkelte samarbeids årsmelding for utfyllende opplysninger.

I kommunens regnskapsdokument er det **egen note** med regnskapsopplysninger.

Alarmsentralen			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 15	Skien, Siljan, Bamble, Kragerø, Tokke
Kommuneloven:	§ 27, med vedtekt, styre og årsmøte.		
Etablert:	01.01.2019.		
Internettside:	www.alarmsentralentelemark.no		
Formål:	Responscenter for trygghetsalarmer, velferdsteknologi, brannalarmer og andre tekniske alarmer.		Nye vedtekter 2018.
Brannberedskap, brannforebyggende virksomhet , feie- og tilsynstjenester			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Skien	Til sammen: ca. 54	Skien
Kommuneloven:	§ 28 b, hvor forvaltningsmyndigheten er lagt til kontorkommunen.		Siljan
Historikk:	Beredskap: mer enn 35 år siden Feiing og tilsyn med fyringsanlegg: 20.06.2000		
Etablert:	01.01.2012.		
Formål:	Skien brann- og feiervesen yter følgende tjenester i Siljan kommune i henhold til brannvernlovens §9: ▪ Beredskap overfor brann og andre ulykker▪ Brannforebyggende virksomhet▪ Feiing og tilsyn med fyringsanlegg▪ Tilsyn og forvaltning av tilsynsobjekter etter Brannlovens §13		
Brannforebyggende virksomhet			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Skien	Til sammen: ca. 9	Skien
Kommuneloven	§ 28 b, hvor forvaltningsmyndigheten er lagt til kontorkommunen.		Drangedal
Etablert:	01.01.2014.		
Formål:	Skien brann- og feiervesen yter følgende tjenester i Drangedal kommune i henhold til brannvernlovens §9: ▪ Brannforebyggende virksomhet▪ Tilsyn og forvaltning av tilsynsobjekter etter Brannlovens §13		
Skogbrannberedskap i Telemark			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Skien	Til sammen: ca. 4	Alle i
Lov om brannvern	§ 15, forskriftenes § 4-12, hvor administrasjonen er tillagt kontorkommunen.		Telemark
Etablert:	03.03.2016.		
Formål:	Skien brann- og feiervesen yter følgende tjenester i ordningen: ▪ Administrerer skogbranntroppene i Telemark▪ Antall skogbranntropper i 2017: 4 stk.▪ Ansvar for «Skogbrannberedskapsplanen for Telemark»		
ITG (IT-samarbeidet i Grenland)			Deltakerkommuner:
Vertskommune:	Skien	Antall årsverk: 27	Skien , Bamble, Siljan
Etablert:	Bamble fra 01.07.06 Siljan fra 1.03.09		Leverer tjenester til: Skien kirkelige fellesråd

Formål:	Revidert avtale gjort gjeldene fra 1/1-12 Felles IT-tjenester for deltakerkommunene. Samarbeid om IT-drift og videreutvikling skal legge grunnlaget for felles digitale tjenester hos deltagerkommunene. Felles digitale tjenester vil gi besparelser ved anskaffelse, innføring, videreutvikling og drift. Stordriftsfordeler skal gi kommunene gode og kostnadseffektive IT-løsninger.	Skien kommunale pensjonskasse, arbeidstakerorganisasjoner, GEODATA – Skien, Bamble, Porsgrunn og Siljan

Grenlandskommunenes Innkjøpsenhet (GKI)

		Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 7	Skien 44 %
Etablert:	03.09.2007		Bamble 12 %
Internettside:			Drangedal 4 %
Formål:	Oppnå stordriftsfordeler og effektivisering av innkjøpsfunksjonene i deltakerkommunene.		Kragerø 9 %
			Porsgrunn 29 %
			Siljan 2%

Grenlandssamarbeidet

		Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 1	Bamble
Etablert:	2003, ny organisering fra juni 2006.		Drangedal
Formål	Hovedmålet er at samarbeidet mellom kommuner i Grenland skal bidra til en økt økonomisk - og befolkningsmessig vekst i området som helhet og i de enkelte kommuner. Vekstfilosofien må ha miljøaspektet som bærende ide.		Kragerø
			Porsgrunn
			Siljan
			Skien

Barnevernsvakten i Grenland

		Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 4,2	Alle i Telemark
Etablert:	01.10.2000		
Formål:	Barnevernsvakten er en krise- og akuttberedskap for barnevernstjenesten. Felles barnevernsvaktjeneste på kveldstid, i helger og høytider.		Skien andel: etter innbyggertall, 31%

Grenland landbrukskontor

		Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 5,7	Skien 65%
Etablert:	1995: Felles landbrukskontor for Skien og Porsgrunn 2005: Utvidet med Siljan Ny avtale fra 2013, §28b		Porsgrunn 25%
Formål:	Grenland landbrukskontor har ansvaret for de kommunale tjenester og arbeidsområder i tilknytning til landbruket i deltagerkommunene.		Siljan 10%

Skien interkommunale legevakt

		Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 23 Årsverk: 14,82	Skien 85,9 % Nome 10,4 % Siljan 3,7 %
Etablert:	Reforhandlet i 2009.		
Formål:	Skien interkommunale legevakt påtar seg ansvar for fullt legevaktsamarbeid for Nome og Siljan kommuners befolkning hele døgnet i hele året.		

Øyeblikkelig hjelp sengepost

		Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 17	Skien
Etablert:	2013	Årsverk: 13,55	Nome
Formål:	Øyeblikkelig hjelp sengepost påtar seg ansvar for samarbeid med Nome og Siljan kommuners befolkning hele døgnet hele året.		Siljan

Overgrepsmottaket i Telemark			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 2 Årsverk 0,4	STHF som har avtale med alle kommunene i fylket
Etablert:	Reforhandlet i 2016.		
Formål:	STHF har avtale med alle kommunen i fylket og STHF har avtale med Skien kommune om å drifte overgrepsmottaket. Mottaket skal bidra til at personer som har vært utsatt for seksuelle overgrep, får nødvendig fysisk og psykisk helsehjelp. I tillegg til 0,4 årsverk deltar 9 personer i vaktordning.		
Krisesenteret i Telemark			Deltakerkommuner
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 9,94 Antall ansatte: 11	Alle i Telemark minus Notodden
Brutto driftsbudsjett:	Kr 12.060.000,- fordeles på deltagende kommuner etter innbyggertall.		
Formål:	Etter Lov om kommunale krisesentertilbud som trådte i kraft 1. januar 2010, ble krisesenter en pålagt kommunal oppgave. Krisesenteret i Telemark skal sørge for at kvinner, menn og barn utsatt for vold eller trusler om vold, skal ha et egnet, godt og faglig krisesentertilbud. Krisesenteret ble lagt inn under Skien kommune etter Vertskommune-modellen den 1. januar 2011.		
SAMBA			Deltakerkommuner:
Vertskommune:	Skien	Antall ansatte: 21 Årsverk: 15,5	Skien 60 % Porsgrunn 40 %
Etablert:	2009 (oppstart drift 02.11.09)		
Internettside:	www.skien.kommune.no		
Formål:	Skien kommune, Porsgrunn kommune og Sykehuset Telemark HF har inngått forpliktende samarbeidsavtale om å drifte en heldøgns institusjon for barn med store og sammensatte funksjonshemninger, som trenger omfattende bistand og habilitering/rehabilitering.	Salg av plasser til andre kommuner etter avtale	
Grenland Friluftsråd			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 1	Skien
Etablert:	18. desember 2013, § 27		
Formål:	Friluftsrådets oppgave er i samarbeid med deltakerkommunene, offentlige etater på ulike nivå, frivillige interesseorganisasjoner og grunneiere eller deres organisasjoner å være en pådriver for arbeid med friluftsliv i regionen		Drangedal Bamble Siljan Porsgrunn
Kemneren i Grenland			Deltakerkommuner:
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 19,9	Skien Porsgrunn
Etablert:	1. januar 2014, § 28 1-b		
Formål:	Kemneren i Grenland har ansvar for innfordring av skatt, føring av skatteregnskap samt innfordring av kommunale krav		Siljan (f.o.m. 1/3-16)

Interkommunalt samarbeid – med kontorkommune i andre kommuner.

Dette er ordinære organisasjonsenheter i kontorkommunen, som i tillegg til å betjene sin egen kommune også har påtatt seg å levere tjenester til bla. Skien kommune.

Knardalsstrand Renseanlegg			Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall ansatte: 5	Skien	60 %
Etablert:	1990 Kommuneloven § 27		Porsgrunn	40 %
Internettside:	Kontakt Porsgrunn kommune			
Formål:	Rense kommunalt avløpsvann			
Tilskudd fra Skien kommune	kr. 8.482.631 i 2018 Andel investering kr 1.111.451,-			
Miljørettet helsevern i Grenland			Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall årsverk: 3,4	Skien	44 %
Etablert:	01.06.2006		Bamble	12 %
Formål:	Fremme folkehelse og bidra til gode miljømessige forhold. Føre tilsyn og foreta godkjenninger. Dette var et 2-årig prosjekt, som fra og med 01.01.08 er videreført som permanent ordning. Miljørettet helsevern drives etter vertskommune-modellen, med Porsgrunn kommune som vert. Samarbeidet er regulert av en samarbeidsavtale fra 2012. MHV i Grenland er delegert vedtaksmyndighet etter Folkehelseloven §12		Drangedal	4 %
Tilskudd fra Skien kommune	Kr. 1.462.512,- i 2018.		Kragerø	9 %
			Porsgrunn	29 %
			Siljan	2 %
Lokal luftkvalitet i Grenland			Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall årsverk: 1,1 5 målestasjoner	Skien	
Etablert:	01.01.2005		Bamble	Ca. 1/3
Formål:	Formålet er å fremme menneskers helse og trivsel og beskytte vegetasjon og økosystemer ved å sette minstekrav og målsettingsverdier til luftkvalitet og sikre at disse blir overholdt. Lokal luftkvalitet i Grenland drifter 5 målestasjoner; en vegnær, en bynær, en med fokus på industrien, en som måler bakgrunnsverdier og en ambulerende stasjon. Tjenesten er hjemlet i Forurensningsforskriften kap. 7 ”Lokal luftkvalitet”. Tjenesten drives etter en samarbeidsavtale mellom Statens vegvesen, industrien i Grenland og de 3 Grenlandskommunene Skien, Bamble og Porsgrunn. Porsgrunn er vertskommune for tjenesten. Kommunenes 1/3 fordeles i forhold til folketall.		Porsgrunn	Ca. 1/3
Årlig tilskudd fra Skien kommune	Kr. 233.636 i 2017		Statens vegvesen	Ca. 1/3
			Industrien i Grenland	Ca. 1/3
Tolketjenesten i Grenland			Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall årsverk: 8,25	Skien	
Kommuneloven:	§ 28b		Porsgrunn	
Etablert:	1989		Drangedal	
Formål:	Levere tolketjeneste til deltakerkommunene. Ved ledig kapasitet selges tolketjenester til andre kommuner og selskaper		Bamble	
Tilskudd fra Skien kommune	I følge avtale fordeles utgiftene slik: Kostnadene fordeles etter medgått tid Kr. 6.647.952,- i 2018		Siljan	
			Kragerø	

Tilsynskontoret for byggesaker i Grenland			Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall ansatte: 1	Skien	44 %
Etablert:	01.01.2006.		Bamble	12 %
Formål:	Tilsynskontoret skal arbeide for bedre kvalitet i byggeprosjekter og være en ressurs og rådgiver innen byggekontroll. Det har vært et midlertidig prosjekt fram til 1.1.2011. Fra 1.1.2011 er ordningen gjort permanent.		Drangedal	4 %
			Kragerø	9 %
			Porsgrunn	29 %
			Siljan	2 %
Tilskudd fra Skien kommune	kr. 340.979,- i 2017			

Arbeidsgiverkontrollen i Grenland (AIG)			Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall ansatte: 7	Skien	45,42 %
Etablert:	01.07.2004, §27		Bamble	9,85 %
Formål:	Bedre kommunens mulighet til å oppfylle krav om arbeidsgiverkontroll. Etablere et solid fagmiljø som kan bistå med råd og veiledning overfor næringslivet.		Kragerø	9,36 %
			Porsgrunn	31,26 %
			Siljan	1,18 %
Tilskudd fra Skien kommune	Fordeling kostnader kommunene imellom vektet ut fra antall innbyggere, arbeidsgivere og ansatte Kr 2.609.220,- i 2018		Drangedal	2,94%

Telemark interkommunale Næringsfond (TIN)			Deltakerkommuner		%
Kontorkommune:	Telemark Fylkeskommune	Antall ansatte: 0	Alle i Telemark		
Etablert:	Overgang fra eget aksjeselskap i 1996.		Skien		11.2
Egenkapital:	5.292.000,- Herav kr. 5.292.000,- i bundet egenkapital.		Siljan har meldt seg ut fra 2012		
Formål:	Fondet er opprettet med hovedformål å ha forutsigbar finansiering av generell reiselivsmarkedsføring av Telemark, og til drift og utvikling av Telemarkskanalen.		Fyresdal ut i 2013, og Kragerø og Bamble utmeldt f.o.m. 2015		
Styrerepresentant:	Rine Negård				
Tilskudd fra Skien kommune	Kr. 236.300,- i 2018 Kr. 236.300,- i 2018. Vedtatt oppløst høsten 2018.				

Telemarkskanalen regionalpark			Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Nome kommune	Antall ansatte: 2	Skien	14,8%
Egenkapital:	5.410.041,- pr 31.12.17		Kviteseid	7,4%
			Notodden	11,1%
Etablert:	2012, etter kommunelovens §27		Nome	11,1%
			Sauherad	7,4%
Formål:	Å øke områdets attraktivitet som reisemål og boplass, og få til vekst og utvikling gjennom å foredle de særpregede ressursene knyttet til Telemarkskanalen og kanallandskapet.		Tokke	7,4%
			Telemark fylkeskommune	33,3%
			Telemarkskanalen	
Styrerepresentant	Signy Gjærum		FKF	7,4%
Tilskudd fra Skien kommune:	Kr 463.946,- i 2018			

Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IUA-Telemark)			Deltakerkommuner:	
Kontorkommune:	Bamble	Antall ansatte: 0,5	Alle i Telemark	
Kommuneloven:	§ 27, med vedtekt, styre og årsmøte.			
Historikk:	Videreføring av lovpålagt ordning fra tidlig '80-tall. Havnedirektøren var ansvarlig inntil 31.12.2012			
Etablert:	01.01.2013			
Formål:	Ivareta Telemarkskommunenes beredskapsansvar på interkommunalt nivå i henhold til Forurensningsloven, overfor all type akutt forurensning. Budsjettet behandles av styret og vedtas av årsmøtet hvert år.			

EIERANDELER I AKSJESELSKAPER (AS)

Aksjeselskap (AS) er regulert i lov av 13. juni 1997 om aksjeselskaper. Et aksjeselskap er et eget rettssubjekt og har egen formue og egne inntekter, og det svarer selv for sine forpliktelser. Et aksjeselskap kan ha en eller flere aksjeeiere. Kommunens innflytelse og styring av aksjeselskaper varierer ut fra eierandel. Eierskap utøves gjennom generalforsamlingen som er aksjeselskapets øverste myndighet. Det er generalforsamlingen som velger selskapets styre.

Skien kommune har eierandeler i ulike aksjeselskap. Historikk og bakgrunn for eierskapet varierer fra selskap til selskap. Denne oversikten er kun ment som en kort oppstilling, og det henvises til de enkelte selskaperens årsmelding for utfyllende opplysninger.

Telemark og Vestfold Regionteater AS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Gj sn fast ansatte: 18	Skien	33,3 %
Etablert:	1975			
Aksjekapital:	Kr. 105.000.-		Telemark FK	33,3 %
Egenkapital:	Kr. 7.636.499,- pr 31.12.2018		Vestfold FK	33,3 %
Internettadresse:	www.teateribsen.no			
Formål:	Telemark og Vestfold Regionteater AS. til daglig kalt Teater Ibsen, har fast scene i Skien og driver turnevirksomhet i Telemark og Vestfold. Teateret skal gi befolkningen i fylkene et profesjonelt og allsidig teatertilbud.			
Styremedlem:	Erik Næs og vara Åse Gro Bakke			
Årlig tilskudd fra Skien kommune	Kr. 3.912.000,- i 2018			
Ibsenhuset AS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 15,93	Skien	100 %
Etablert:	1973			
Aksjekapital:	Kr.42.786.300,-			
Egenkapital:	Kr.25.012.021 pr. 31.12.2018			
Internettadresse:	www.ibsenhuset.no			
Formål:	Ibsenhusets visjon lyder slik:” Ibsenhuset skal være den fremste kulturarena i Telemark og Skien hvor de store kulturarrangementene finner sted. Det skal være et programtilbud innenfor de fleste sjangre og mot alle målgrupper.”			
Styre:	Roger Hegland, leder Heidi Hamadi, Ingjerd B. Martinsen, Felix Volpe, Halvor Berg Hansen, Jørn Inge Næss, Joakim Rabe, Marek Szumski (ans.repr)			
Tilskudd fra Skien kommune	Kr. 9.367.000.- i 2018, i tillegg engangstilskudd 229.969,- til å dekke renter på midlertidig lån			
GREP Grenland AS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall årsverk: 183	Skien	49 %
Etablert:	01.01..2008 (Konsern omdannet til ett selskap)		Bamble	15 %
Aksjekapital:	Kr. 1.546.000.-		Porsgrunn	34 %
Egenkapital:	Kr. 97.035.671,- pr 31.12.2018		Siljan	2 %
Internettadresse:	www.grepgrenland.no			
Formål:	Å være en bro til arbeidslivet og bidra til økt sysselsetting gjennom avklaring, arbeidstrening, kvalifisering, formidling eller andre tiltak/aktiviteter.			
Styrerepresentant:	Trond Ballestad (styreleder) Kathrine Sætre Evensen			
Tilskudd fra Skien kommune	Kr 8.176.758,- i 2018, for 103 VTA plasser, i tillegg 2.538.000,- midler fra tidligere Marensro-prosjektet			

Skien Næringsfond AS		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 0	Skien 100 %
Etablert:	1982		
Aksjekapital:	Kr. 10.000.000.-		
Egenkapital:	Kr. 9.062.412,- pr. 31.12.2018.		
Formål:	Skien Næringsfond AS skal fremme utvikling av næringslivet i Skien kommune med sikte på å få etablert flere arbeidsplasser. Fra september 2018 er forvaltning av fondet overført til Skien kommune.		
Styre:	Arne Morten Knutsen, Åse Gro Bakke, Tor Killie, Emilie Schäffer, Trond Ballestad		

Skien Tomteselskap AS		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 0	Skien kommune 100%
Etablert:	1964, reetablert i 1995		
Aksjekapital:	Kr. 100 000,-		
Egenkapital:	Kr. 46.906 pr. 31.12.2018		
Formål:	Å erverve områder i Skien til passende tomter, gjøre disse byggeklare og overdra disse til tomtesøkere, samt å påta seg saneringsoppgaver innen kommunen. NB: Selskapet har i mange år vært inaktivt.		
Styre:	Tor Arnesen, styreleder, Anita Ballestad, styremedlem		

Skagerak Energi AS		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall årsverk: 595	Skien 15,21 %
Etablert:	2001 (nåværende form)		Bamble 3,34 %
Aksjekapital:	Kr. 1.695.539,-		Porsgrunn 14,83 %
Egenkapital:	Kr. 6.445.667,- pr. 31.12.2018		Statkraft 66,62 %
Internettadresse:	www.skagerakenergi.no		
Visjon:	Skagerak Energi skal være en framtidsrettet leverandør av ren energi for velferd, vekst og utvikling.		
Styrerepresentant:	Rolf Erling Andersen, nestleder		
Utbytte:	Kr. 27.076.196,43 for 2018.		

Kontorbygg AS		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 6,2	Skien 100 %
Etablert:	27.01.1972		
Aksjekapital:	Kr. 60.000.000,-		
Egenkapital:	Kr. 100.322.921,- pr. 31.12.2018		
Internettadresse:	www.kontorbygg.no		
Formål:	Selskapets formål er erverv, oppføring og drift av fast eiendom av enhver art, og å delta som aksjeeier eller på annen måte iliknende foretagender, samt finansiering av slik virksomhet.		
Styrerepresentant:	Rolf Erling Andersen, leder, Nils-Olav Skilbred, nestleder, Åse Gro Bakke, Karina M Pedersen, Helene Røsholt, Ole-Geir Hoppestad, Lars Solbakken, Ann Kjersti Grinilia, Jon Olav Stensrød		
Utbytte:	Kr. 3.000.000.- for 2018		

Filmparken AS		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Bærum	Årsverk: 4	Skien kommune 0,17%
Etablert:	1932		Staten 78%
Aksjekapital:	Kr. 16.653.000,-		Oslo kommune 12%
	Kr. 26.100.022,- pr. 31.12.2018		Andre ca 80 kom 10%
Internettadresse:	www.filmparken.no		
Formål:	Selskapet eier og forvalter eiendommen "Filmparken" på Jar.		

Skien Dalen Skipsselskap AS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 3	Skien kommune	10%
Etablert:	1992		Skien	
Aksjekapital:	Kr. 3.703.050,-		Næringsfond AS	11,3%
Egenkapital:	Kr. 451.669,- pr. 31.12.2018		Telemark fk	26,9%
Internettadresse:	www.kanalbaatene.no		Tokke kommune	12,0%
Formål:	Selskapets formål er å drive turisttrafikk i Telemarksvassdraget.		Nome	8,2%
Styremedlem:	Signy Gjærum		Kviteseid	8,2%
			Vinje	1,2%
			Tlm bilruter AS	12,8%
Årlig tilskudd:	Kr. 200.000.- for 2018		Quality Strand	1,9 %
			Øvrige	7,5%

Bygarasjen AS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 0	Skien kommune	100%
Etablert:	2006			
Aksjekapital:	Kr. 96.500.000,-			
Egenkapital:	Kr. 84.245.067,- pr. 31.12.2018			
Formål:	Drive parkeringshus i Skien kommune			
Styre:	Trond Ballestad, leder, Eva E. Ulvin, Saynab Guleed			
Daglig leder:	Erik Kvam			

Greve Biogass AS (Grenland og Vestfold Biogass):			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Tønsberg	Antall ansatte: 0	Skien	10 %
Etablert:	Oktober 2013		Horten	7 %
Aksjekapital:	Kr. 5.000.000,-		Holmestrand	3 %
Egenkapital:	Kr. 18.573.755,- pr 31.12.2018			
Internettadresse:	grevebiogass.no		Sandefjord	1 %
Formål:	Behandling av våtorganisk avfall (matavfall og slam) fra eierne gjennom produksjon av biogass, biogjødsel og andre beslektede produkter.		Porsgrunn	6 %
			Kragerø	5 %
			Siljan	1 %
			Bamble	4 %
Styrerep.:	Anne Berit Steinseth fra Renovasjon i Grenland sitter i styret til Greve Biogass		Vestfold avfall	41 %
			Tønsberg rens.	
			anlegg IKS	22 %

Mersmak i Skien AS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 1,6	Skien kommune	71,84%
Etablert:	2011		Telemark landbruksselsk	9,71%
Aksjekapital:	Kr. 103.000,-		Skien by	4,85%
Egenkapital:	Kr. 295.360,- pr 31.12.2018		Andre	13,60%
Internettadresse:	www.mersmakiskien.no			
Formål:	Fremme interessen for mat ved gjennomføring av arrangement, herunder festival samt aktiviteter som fremmer formålet.			
Styrets leder:	Knut Wille			
Styrerepresentant:	Arne Morten Knutsen			
Tilskudd fra Skien kommune	Kr. 891.000 i 2018, og et ekstraordinært tilskudd på 800.000,-. I tillegg avskrevet fordring på 361.227,-.			

Bjorstaddalen avfallsanlegg AS:			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 0	Skien	100 %
Etablert:	6.10.2014			
Aksjekapital:	Kr. 10.000.000,-			
Egenkapital:	Kr. 34.366.875 pr 31.12.17			
Formål:	Å fungere som et holdingselskap for selskap som driver miljøvennlig avfallsdeponi, mottak og			

håndtering av avfall fra husholdningene og næringsvirksomhet i Grenland, samt det som naturlig står i forbindelse med dette. To datterselskap Bjorstaddalen Næring As og Bjorstaddalen Husholdning As
 Styrets leder: Trude Tvedt , Daglig leder: Sindre Hauen
 Utbytte: 6.500.000,- utbetalt i 2018

E 134 Haukelivegen As

		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Vinje	Antall ansatte: 0	Skien 2,2%
Etablert:	2001. Skien inn i 2014		4 fylkeskom.
Aksjekapital:	Kr. 460.000,-		8 bedrifter
Egenkapital:	Kr. 3.505.352,- pr. 31.12.2018.		34 kommuner
Internettadresse:	www.haukelivegen.net		
Formål:	Å arbeide for utbygging og standardheving av E134 Haukelivegen og RV23.		
Tilskudd	37.000,- i 2018		

Visit Telemark As

		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall ansatte: 9	Skien 1,781%
Etablert:	Jan 2014 (tidl Telemarksreiser AL). Kjøpt opp Visit Grenland		Total 108 aksjonærer
Aksjekapital:	Kr. 872.000,-		
Egenkapital:	Kr. 3.223.776,- pr. 31.12.2018.		
Internettadresse:	www.visittelemark.no		
Formål:	Visit Telemark As er reiselivets eget selskap for markedsføring av Telemark.		
Styreleder:	Christer L. Sørensen, Thon Hotel Høyers		

Rehabiliteringssenteret AIR AS

		Eierandeler:	
Etablert	1986 (tidligere Attførings-senteret i Rauland)	Antall årsverk: 67	Skien 0,3 % Vinje 16,1%
Aksjekapital	981.000,-		Norsk Hydro 15,3%
Egenkapital:	65.468.386,- pr 31.12.2018		Andre 68,3%
Internettadresse	www.rehabilitering.no		
Formål:	Virksomheten arbeider i spesialisthelsetjenesten innen fagfeltet arbeidsrettet rehabilitering. Air er et non-profit aksjeselskap.		

Klosterøyafondet AS

		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 0	Skien Næringsf. 100%
Etablert:	2015		
Aksjekapital:	Kr. 30.000,-		
Egenkapital:	Kr. 1.843.942,- pr. 31.12.2018.		
Formål:	Legge til rette for etablering og nyskaping av næringsaktiviteter og andre tiliggende formål som bidrar til økt sysselsetting og aktivitet på Klosterøya i Skien og Grenlandsregionen forøvrig.		
Styrerep:	Styreled., Geir Arild Tønnessen, Kari Lise Holmberg		

Skien Datasenter Utvikling AS

		Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Ansatt: 1	Skien kommune 34%
Etablert:	3. juli 2017		
Aksjekapital:	Kr. 30.000,-		
Egenkapital	Kr 48.274,- pr. 31.12.2018		Tlmk utv.fond 15%
Formål:	Selskapet virksomhet er å drive med mål om etablering av et datasenter i Skien kommune.		
Styret:	Kjetil Ditlefsen, styreleder, og styremedlemmer Karin G. Finnerud og Thor- Erik Vartdal		
Tilskudd fra Skien:	Kr 1.388.000 i 2018		

INTERKOMMUNALE SELSKAPER (IKS)

Samarbeid mellom flere kommuner og/eller fylkeskommuner kan organiseres som interkommunale selskap (IKS) etter lov av 29. januar 1999 om interkommunale selskaper. Deltakere i IKS kan være kommuner, fylkeskommuner og andre IKS. Interkommunale selskaper er egne rettssubjekter som rettslig og økonomisk er skilt fra deltakerkommunene. Selskapets øverste myndighet er representantskapet. Representantskapet er eiernes organ, og deltakerkommunenes eiermyndighet utøves av representantskapet.

Grenland Havn IKS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall ansatte: 18	Skien	33,3%
Etablert:	1992		Porsgrunn	33,3%
Egenkapital:	Kr. 379.752.000,- pr. 31.12.2018		Bamble	33,3%
Internettside:	www.grenland-havn.no			
Formål:	Selskapet skal sikre regionen en konkurransedyktig, fremtidsrettet og miljøriktig infrastruktur for sjøtransport			
	□ Selskapet skal gjøre havnen til et effektivt trafikkknutepunkt gjennom ulike transportformer			
	□ Selskapet skal utøve den myndighet og ivareta de forvaltningsoppgaver som er tillagt kommunene etter havne- og farvannsloven			
	□ Selskapet skal delta på eiersiden i og samarbeide med andre virksomheter når dette ligger innenfor selskapets formål			
Grenland Havnestyre:	Geir Arild Tønnessen, styremedlem			
Telemark kommunerevisjon IKS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien og Bø	Antall årsverk: 23,4	Skien	18,86 %
Etablert:	2003		Bamble	5,35 %
Egenkapital:	kr. 9.798.932,- pr. 31.12.2018		Bø	1,95 %
Internettside:	www.tekomrev.no		Drangedal	1,58 %
Formål:	Utføre lovpålagte revisjonsoppgaver for deltakerne. I tillegg utføre andre revisjonsoppdrag og rådgivning for deltakerne. Kan utføre revisjonsoppdrag og rådgivning for andre selskap. Selskapet har ikke erverv til formål.			
			Fyresdal	0,50%
			Hjartdal	0,62%
			Kragerø	4,00%
			Kviteseid	1,01%
			Nissedal	0,54%
			Nome	2,51%
Representantskap:	Ingjerd Martinsen		Notodden	4,66%
Årlig tilskudd fra Skien kommune:	Kr. 2.679.000,- i 2018 (inkl selskapskontroll)		Porsgrunn	12,51%
			Sauherad	1,64 %
			Seljord	1,11%
			Siljan	0,88%
			Tinn	2,45%
			Tokke	0,94%
			Vinje	1,46%
			Tlm Fylkesk	20,87%
			Larvik	16,56%
Gea Norvegica Geopark IKS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Porsgrunn	Antall årsverk: 4,9	Skien	9,63 %
Etablert:	8.12.2004		Bamble	2,75 %
Egenkapital:	2.451.880,- pr. 31.12.2018		Kragerø	2,29 %
Internettside:	www.geoparken.no		Nome	1,38 %
Formål:	Geoparken skal spre kunnskap om vår geologiske naturarv og sammenhengene mellom geologiske prosesser og vår eksistens.			
	Gea Norvegica Geopark ble i 2006 godkjent som en Europeisk UNESCO Geopark.			
Representantskap:	Hedda Foss Five		Larvik	8,26 %
Styremedlem:	Vara Signy Gjærum		Vestfold FK	34,40%
Tilskudd fra Skien k:	Kr 407.465,- i 2018			

Renovasjon i Grenland IKS (RiG)			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 10	Skien	49,71 %
Etablert:	20.03.2014		Porsgrunn	32,92 %
Egenkapital:	5.443.261,- pr 31.12.2018		Bamble	15,08 %
Internettside:	www.rig.no		Siljan	2,29 %
Formål:	Ivareta bestiller—og forvalterfunksjoner knyttet til de tjenester kommunene tilbyr sine innbyggere for innsamling av husholdningsavfall.			
Representantskap:	Nestleder Knut Torstein Skinnarland			
Styremedlem:	Marco Gozzi			
Eierbidrag fra Skien kommune:	50.539.180,- fordelt på husholdning 46.388.896,- og næring 4.204.284,- i 2018			

Vekst i Grenland IKS (tidligere AS)			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Skien	Antall årsverk: 10,1	Skien	44%
Etablert:	Stiftet 05.11.2013 (tidl. 16.12.1999)		Bamble	12 %
Eierkapital:	Kr. 19.000.000,-		Porsgrunn	30 %
Egenkapital:	Kr. 21.516.000,- pr. 31.12.2018		Siljan	2 %
Internettadresse:	www.vig.no		Kragerø	9 %
Formål:	Å være pådriver- og bistandsapparat for å opprettholde og utvikle bestående og nye arbeidsplasser i regionen.			
Representantskap:	Hedda Foss Five, Erik Næs, Jan Terje Olsen			
Styrerepresentant:	Karin Finnerurd fram til mai 2018			
Tilskudd fra Skien kommune	Kr. 5.021.921 i 2018			

Interkommunalt arkiv for Buskerud, Vestfold og Telemark IKS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Kongsberg	Antall årsverk: 39,7	Skien	7,08 %
Etablert:	1992, Skien med fra 2016		Til sammen 40 kommuner og 2 fylkeskommuner	
Egenkapital:	34.935.634,- pr 31.12.18			
Internettside:	www.ikakongsberg.no			
Formål:	Formålet med selskapet er å legge forholdene til rette for eiernes rasjonelle, funksjonsdyktige og effektive gjennomføring av arkivlovens intensjoner og bestemmelser. Selskapet skal kunne fungere som arkivdepot for eierne samt selge kompetanse og arkivtjenester til andre.			
Representantskap:	Erik Næs			
Eiertilskudd:	Kr 1.882.141,- i 2018			

Sør Øst 110 IKS			Eierandeler:	
Kontorkommune:	Tønsberg	Antall ansatte:	Etter 1/10-18	
Etablert:	2018		Skien 7,7%	
Egenkapital:				
Internettside:				
Formål:	Dekke kommunenes behov, plikter og oppgaver i forbindelse med «forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen» 4-5, 4-6, 4-7 og 6-3.			
Tilskudd fra Skien:	Kr 506.943 (for oktober-desember 2018)			

KOMMUNALE FORETAK

Kommunale foretak (KF) er regulert i kommunelovens kapittel 11. Reglene om kommunale foretak er utformet med sikte på å være et tilbud om organisering av kommunens forretningsmessige virksomhet, men hvor det likevel er ønskelig å knytte virksomheten tett opp til de sentrale kommunale organene.

Foretaket er ikke en egen juridisk person, men del av kommunen som rettssubjekt. Kommunen er part i alle avtaler og hefter for foretakets forpliktelser. Foretaket ledes av et styre, som er utpekt direkte av kommunestyret. Daglig leder står i linje under styret, som igjen er underlagt kommunestyret. Foretakene er på denne måten direkte underlagt kommunestyrets budsjettmyndighet. Rådmannen har ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor foretakets daglige leder.

Skien kommune har valgt å organisere deler av sin tjenesteproduksjon som egne kommunale foretak. Nedenfor følger en oversikt over alle kommunale foretak. Vi gir ikke noen omfattende omtale av det enkelte foretak, men henviser til foretakets egen årsmelding.

Skien Fritidspark

Etablert:	01.01.2007	Antall årsverk: 61
Internettside:	www.skienfritidspark.no	
Formål:	Foretakets formål er å ivareta og videreutvikle et fremtidsrettet fritids- og idrettsanlegg som skal gi befolkningen i alle aldersgrupper, i og utenfor kommunen, gode muligheter til et aktivt og helsefremmende liv. Samtidig skal foretaket aktivt arbeide for at anlegget stimulerer til økt tilreisning fra turister, idrettslag, organisasjoner og mennesker under utdanning. Foretaket er et nonprofitforetak, men skal så langt som mulig drives etter forretningsmessige prinsipper.	
Styret:	Torunn Hauen Aks, leder Helga Lilleland, nestleder Lars Solbakken, styremedlem Mariann Gravli Ruud, styremedlem Joakim Rabe, styremedlem Camilla L. Harestad, styremedlem ansatt Lilleba Aasen, styremedlem ansatt	
Tilskudd fra Skien kommune	Kr 28.310.000,- for 2018 (inkl tilleggsbevilging på 10 mill til dekning av utgifter vedlikehold)	

STIFTELSE

Organisasjonsformene er regulert i egen lov, Stiftelsesloven.

Kommuner og fylkeskommuner står fritt til å etablere stiftelser. Oppretterne står fritt til å fastsette formålet, og stiftelsen er et selvstendig rettssubjekt. Stiftelser har ingen eiere. Verken oppretteren eller andre kan med grunnlag i eiendomsretten utøve styring over stiftelsenes virksomhet eller gjøre krav på andel i stiftelsens overskudd. Stiftelser ledes av et eget styre.

Stiftelsen Sauherad Samtun		Stiftere:
Kontorkommune:	Sauherad	Telemark fk
Stiftet:	1984 (Samtun As stiftet 19.12.03)	Alle kom. i
Stiftelseskapital:	Kr. 100.000,-	Telemark
Egenkapital:	Kr 6.700.744 pr 31.12.17	
Internettside:	www.samtun.no	
Formål:	Selskapets virksomhet er å dyktiggjøre rusmiddelavhengige til et selvstendig liv uten rusmisbruk.	
Styret:	Styremedlem Stein Olav Aasland	

Skien kommunale pensjonskasse		Opprettet av:
Kontorkommune:	Skien	Skien kommune
	Antall årsverk: 5	
Etablert:	30.05.1938	
Selskapskapital:	171.000.000 pr. 31.12.2018	
Formål:	Pensjonskassens formål er å yte pensjoner til medlemmene og andre pensjonsberettigede.	
Styret:	Tor Ragnar Sollid, Kai Tore Kvålo, Jan Terje Olsen Vibeke Hein Bæra, Bente Østby, Kristin Ingeberg Observatører: Einfrid Halvorsen, Dag Sagafos	

Telemark museum		Stiftere:
Kontorkommune:	Skien	
	Antall årsverk 41,54	
Internettside:	www.telemarkmuseum.no	
Visjon	Telemark Museum skal være et bærekraftig, aktuelt og utviklingsorientert museum.. Telemark Museum har driftsansvar for 110 bygninger, 112 000 gjenstander, 2,4 millioner foto og nær 1600 hm privatarkiver.	
Tilskudd:	Kr 2.403.000,- i driftstilskudd 2018 og et ekstra tilskudd på kr 200.000,- til aktiviteter for barn I tillegg bidrar Skien kommune årlig med drift og vedlikehold av parkområdene i Brekkeparken og på Ibsen Venstøp (ca 600.000,-)	
Styreleder:	Lars Skjeldbred	
Styremedlem:	Heidi Hamadi	

OVERSIKT OVER ÅRSVERK

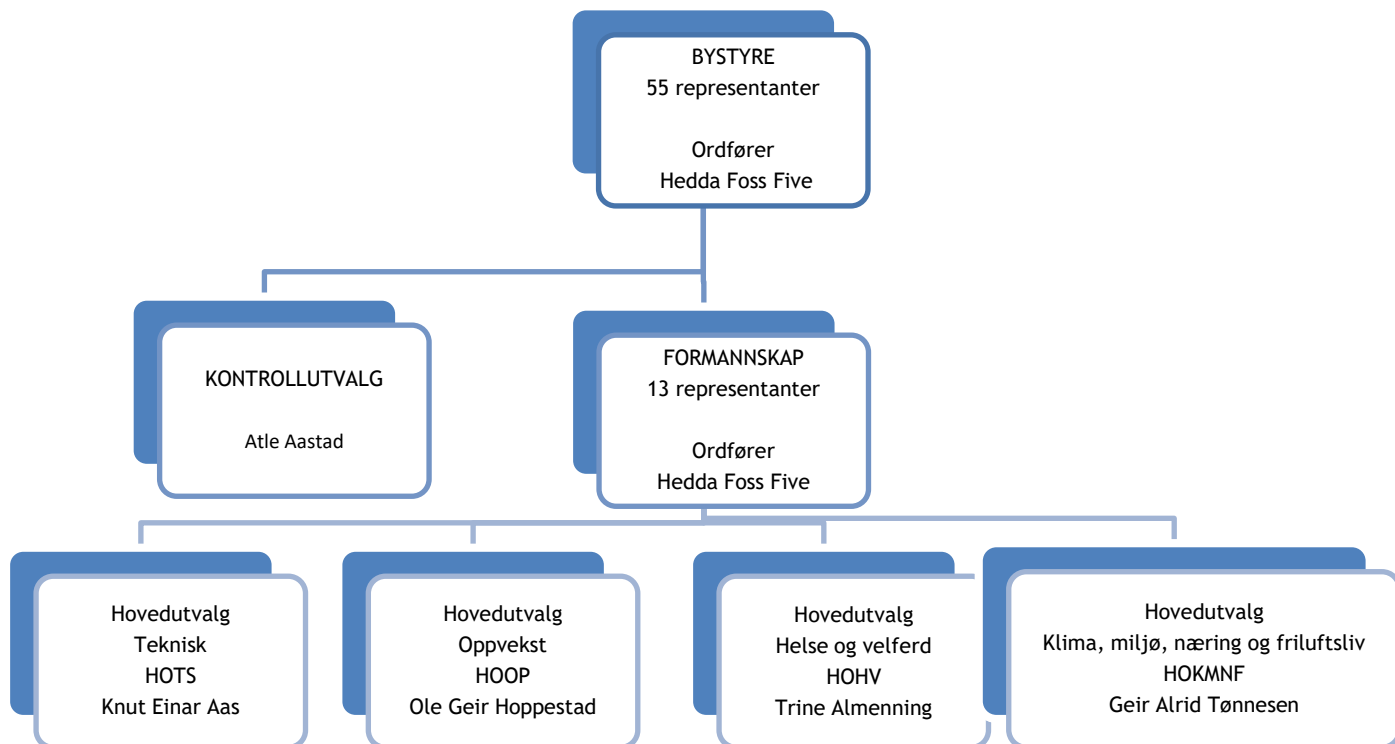
Pr kommunalområde	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Assisterende rådmann	71	129	130	134	135	139	142
HR	35	34	34	34	34	23	23
Rådmann inkl. NAV	73	71	67	68	77	91	91
Helse og velferd	1 321	1 304	1 368	1 377	1 419	1 432	1 480
Oppvekst	1 335	1 307	1 201	1 219	1 300	1 319	1 320
Bydrift/BDK fra 13	516	446	449	424	401	401	406
	3 351	3 291	3 250	3 256	3 366	3 405	3 462

- Brann er flyttet fra BDK til assisterende rådmann sitt ansvar fra 2012-13
- Samba, Heikleivegen og Einaren er flyttet fra oppvekst til helse- og velferd 2013-2014.
- Tabellen er uten lærlinger, og årsverk i omstilling
- Servicesenteret er flyttet fra HR til rådmannen fom 2017

POLITISK LEDELSE 2018

Foto: Ole Bjørn Ulsnæs

Bystyret er kommunens øverste organ og velges hvert 4. år.
Høsten 2018 har det følgende sammensetning:

Arbeiderpartiet (19)

*Hedda Foss Five
*Rolf Erling Andersen
Ole Geir Hoppestad
*Trude Tvedt
Knut Einar Aas
Roger Hegland
Rasmus Omland
Trine Almenning
Ingjerd Marthinsen
Jorunn Schmitz
Harald Haraldsen
Tor Ragnar Sollid
Anne C. Apneseth
Harald Christiansen
Anders Skorve
Saynab Guleed
Frode Bakken
Odin Adelsten Bohmann
Torunn Hauen Aks

Bypartiet (6)

*Tomas Bakken
Andre Prestvik
Jan Terje Meen
Jørgen Thorkildsen
Joakim Rabe

Silje Torvund

Fremskrittspartiet (6)

*Jørn Inge Næss
*Karianne Hansen
Jan Ove Lia
Nils Olav Skilbred
Thor Arild Bolstad
Vidar Berg

Høyre (9)

*Jan Terje Olsen
*Emilie C. Schäffer
Erik Gudbrandsen
Atle Aastad
Helene Røsholt
Halvor Berg-Hanssen
Marjan Farahmand
Fred Inge Skjærum
Stein Erik Amlie

Kristelig Folkeparti (4)

Hans Edvard Askjer
Ann Kjersti Grinilia
*Erik Næs
Per Morten Norborg

Miljøpartiet De Grønne (2)

*Mona Nicolaysen
Marco Gozzi

Rødt (1)

Anne Kongsteien

Senterpartiet (2)

*Trond Ballestad
Terje Riis-Johansen

Sosialistisk Venstreparti (2)

*Åse Gro Bakke
Helga Lilleland

Venstre (2)

*Geir Arild Tønnesen
Signy Gjærum

Eva Kise (uavhengig)

Tommy Ballestad (uavhengig)

*) er medlem av
Formannskapet

SKIEN KOMMUNE

– den gode og inkluderende møteplass

